

Teşekkür

Bu projenin yürütülmesinde
maddi ve manevi katkılarından dolayı
Karacadağ Kalkınma Ajansı
Genel Sekreteri
Dr. İlhan KARAKOYUN'a
İl Milli Eğitim Müdürü
M. Hadi AĞIRBAŞ'a
ve İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı
Şeyhmus AYAN'a
Diyarbakır Esnaf ve Sanatkârlar Odası Başkanı
Alican EBEDİNOĞLU'na
Teşekkürü borç biliriz...

Bu Araştırmayı Destekleyen Kurumlar

Kalkınma Bakanlığı
Karacadağ Kalkınma Ajansı
Diyarbakır İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Diyarbakır Esnaf ve Sanatkârlar Odalar Birliği

Proje Ekibi

İlhami BİRKAN
Proje Koordinatörü

Deniz İŞİN
Mesleki Kurumlar Analiz Uzmanı
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sedat ERGÜN
Mesleki Kurumlar Analiz Uzmanı
MEKSA Vakfı

Analiz Kitabını Hazırlayan

Yrd. Doç. Dr. Cahit AYDEMİR
Analiz Değerlendirme Uzmanı
Dicle Üniversitesi - İİBF

Doç. Dr. İbrahim ASLAN
Analiz Değerlendirme Uzmanı
Gaziantep Üniversitesi - İİBF

Tasarlayan : Ömer KOLAKAN

Baskı : A medya | 0412 252 53 40

Kalkınma Bakanlığı'nın genel koordinasyonu altında Karacadağ Kalkınma Ajansı 2012 yılı Doğrudan Faaliyet Mali Destek Programı kapsamında finanse edilen 11-DFD-64 referans numaralı "Sanayi İle Mesleki Eğitim Kolkola Aynı Amaca Projesi" MEKSA Vakfı tarafından uygulanmıştır. Proje kapsamında hazırlanan bu yayının içeriği, Karacadağ Kalkınma Ajansı ve/veya Kalkınma Bakanlığı'nın görüşlerini yansıtmamakta olup içerik ile ilgili sorumluluk MEKSA Vakfı'na aittir.

İçindekiler

Bölüm 1

Mesleki Eğitim İhtiyaç Analizi Sonuç Raporu.....	4
1. Özet.....	5
2. Giriş.....	5
3. Araştırmanın Amacı.....	6
4. Araştırmanın Önemi.....	6
5. Yöntem.....	8
5.1. Veri Toplama Araçları.....	8
5.2. Verilerin Analizi.....	8
6. Bulgular, Yorumlar ve Sonuçlar.....	8
6.1. Diyarbakır'da Mesleki Eğitim Kurumlarının Yapısı.....	5
6.2. Katılımcı Kurumların Okul Türü, Okul Sayısı, Öğrenci Sayısı.....	9
6.3. Katılımcı Kurumların Eğitim Faaliyetleri.....	10
6.4. Mesleki Eğitim Veren Kurumlardan Mezun Olanların Sektördeki Dağılımı.....	11
6.5. Mesleki Eğitim Kurumlarının Temel İhtiyaçları.....	15
6.6. Mesleki Eğitim Kurumlarının Altyapı ve Teçhizat İhtiyaçları.....	17
6.7. Mesleki Eğitim Kurumlarının Sorunlarına Temel Çözüm Önerileri.....	22
7. SWOT Analizi.....	32
8. Değerlendirme.....	32
9. Sonuç ve Öneriler.....	32
10. Diyarbakır İlindeki Mesleki Eğitim Sorunları.....	35
11. Çözüm Önerileri.....	36
11.1. İlçe İçinde Çözümlenebilecek Problemler.....	38
11.2. İl Bazında Mesleki Eğitim İle İlgili Çözüm Önerileri.....	39
11.3. M.E.B. Nezdinde Çözüm Önerileri.....	40
12. Mesleki Eğitimin Gelecek Vizyonu İle İlgili Görüş ve Öneriler.....	41
Ek: Mesleki Eğitim İhtiyaç Analiz Formu.....	43
Bölüm 2	
Diyarbakır İlinde Mesleki Eğitim Sorunları ve Çözüm Önerileri Paneli.....	52
Soru ve Cevaplar.....	66

Mesleki Eğitim İhtiyaç Analizi Sonuç Raporu

Bölüm -1-

2012

1. ÖZET

Günümüzde mesleki eğitim olgusu, toplumda firmaların meslek alanında ihtiyaçlarını karşılamak ve meslek alanında bireylerin yetişmesi, yeteneklerini değişik yönleriyle geliştirerek topluma faydalı olmaya yönelik eğitim faaliyetleri olarak görülmektedir. Mesleki eğitimin bir sonucu olarak meydana gelen nitelikli iş gücü, bir ülkenin kalkınması için vazgeçilmez unsurdur. Başka bir ifade ile ülkelerin nitelikli iş gücüne sahip olmasının yolu ise iyi planlanmış mesleki eğitim politikası ile mümkündür. Bu yüzden mesleki ve teknik eğitim geliştiren ülkeler için büyük önem arz etmektedir. Türkiye gibi geliştiren ülkeler nitelikli imalat sanayilerinde istihdam etmek için nitelikli işgücü sıkıntısını her zaman çekmektedir. Bunun en temel sebebi, mesleki eğitim alanında YÖK'ün yapmış olduğu yönetmelik değişiklikleri ve olaya etkin bir çözüm getirme konusunda yeterli bir mekanizmanın oluşmamasından kaynaklanan sorunlardır. Bu çalışmada, Diyarbakır ilindeki mesleki teknik eğitimin mevcut durumu tespit edilerek yaşanan sorunlar belirlenmeye çalışılmış ve sorunların çözümüne katkı sağlayacak öneriler sunulmuştur.

Bu bağlamda çalışmanın temel amacı, Diyarbakır'da Sanayi ile Mesleki Eğitim Kol Kola Aynı Amaca yönelik projenin veri analizlerinin yapılmasını sağlamak mesleki eğitimin sorunların çözümüne yönelik yaklaşım modellerinin geliştirilmesini sağlamaktır. Bu çalışmanın yürütücü kuruluşu olan MEKSA (Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayii Destekleme Vakfı) yapılan çalışma sonucunda daha etkin hizmet modelleri geliştirmelerine katkı sağlayacaktır.

Diyarbakır'da çocuk işçiliğinin henüz okul hayatında başladığı, bu işçiliğin bir çok aile tarafından geçim kaynağı olarak görüldüğü için, desteklendiği gözlemlenmiştir. Bu durum ILO Türkiye Ofisi'nin çalışmalarına da yansımıştır: "Türkiye kırsal yerleşimden kentsel yerleşime ve tarımsal ekonomiden sanayi ekonomisine geçiş süreci yaşamaktadır. Başlıca kent merkezlerine göç trendi, sosyal destek ağının yetersizliği veya kent yaşamına uyum sağlayamama ile birleştiğinde, çocuk işçiliği daha fazla gündeme gelmekte, özellikle ailenin gelir düzeyini arttırmak amacıyla sokaklarda ve marjinal sektörlerde çalışan çocukların sayısı belirgin bir şekilde artmaktadır." Yapılan anket çalışması her ne kadar teknik ve istatistiksel verileri içerse de il genelinde çocuk işçiliği konusunda yapılması gerekenler konusunda da bir yol haritası çıkarılması için referans kabul edilebilecek bir belge niteliğindedir.

2. GİRİŞ

21. yüzyılda globalleşen dünyada ülkelerin gelişmesinde ve ekonomik kalkınmasında sanayileşmenin temel unsuru olan mesleki eğitimin etkin kılınması için neler yapılması gerektiği üzerinde durulmaktadır. Mesleki eğitim alanında elde edilen başarı ülkenin ekonomik başarısının temelidir. Genel olarak mesleki eğitimde, bir yandan genç insanlara başarılı bir meslek yolu hazırlanırken, diğer yandan ekonomiye vasıflı eleman yetiştirmek esas gaye olarak edinilmektedir. Günümüzde, hızlı teknolojik değişim ve dünya düzeyindeki yapılaşma Mesleki Teknik Eğitimin önemini ortaya koymaktadır.

Bugün istihdamın en çok ihtiyaç duyulduğu sanayi sektörlerine eleman yetiştirmek için mesleki eğitime gerekenden daha fazla önem verilmelidir. Özellikle özel sektörün ve sanayinin sıkıntı çektiği kalifiye eleman sorununun çözülmesi için, mesleki eğitime ağırlık verilerek sektörün ihtiyacı olan donanıma sahip elemanların yetiştirilmesi gerekmektedir. Günümüzde birçok alanda olduğu gibi mesleki eğitim alanında hızlı bir gelişme yaşanması için Yüksek Öğretim Kurumu bünyesinde gerekli faaliyetlerin yürütülmesinin artırılması kaçınılmazdır.

Küreselleşen dünyada mevcut koşullar içerisinde mesleki eğitim sektörünün varlığını sürdürme mücadelesi her geçen gün daha da zorlaşmaktadır. Bu mücadeleden başarı ile çıkabilmesi için, sektörel eğitimin kaliteli bir biçimde yaygınlaştırılması, milli teknolojilerin oluşturulabilmesi ve kalifiyeli eleman yetiştirilmesi bir mesleki eğitim sistemi ile mümkün olabilecektir. Bu çerçevede mesleki teknik eğitime yönelik yapılan bir SWOT analizi ile (bkz. Shf.40) Diyarbakır ili için mesleki eğitimin zayıf yönleri, güçlü yönleri, fırsatlar ve tehditleri ortaya konmalı ve mesleki eğitim olgusu irdelenmelidir.

Genel anlamda günümüzde mesleki ve teknik eğitim kurumlarının etkinliği, yetiştirdiği nitelikli işgücünün, işgücü piyasasının talepleriyle uyumlu olması ile orantılıdır. İşgücü piyasasının işgücü talebi, özellikle imalat sanayisinde meydana gelen teknolojik gelişmelere göre değişmektedir. Bu nedenle işgücü piyasası işgücü talebinin sürekli ve düzenli olarak izlenmesi ve buna yönelik politikaların üretilmesi gerekmektedir. Özellikle son yıllarda Türkiye'de orta ve yükseköğretimde mesleki eğitim kurumlarının eğitim düzeyi düşük öğrencilerin tercih ettiği okullar haline dönüşmesi, yetenekli öğrencilerin mesleki eğitimden uzaklaşması ve eğitim sisteminden kaynaklanan problemler, reel sektörün ihtiyaç duyduğu nitelikli eleman sıkıntısını da beraberinde getirmiştir. Verilen eğitim sisteminin kendi içindeki aksaklıklarından dolayı eğitim sektörünün ihtiyacını karşılayamaması nedeniyle mezunların istihdamında güçlükler yaşanmaktadır.

3. ARAŞTIRMANIN AMACI

"Diyarbakır İlindeki Sanayi İle Mesleki Eğitim Kol Kola Aynı Amaca" projesinin genel amacı; bölgedeki işgücü piyasası ile mesleki eğitim/öğretim ilişkisinin güçlendirilmesine katkıda bulunmak, Diyarbakır ilinde faaliyet gösteren meslek liseleri, meslek yüksekokulları ve diğer özel kurumların mevcut durumlarını analiz etmek, analiz sonucunda mesleki kurumların ihtiyaçlarını belirleyerek, çözüm önerileri geliştirmek ve bu önerileri ilgili taraflar ile paylaşmak, Diyarbakır sanayisi temsilcileri ile Diyarbakır Mesleki Eğitim Kurumları arasında ortak bir ağ oluşturmak, Diyarbakır sanayisinin işgücü talepleri doğrultusunda mesleki eğitim kurumlarının eğitim yapmasını sağlayacak bir irtibat merkezi oluşturmaktır.

4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Diyarbakır sanayisinin yıllardan beri en temel sorunu nitelikli yetişmiş ara eleman bulunmamasıdır. Burada en çok dillendirilen; "istediğimiz mesleklerde eleman yetişmiyor" ve "mesleki kurumlar kendi kafalarına göre mesleki programlar açıp sertifikalı işsiz yetiştiriyorlar" gibi gerekçelerdir. Bu nedenle aslında her iki tarafın ihtiyaçlarını ve sorunlarını ortaya koyacak bilimsel bir araştırmanın sorununun çözümüne katkıda bulunmasını beklemekteyiz.

Diyarbakır il ve ilçelerinde 35 adet Meslek Lisesi, 3 adet Mesleki Eğitim Merkezi, 17 adet Halk Eğitim Merkezi, 7 adet Meslek Yüksek Okulu, 4 adet Özel Eğitim Kurumu bulunmaktadır. Bu kurumlardan özel eğitim kurumları kâr amacı güden şirket statüsünde olup İŞKUR İl Müdürlüğü'nün açtığı eğitim hizmet alım ihalelerine girerek mesleki eğitim vermektedir.

Diğer kurumlar ise kamu kurumu niteliğinde olup İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı kurumlardır. Eğitim programları, meslek dalları yıllık programlama ile yapılmaktadır. Bu çalışma yapılırken de buldukları bölgedeki, ildeki ihtiyaçlar değerlendirilmemektedir. Yıllık programlama, merkezi olarak Ankara'daki Genel Müdürlükte yapılmakta, yereldeki kurumlar da buna uymaktadır. Çünkü yereldeki kurum yetkililerinin de elinde ilin ve bölgenin ihtiyaçları ile ilgili somut bir veri bulunmamaktadır.

Öte taraftan Diyarbakır İŞKUR İl Müdürlüğü de sanayinin ihtiyaçları ile ilgili subjektif ve tamamen teorik düzeyde işgücü piyasası anketi yaparak zaman zaman Mesleki Eğitim kursları açmaktadır. Bu kurslara katılan işsizlere günlük 20 TL harçlık verilmekte ancak programı bitiren gençlerin % 90'a yakını iş bulamamaktadır. Çünkü burada da ihtiyaçları karşılayacak kursların yapılmadığı gözlenmektedir.

Diyarbakır sanayisi ise mesleki eğitim kurslarını gerekli ölçüde önemsememekte; buna mukabil sürekli nitelikli işgücüne ihtiyacı olduğunu dile getirmektedir. İşverenlerin temsilcisi olarak Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası meslek liselerine dönük bir çalışma başlatmış; ancak bu çalışma da istenildiği gibi tamamlanamamıştır. Mesleki eğitim kurumları ile ilgili bir diğer sıkıntı ise eğitim verdikleri uygulama atölyelerinin eksikliği ve gerekli makine teçhizatın olmaması, var olan makinelerin ise oldukça eksik (1970-80 model) olmasıdır. Bu şartlarda uygulamalı eğitimin temeli olan meslek liselerinin mesleği pratik düzeyde yeterince öğretmedikleri gözlenmektedir. Bu araştırma ile yukarıda bahsedilen tüm sorunların çözümüne katkıda bulunacak bir sonuç alınması öngörülmektedir. Araştırma ile meslek liselerinin ihtiyaçları nelerdir. Diyarbakır sanayisinin ihtiyaçları nelerdir. Bunlar arasındaki koordinasyon nasıl sağlanır, gibi sorulara cevap verilmiş olacaktır.

Diyarbakır'da "Sanayi ile Mesleki Eğitim Kol Kola Aynı Amaca" projesinde veri analizi, çalışmanın temelini oluşturan konudur. Bu saha araştırması ile eğitim kurumlarının mevcut durumlarını, sorunlarını ve sorunlarının çözüm önerilerini tespit etmek ve bu unsurların hangi faktörlerden kaynaklanabileceğine ilişkin bulguları elde etmek araştırmanın problem alanını oluşturmaktadır.

Saha araştırması yapılırken kabul edilen temel varsayımlara aşağıda yer verilmiştir:

- Katılımcıların, araştırmada kullanılan anket formunu samimi, doğru ve dürüst yanıtladıkları ve içinde buldukları ortamı değerlendirebilecekleri kabul edilmiştir.
- Saha araştırmasında kabul edilen veri toplama anketi "Diyarbakır'da Sanayi ile Mesleki Eğitim Kol Kola Aynı Amaca" veri analizini ölçebilecek durumdadır.

Saha araştırması aşağıda belirtilen hususlarda belli sınırlılıklara sahiptir:

- Yapılan anket formunda yer alan sorular "Diyarbakır'da Sanayi ile Mesleki Eğitim Kol Kola Aynı Amaca Veri Analizi" ile sınırlıdır.
- Saha araştırması, ankette yer alan değişkenlerle sınırlıdır.
- Araştırma, Diyarbakır'da mesleki eğitim veren 66 mesleki eğitim kurumu ile sınırlıdır.

5. YÖNTEM

Diyarbakır'da mevcut mesleki eğitim kurumu sayısı İl Millî Eğitim Müdürlüğü verilerine göre 66'dır. Yapılan saha araştırmasında bunların tamamına ulaşılarak ilgili verilerin toplanması hedeflenmiştir. 66 mesleki eğitim kurumuyla iletişime geçilip anket doldurulması sonucunda değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

5.1. Verileri Toplama Araçları

"Diyarbakır'da Sanayi ile Mesleki Eğitim Kol Kola Aynı Amaca" projesinde veri toplama yöntemine ilişkin olarak gerekli verilerin toplanması, ilgili literatür taramasının yapılması ve bu alandaki uzman akademisyenlerin görüşlerinin de alınması sonucunda 41 sorudan oluşan anket formu hazırlanmıştır. Anket formu altı ana bölüme ayrılmaktadır. Ek-1'de anketin tam metni yer almaktadır.

5.2. Verilerin Analizi

Diyarbakır'da Sanayi ile Mesleki Eğitim Kol Kola Aynı Amaca Projesi veri toplama formu analizine ilişkin olarak yapılan çalışma anket yoluyla elde edilen bilgiler kodlanarak SPSS paket programında açılan veri kütüğüne aktarılmıştır. Kütükte yer alan veriler elde edilmek istenen amaçlara uygun olarak değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

6. BULGULAR, YORUMLAR VE SONUÇLAR

Bulgular kısmında araştırmada elde edilen verileri sınıflandırma doğrultusunda tablolar halinde dökülerek yapılan istatistiksel analizler ve araştırma esnasında yapılan kişisel gözlemler ile yorumlanacaktır.

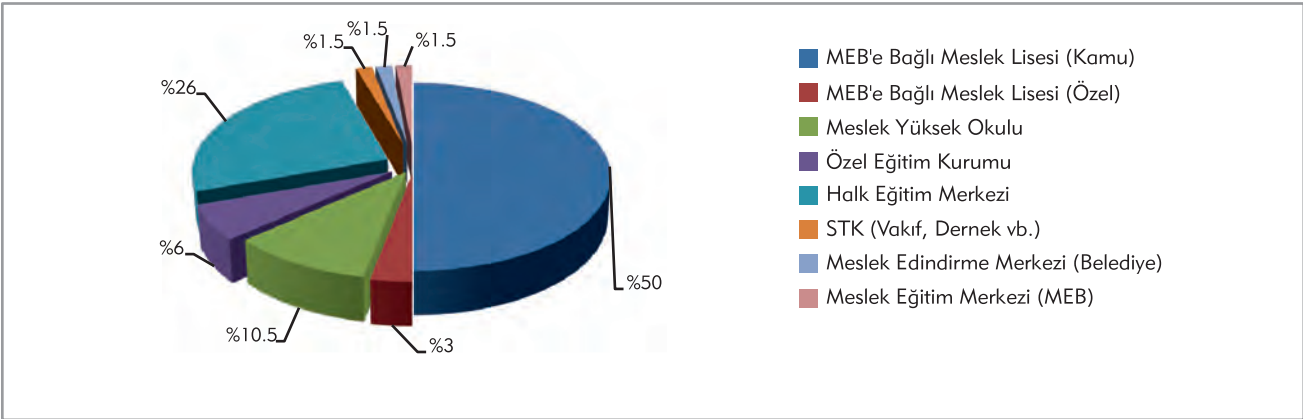
6.1. Diyarbakır'da Mesleki Eğitim Kurumlarının Yapısı

Araştırmada "Diyarbakır'da Sanayi ile Mesleki Eğitim Kol Kola Aynı Amaca" yönelik projesi kapsamında mesleki eğitim kurumlarının durumları, kapasiteleri, çalışanları, eğitim durumları ve sorunlarına ilişkin konular ele alınmaktadır.

Tablo 1'deki verilere göre, araştırmaya katılan 66 kurumun çoğunluğunu %50 MEB'e Bağlı Meslek Liseleri, %26'sını Halk Eğitim Merkezleri, %10,5'ini Meslek Yüksekokulları, %3'ünü MEB'e Bağlı Meslek Liseleri(Özel), %6'sını Özel Eğitim Kurumları ve %1,5'ini de Meslek Edindirme Merkezi (Belediye), STK (Vakıf, Dernek vb.) ve Meslek Eğitim Merkezleri (MEB) oluşturduğu görülmektedir (Tablo 1, Grafik 1).

Tablo 1: Katılımcı Kurumların Yapısı

Kurum Türü	Frekans Sayısı	Yüzelik (%)
MEB'e Bağlı Meslek Lisesi (Kamu)	33	50
MEB'e Bağlı Meslek Lisesi (Özel)	2	3
Meslek Yüksekokulu	7	10,5
Özel Eğitim Kurumu	3	6
Halk Eğitim Merkezi	17	26
STK (Vakıf, Dernek vb.)	1	1,5
Meslek Edindirme Merkezi (Belediye)	1	1,5
Meslek Eğitim Merkezi (MEB)	2	1,5
Toplam	66	100

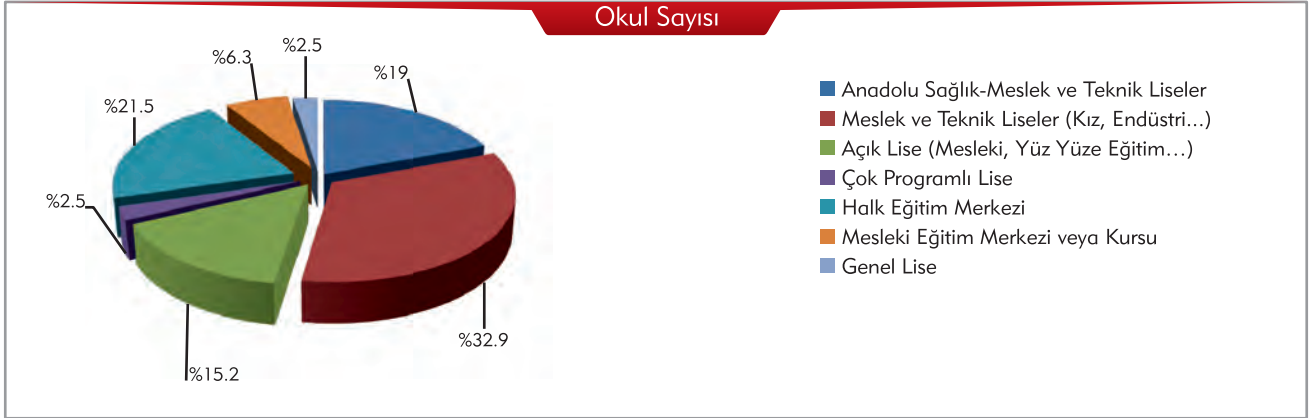
Grafik 1: Katılımcı Kurumların Yapısı

6.2. Katılımcı Kurumların Okul Türü, Okul Sayısı, Öğrenci Sayısı

Ankete katılan kurumlara bakıldığında; katılımcıların %19'unu Anadolu Sağlık-Meslek ve Teknik Liseler, %32,9'unu mesleki ve teknik liseler, %15,2'sini Açık Lise, %2,5'ünü Çok Programlı Lise, %21,5'ini Halk Eğitim Merkezi, %6,3'ünü Mesleki Eğitim Merkezi veya Kursu ve geriye kalan %2,5'ini ise Genel Lise eğitimi oluşturduğu görülmektedir (Tablo 2, Grafik 2). Tablo 2'deki toplam okul sayısının Tablo 1'deki katılımcı kurumlardan fazla çıkmasının nedeni, katılımcı kurumlar bünyesinde birden fazla okul bulunmasıdır.

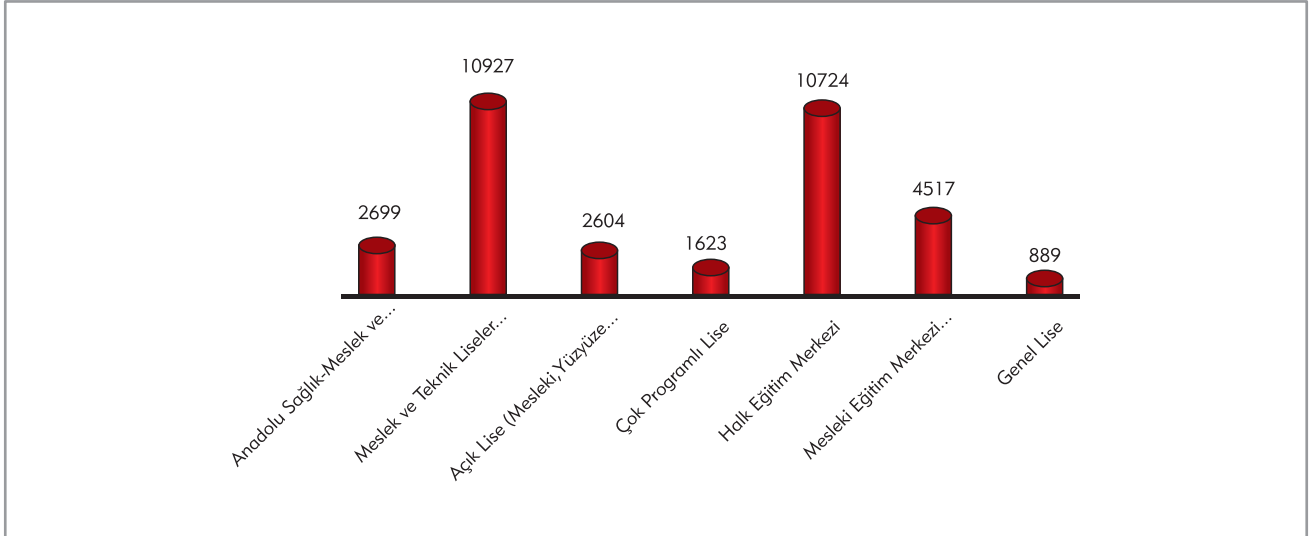
Tablo 2: Katılımcı Kurumların Okul Türü, Okul Sayısı, Öğrenci Sayısı

Okul Türü	Okul Sayısı	Okul Sayısı %	Öğrenci Sayısı
Anadolu Sağlık-Meslek ve Teknik Liseler	15	19	2699
MEB'e Bağlı Meslek Lisesi (Özel)	26	32,9	10927
Açık Lise (Mesleki, Yüz yüze Eğitim...)	12	15,2	2604
Çok Programlı Lise	2	2,5	1623
Halk Eğitim Merkezi	17	21,5	10724
Mesleki Eğitim Merkezi veya Kursu	5	6,3	4517
Genel Lise	2	2,5	889
Toplam	79	100	33.983

Grafik 2: Katılımcı Kurumların Türü

Ankete katılan kurumların; okul türleri öğrenci sayısı bakımından incelendiğinde; 10.927 öğrenci ile Mesleki ve Teknik Liseler, 10.724 öğrenci ile Halk Eğitim Merkezleri, 4.517 öğrenci ile Mesleki Eğitim ve Kursları, 2.699 öğrenci ile Anadolu Sağlık-Meslek Teknik Liseleri, 2.604 öğrenci ile Açık Liseler, 1.623 öğrenci ile Çok Programlı Lise ve diğer liselerden oluştuğu görülmektedir(Grafik 3).

Grafik 3: Katılımcı Kurumların Okul Türü (Öğrenci Sayısına Göre Dağılımı)

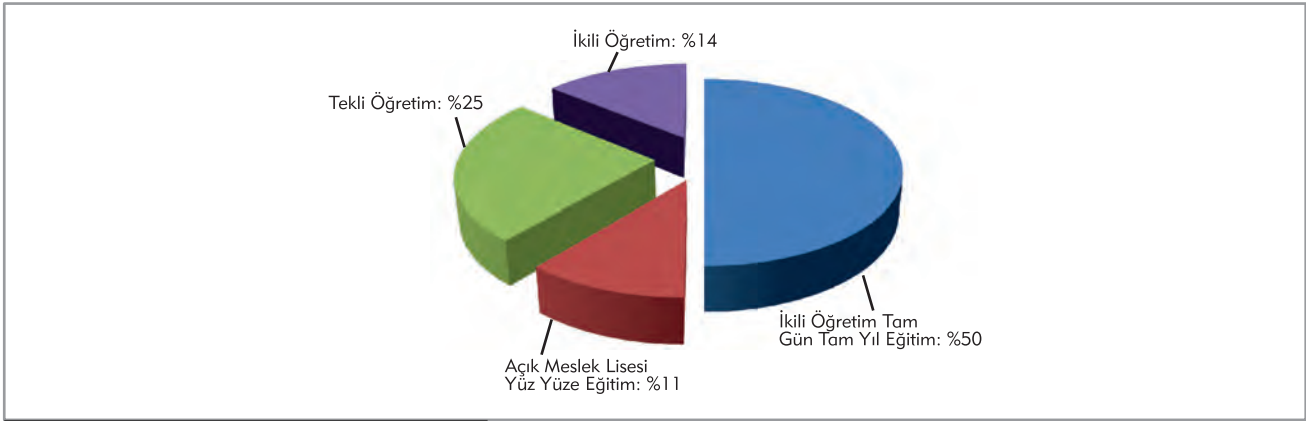
6.3. Katılımcı Kurumların Eğitim Faaliyetleri

Ankete katılan kurumlar; eğitim faaliyetlerine göre incelendiğinde, katılımcı kurumların %14 oranında tekli öğretim, %50 oranında ikili öğretim, %11 oranında tam gün tam yıl eğitim, %25 oranında da kurumlarla ilgili eğitim faaliyetleri yürüttükleri görülmektedir (Tablo 3, Grafik 4).

Tablo 3: Katılımcı Kurumların Eğitim Faaliyetleri

Kurum İle İlgili Eğitim Faaliyetleri

Tekli Öğretim	23
İkili Öğretim	13
Tam Gün Tam Yıl Eğitim	45
Açık Meslek Lisesi Yüzyüze Eğitim	10

Grafik 4: Katılımcı Kurumların Eğitim Faaliyetleri

6.4. Mesleki Eğitim Veren Kurumlardan Mezun Olanların Sektördeki Dağılımı

Ankete katılan kurumların; mevcut durumları değerlendirildiğinde, Mevcut öğrenci sayısının 50.404 olduğu görülmektedir. Toplam öğrenci kapasiteleri ise 51.804 öğrencidir. Burada çok önemli olan mesleki eğitim kursiyeri sayısının 644.852 olduğudur (Kursiyerlerin mükerrer yapmış oldukları kayıtlar neticesinde rakamlar yüksek çıkmıştır). Ancak mevcut öğrenci sayısı ile derslik ve atölye sayısı çok düşüktür (Tablo 4).

Tablo 4: Katılımcı Kurumların Mevcut Durumları

Değişkenler	Toplam	Kurum Başına Düşen Öğrenci Ortalaması
Toplam Öğrenci Kapasitesi	51804	784,91
Mevcut Öğrenci Sayısı	50404	763,70
Mesleki Eğitim Kursiyeri Sayısı	64852	9770,49
Derslik Sayısı	726	11,00
Atölye-Laboratuvar Sayısı	292	4,42
İdari Oda Sayısı	315	4,78

Ankete katılan kurumların; mezun sayıları durumlarına ilişkin olarak; 2008-2009 öğretim yılında mezun olan öğrenci sayısı ortalama 814,14 olurken, bu sayı 2009-2010 öğretim yılında ortalama 557,23 öğrenciye düşmüştür.

2010-2011 öğretim yılında ise mezun olan öğrenci sayısında bir miktar artış gerçekleşmiştir. Tablo 5'de mezun olan öğrencilerin ancak yaklaşık % 10'u kadarının iş bulma imkânına sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 5: Katılımcı Kurumların Mezun Sayısı Durumları

2008/2009 Öğretim Yılı Mezun Sayısı Ortalama	2009/2010 Öğretim Yılı Mezun Sayısı Ortalama	2010/2011 Öğretim Yılı Mezun Sayısı Ortalama	Mezun Olduğu Alanda Çalışanların Sayısı (Ortalama)
814,14	557,23	686,92	58,79

Ankete katılan kurumların; mevcut personel durumları şöyledir: Çalışanların 1.493 kişisi erkek ve 884 kişisi de kadın olmak üzere toplam 2.377 kişiden oluşmaktadır. Burada en çok sayıyı öğretmenler ve usta öğretici elemanlar oluşturmaktadır (Tablo 6).

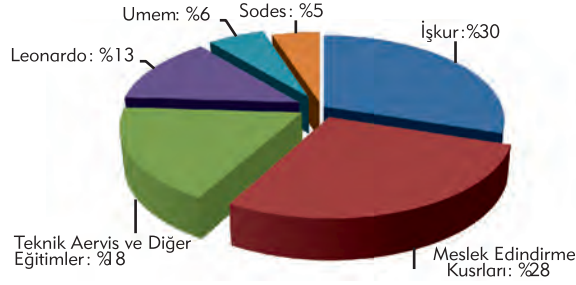
Tablo 6: Katılımcı Kurumların Mevcut Personel Durumları

Personel Sayısı	Erkek	Kadın
Yönetici	207	42
Öğretmen	865	484
Teknisyen	30	0
Usta Öğrenci	208	330
İdare Personel	70	15
Yardımcı Personel	116	13
Toplam	1493	884

Tablo 7'de; ankete katılan kurumların; faaliyet durumlarına ilişkin olarak, düzenlenen kurs sayısı 85, mezun olan kursiyer sayısı 7.038 ve eğitim faaliyetlerinde görev alan yönetici sayısı 241, görev alan eğitmen sayısı ise 479 olarak görülmektedir.

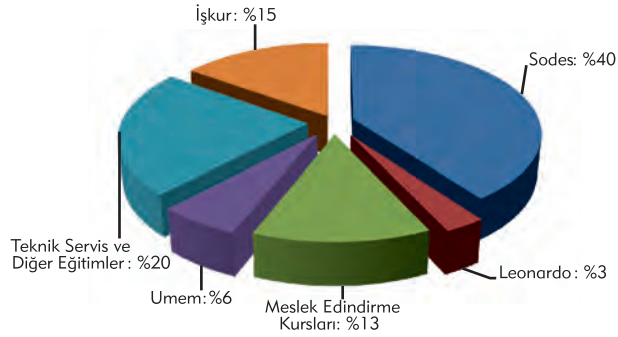
Tablo 7: Katılımcı Kurumların Faaliyetleri

Kurs Faaliyetleri	Kurs Sayısı	Mezun Olan Kursiyer Sayısı	Görev Alan Yönetici Sayısı	Görev Alan Eğitmen Sayısı
Sodes	4	2844	10	18
Umem	5	399	10	49
Leonardo	11	177	9	21
Teknik Servis ve Diğer Eğitimler	15	1644	49	126
Meslek Edindirme Kursları	24	949	120	56
İşkur	26	1028	43	209
Toplam	85	7038	241	479

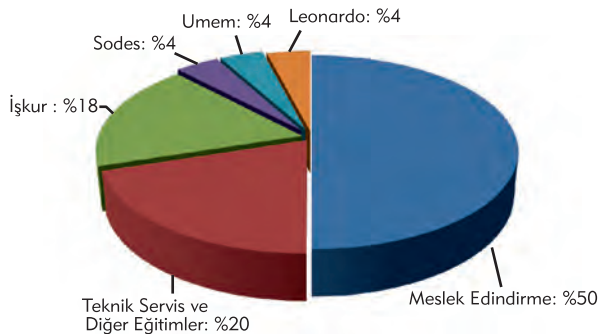
Grafik 5: Yapılan Kurs Faaliyetleri Dağılımı

Ankete katılan kurumların; yapmış oldukları kurs faaliyetlerinden mezun olanlar; %40 oranında SODES programından, %23 oranında Teknik Servis ve Diğer Eğitimlerden, %15 oranında İŞKUR programından, %13 oranında Meslek Edindirme Kurslarından, %6 oranında UMEM programı kapsamında, %3 oranında ise Leonardo programı kapsamında mezun olanlardan oluşmaktadır (Grafik 6).

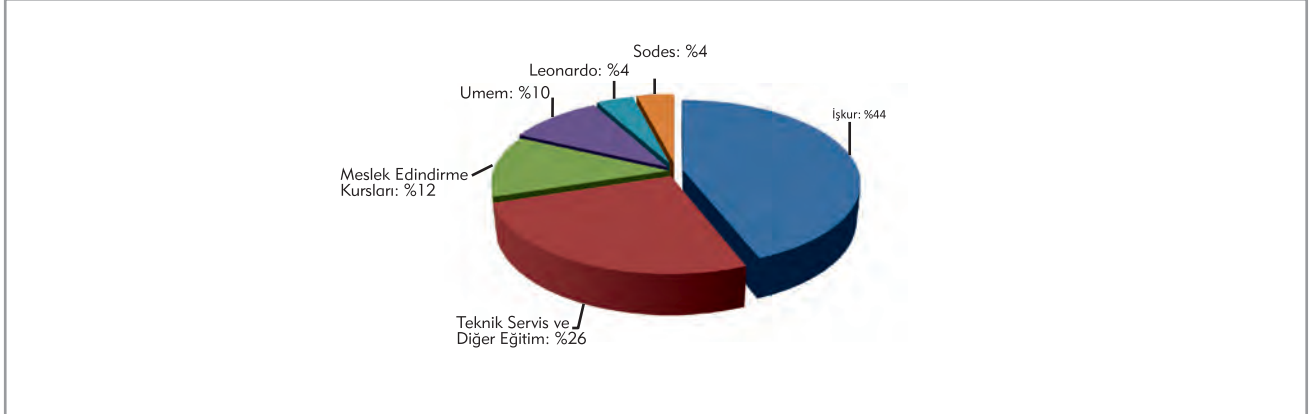
Grafik 6: Mezun Olan Kursiyer Sayısı

Ankete katılan kurumların; yapmış oldukları kurs faaliyetlerinde görev alan yöneticilerin dağılımına baktığımızda, %50 oranında Meslek Edindirme faaliyetlerinde, %20 oranında Teknik Servis ve Diğer Eğitimlerde, %18 oranında İŞKUR programında, %4 oranında ise Leonardo, SODES, UMEM programı kapsamında görev alan yöneticilerden oluştuğu görülmektedir (Grafik 7).

Grafik 7: Eğitim Faaliyetleri Kapsamında Görev Alan Yönetici Sayısı

Ankete katılan kurumların; yapmış oldukları kurs faaliyetlerinde görev alan eğitimcilerin dağılımı Grafik 8'de verilmiştir. Buna göre eğitim kapsamında görev alan eğitimciler; %44 oranında İŞKUR projeleri kapsamında, %26 oranında Teknik Servis ve Diğer Eğitimlerde, %12 oranında Meslek Edindirme Kursları kapsamında, %10 oranında UMEM programı kapsamında, %4 oranında ise Leonardo ve yine %4 oranında SODES projelerinde görev alan eğitimcilerden oluşmaktadır.

Grafik 8: Eğitim Faaliyetleri Kapsamında Görev Alan Eğitimci Sayısı

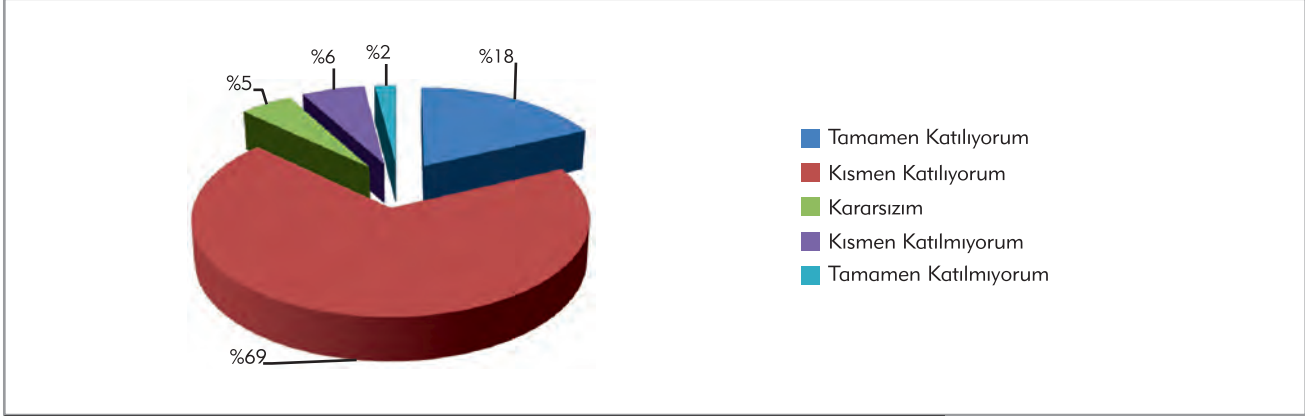
Tablo 8: Öğrencilerin Mesleki Okul ve Bölümü Tercih Etme Nedenleri

Tercih Nedenleri	Ortalama Değer	Öncelik Sırası
Meslek Sahibi Olma	1,61	1
Kolay İş Bulma	2,42	2
Aile İsteği	3,33	3
Üniversiteye Sınavsız Geçiş	3,42	4
Eğitim Esnasında Ödenen Ücret (İŞKUR, AB, SODES, vb)	3,65	5
Öğretmen Tavsiyesi	3,92	6
Çevre Arkadaşlarının Önerisi	4,20	7

Ankete katılan kurumların; mezun olan öğrencilerin mesleki bilgi yönünden yeterli donanımlara sahip olup olmadığı dağılımına ilişkin olarak, %18 oranında yeterli donanıma sahip olduğu, %69 oranında kısmen yeterli donanıma sahip olduğu, %8 oranında da yeterli donanıma sahip olmadığı görüşüne sahip olduğu görülmektedir (Tablo 9, Grafik 9).

Tablo 9: Mezun Olan Öğrencilerin Mesleki Bilgi Yönünden Yeterli Donanımlara Sahip Olup Olmadığı

Değişkenler	Frekans Sayısı	Yüzdeler (%)
Tamamen Katılıyorum	11	18
Kısmen Katılıyorum	42	69
Kararsızım	3	5
Kısmen Katılmıyorum	4	6
Tamamen Katılmıyorum	1	2

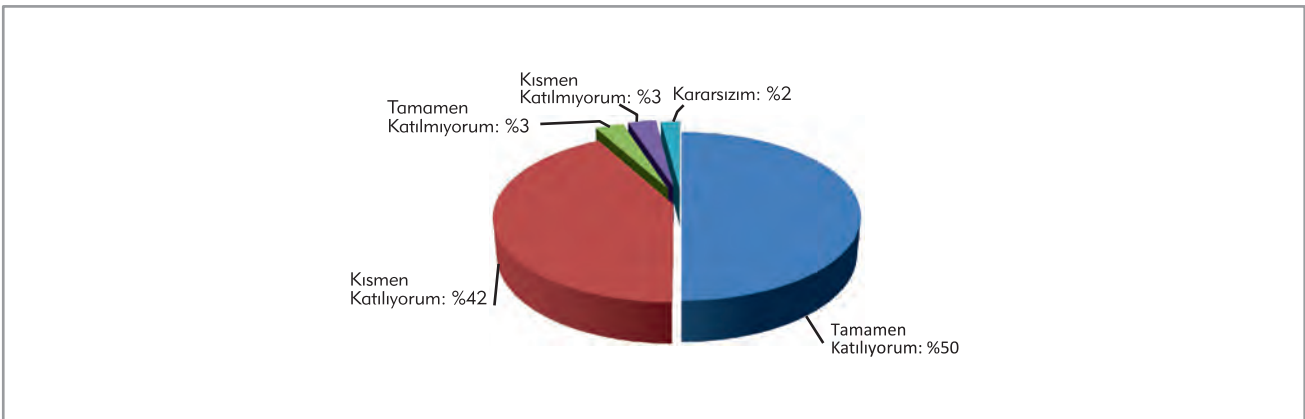
Grafik 9 : Mezun Olan Öğrencilerin Mesleki Bilgi Yönünden Yeterli Donanımlara Sahip Olup Olmadığı

6.5. Mesleki Eğitim Kurumlarının Temel İhtiyaçları

Ankete katılan kurumların; mesleki kurumlardan mezun olunmasının iş hayatındaki başarıya etkisi olup olmadığı dağılımına ilişkin olarak; %50 oranında mesleki kurumlardan mezun olunmasının iş hayatındaki başarıya etkisi olduğu, %42 oranında mesleki kurumlardan mezun olunmasının iş hayatındaki başarıya kısmen etkisi olduğu ve %6 oranında da mesleki kurumlardan mezun olunmasının iş hayatındaki başarıya etkisi olmadığı şeklinde görüşe sahip olduğu görülmektedir (Tablo 10, Grafik 10).

Tablo 10: Mesleki Kurumlardan Mezun Olunmasının İş Hayatındaki Başarıya Etkisi Olup Olmadığı

Değişkenler	Frekans Sayısı	Yüzdeleri (%)
Tamamen Katılıyorum	32	50
Kısmen Katılıyorum	27	42
Kararsızım	1	2
Kısmen Katılmıyorum	2	3
Tamamen Katılmıyorum	2	3

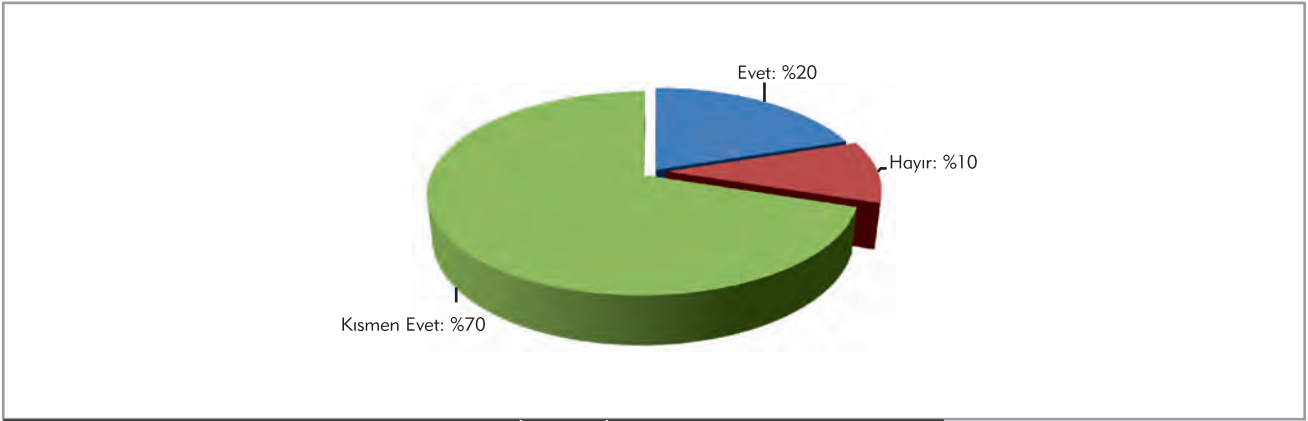
Grafik10 : Meslek Kurumlarından Mezun Olunmasının İş Hayatındaki Başarıya Etkisi Olup Olmadığı

Ankete katılan kurumlarda; verilen eğitimin iş hayatı için yeterli olup olmadığına ilişkin olarak %20 oranında verilen eğitimin iş hayatı için yeterli olduğu,

%70 oranında verilen eğitimin iş hayatı için kısmen yeterli olduğu, %10 oranında verilen eğitimin iş hayatı için yeterli olmadığı görüşünün ortaya çıktığı görülmektedir (Tablo 11, Grafik 11).

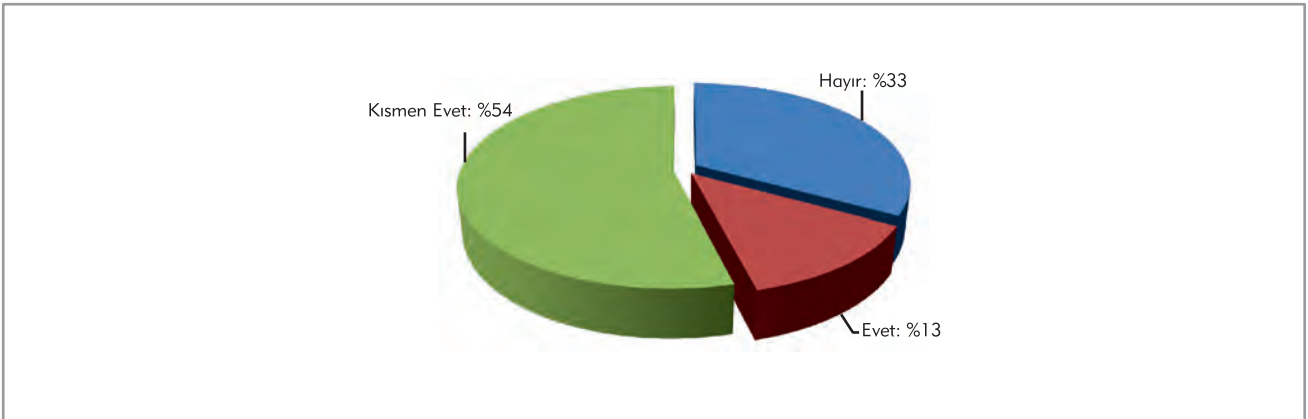
Tablo 11: Mesleki Eğitim Kurumlarında Verilen Eğitim İş Hayatı İçin Yeterli Olup Olmadığı

Değişken	Frekans Sayısı	Yüzdeler (%)
Evet	13	20
Kısmen Evet	45	70
Hayır	6	10
Toplam	64	100

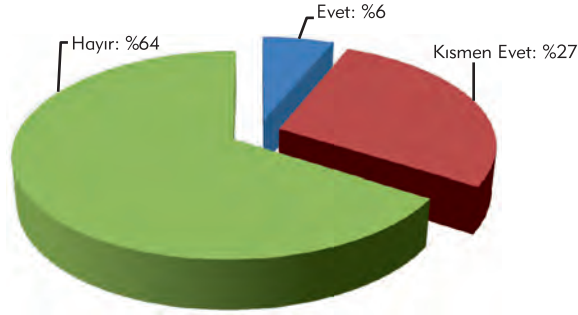
Grafik 11: Mesleki Eğitim Kurumlarında Verilen Eğitim İş Hayatı İçin Yeterli Olup Olmadığı

Ankete katılan mesleki eğitim kurumlarında; verilen mesleki eğitimin kamuoyu ve işverenler tarafından yeterli derecede olup olmadığına ilişkin olarak; %13 oranında mesleki eğitim kurumlarında verilen mesleki eğitimin kamuoyu ve işverenler tarafından yeterli derecede olduğu, %54 oranında mesleki eğitim kurumlarında verilen mesleki eğitimin kamuoyu ve işverenler tarafından kısmen yeterli derecede olduğu, %33 oranında mesleki eğitim kurumlarında verilen mesleki eğitim kamuoyu ve işverenler tarafından yeterli derecede olmadığı görülmektedir (Grafik 12).

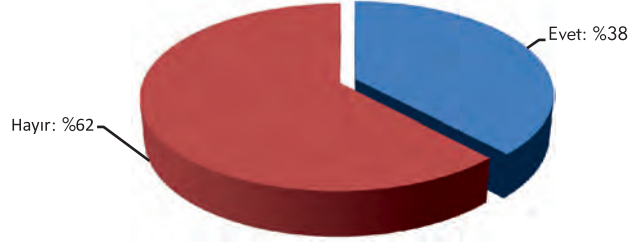
Grafik 12: Mesleki Eğitim Kurumlarında Verilen Mesleki Eğitim Kamuoyu ve İş Verenler Tarafından Yeterli Derecede Tanınmakta Mıdır ?

Ankete katılan mesleki eğitim kurumlarında; verilen mesleki eğitim ile ilgili kamuoyu ve sanayici kesimden yeterli derecede destek görüp görmediklerine ilişkin olarak %67 oranında yeterli derecede destek görmediği, %6 oranında yeterli derecede destek gördüğü ve %27 oranında da kısmen yeterli derecede destek gördüğü görülmektedir (Grafik 13).

Grafik 13: Mesleki Eğitim Kurumlarında Verilen Mesleki İle İlgili Kamuoyunu ve Sanayici Kesimden Yeterli Derecede Destek Görüyor Musunuz?

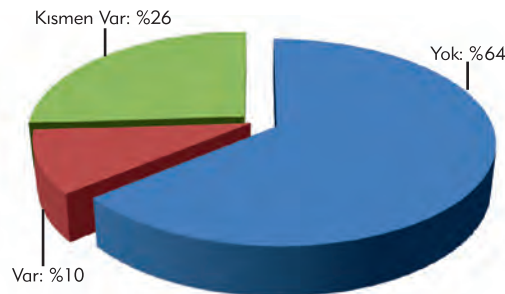
Ankete katılan işverenlerin; çalıştırmak üzere kursiyer/öğrenci talep edip etmediğine ilişkin olarak; %62 oranında talep etmediği, %38 oranında talep ettiği görülmektedir (Grafik 14).

Grafik 14: İşverenler Kurumunuzdan Çalıştırmak Üzere Kursiyer/Öğrenci Talep Ediyor Mu?

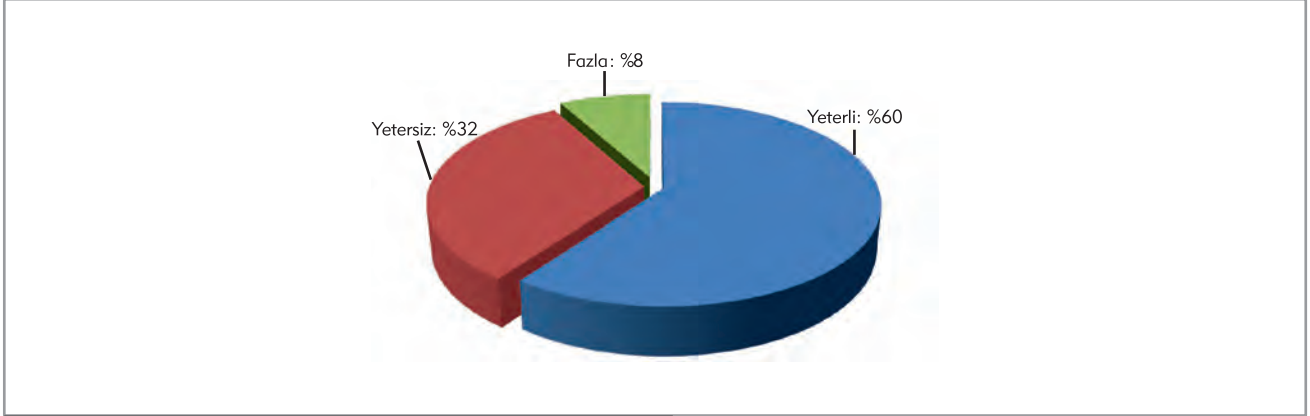
6.6. Mesleki Eğitim Kurumlarının Alt Yapı ve Teçhizat İhtiyaçları

Ankete katılan kurumların; mesleki yeterlilik kurumu çalışmaları hakkında bir hazırlığın/girişimin olup olmadığına ilişkin olarak; %64 oranında olmadığı, %10 oranında olduğu, %26 oranında kısmen bir hazırlığı/girişimi olduğunu görülmektedir (Grafik: 15).

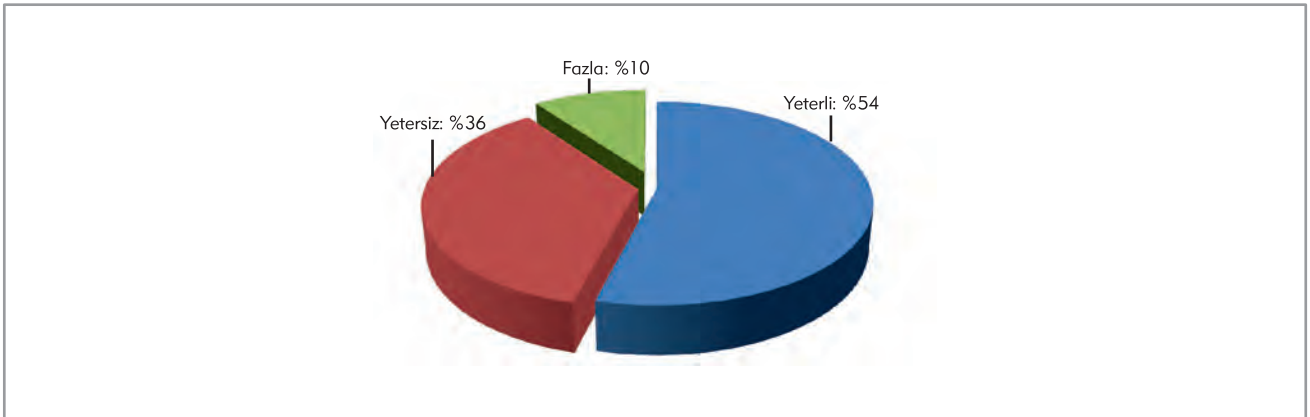
Grafik 15: Mesleki Yeterlilik Kurumu Çalışmaları Hakkında Herhangi Bir Hazırlığın/Girişimin Olup Olmadığı

Ankete katılan mesleki eğitim kurumlarında; meslek dersi saatlerinin yeterli görülüp görülmediğine ilişkin olarak; %60 oranında yeterli olduğu, %32 oranında yetersiz olduğu ve %8 oranında da meslek dersi saatlerin fazla olduğu görülmektedir (Grafik 16).

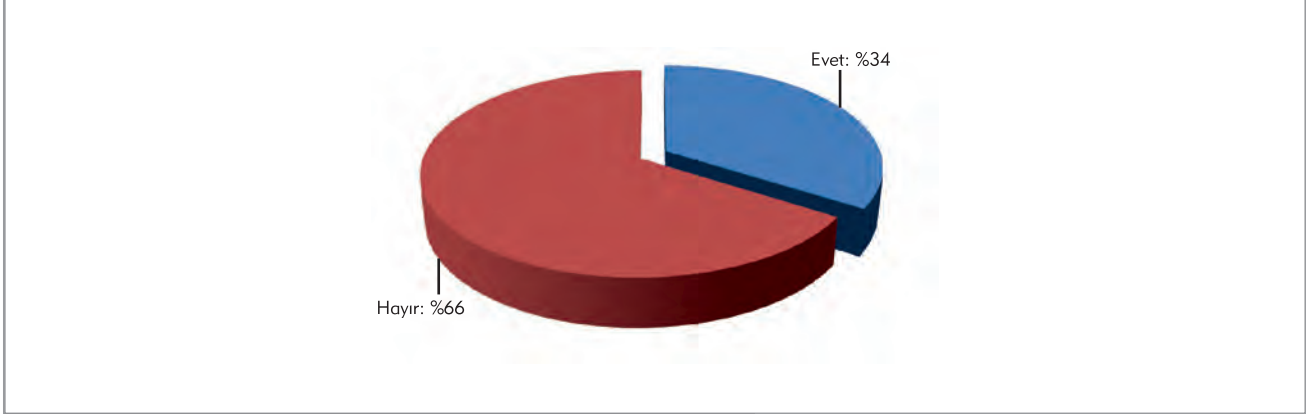
Grafik 16: Mesleki Eğitim Kurumlarında Meslek Dersi Saatlerin Durumu

Ankete katılan mesleki eğitim kurumlarında; Kültür Dersi Saatlerine ilişkin olarak; %54 oranında saatlerin yeterli olduğu, %36 oranında saatlerin yetersiz olduğu ve %10 oranında da saatlerin fazla olduğu görülmektedir (Grafik 17).

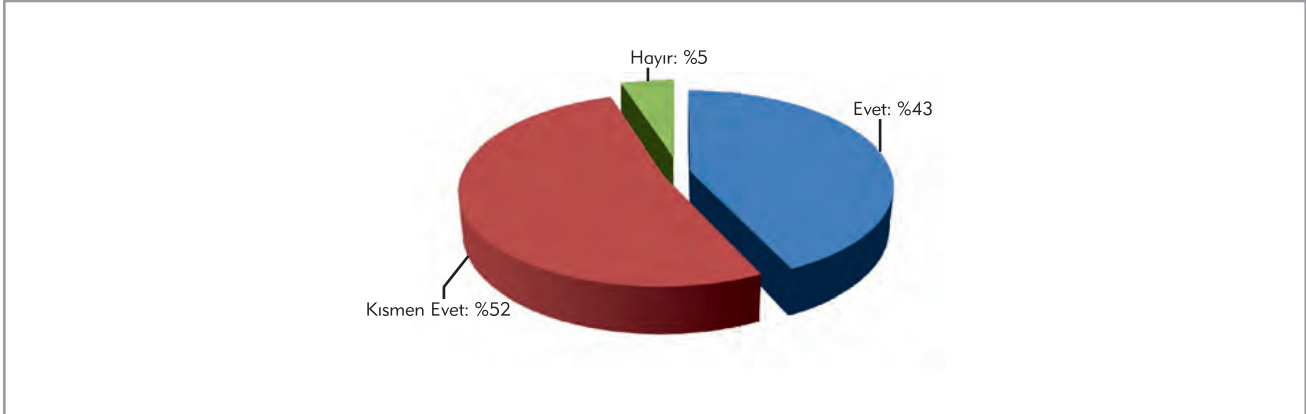
Grafik 17: Mesleki Eğitim Kurumlarında Kültür Dersi Saatlerinin Yeterli Olup Olmadığı

Ankete katılan kurumlarda; okullarda AR-GE alanında önemli çalışmaların olup olmadığına ilişkin olarak; %66 oranında olmadığı, %34 oranında ise önemli çalışmaların olduğu görülmektedir. (Grafik 18).

Grafik 18: Okulumuzda AR-GE Alanında Önemli Çalışmalarınız Olup Olmadığı

Ankete katılan kurumlarda; mesleki eğitim kurumlarındaki öğretmenler mesleki ve bilgi becerileri yönünden yeterli olup olmadığına ilişkin olarak %43 oranında yeterli olduğu, %52 oranında kısmen yeterli olduğu, %5 oranında ise yetersiz olduğu görülmektedir (Grafik 19).

Grafik 19: Mesleki Eğitim Kurumlarında Verilen Mesleki Eğitim İle İlgili Kamo Oyunu ve Sanayici Kesimden Yeterli Derecede Destek Görüyor Musunuz?

Ankete katılan katılımcı kurumlarında; norm kadroya göre ihtiyaç duyulan öğretmen sayısı olup olmadığına ilişkin olarak mevcut öğretmen sayılarına bakıldığında hem meslek dersi öğretmenlerinin hem de kültür dersi öğretmenlerinin sayıları ortalama 651 ve eşit sayıda denilebilir. İhtiyaç duyulan mesleki ve kültür dersi öğretmenlerinin ortalaması 392'dir. Bu da Norm kadroya göre ihtiyaç duyulan öğretmen sayısının mevcut öğretmen sayısının %60 oranında fazla olduğu anlamına gelmektedir (Tablo 12).

Tablo 12: Norm Kadroya Göre İhtiyac Duyulan Öğretmen Sayısı

		Toplam
Norm Kadroya Göre İhtiyac Duyulan Öğretmen Sayısı (a)		
Meslek Dersi Öğretmenleri	356	784
Kültür Dersi Öğretmenleri	428	
Mevcut Öğretmen Sayısı (b)		
Meslek Dersi Öğretmenleri	643	1302
Kültür Dersi Öğretmenleri	659	
Oran (a/b)		
Meslek Dersi Öğretmenleri	0,55	0,60
Kültür Dersi Öğretmenleri	0,65	

Ankete katılan kurumlarda; yıl içerisinde kurumdan ayrılan ve göreve başlayan öğretmen sayılarına bakıldığında 2009, 2010 ve 2011 yıllarında kurumlardan ayrılan öğretmen sayılarının değişiklik arz ettiği görülmektedir. Göreve yeni başlayan öğretmenlerin sayısı ayrılanlardan her zaman fazla olması sevindiricidir (Tablo: 13).

Tablo 13: Yıl İçerisinde Kurumdan Ayrılan ve Göreve Başlayan Öğretmen Sayısı

Yıllar	Yıl İçerisinde Kurumdan Ayrılan Öğretmen Sayısı			Yıl İçerisinde Kurumda Göreve Başlayan Öğretmen Sayısı		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Toplam	149	131	158	186	193	220

Ankete katılan kurumların; mesleki eğitim veren kurumlardan mezun olanların hangi sektörde iş bulduklarına bakıldığında sırasıyla hizmet sektörü, imalat sektörü, eğitim sektörü, sağlık sektörü, inşaat sektörü, turizm sektörü ve tarım sektörü gelmektedir. En çok işe yerleşen eleman sektörü en düşük oran ile gösterilmiştir (Tablo 14).

Tablo 14: Mesleki Eğitim Veren Kurumlardan Mezun Olanların Büyük Çoğunluğu Hangi Sektörde İş Bulmaktadır? (1 En Önemli – 5 En Önemsiz)

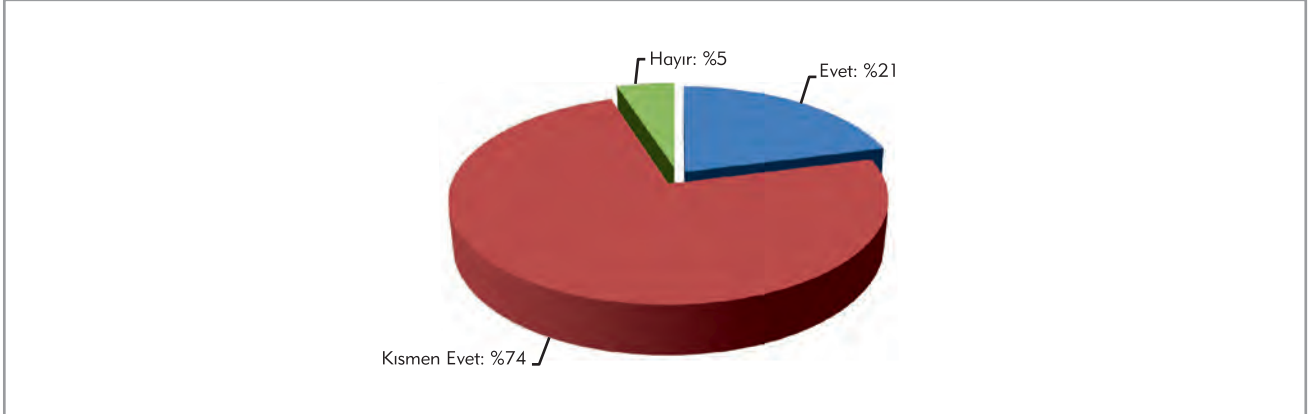
Mezun Olanların Bir Çoğunluğu İş Bulduğu Sektörler	Önem Ortalaması
Tarım Sektörü	4,12
Turizm Sektörü	4,09
İnşaat Sektörü	3,76
Sağlık Sektörü	3,53
Eğitim Sektörü	3,38
İmalat Sektörü	2,96
Sanayi Sektörü	2,42
Hizmet Sektörü	1,96

Ankete katılan kurumların; temel ihtiyaçlarına ilişkin olarak ilk başta bina yetersizliği, atölye eksikliği, makine-teçhizat eksikliği, donanım yetersizliği, personel yetersizliği, temrin malzeme yetersizliği, sosyal alanların eksikliği, konferans salonu eksikliği, altyapı yetersizliği, ulaşım yetersizliği olarak görülmektedir (Tablo 15).

Tablo 15: Okulların Temel İhtiyaçları Nelerdir?

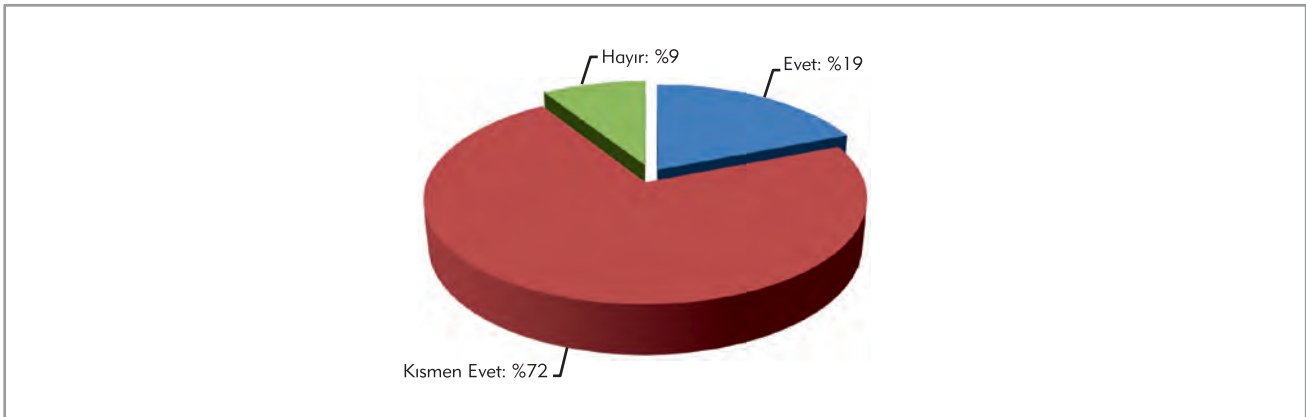
Değişkenler	Yüzdeler (%)
Okul Binasının Yetersizliği	1
Atölye Eksikliği	2
Makine-Teçhizat Eksikliği	3
Donanım Yetersizliği	4
Personel Yetersizliği	5
Temrin Malzeme Yetersizliği	6
Sosyal Alanların Eksikliği	7
Konferans Salonu Eksikliği	8
Altyapı Yetersizliği	9
Ulaşım Yetersizliği	10

Ankete katılan kurumların; mesleki ve teknik eğitim kurumlarında uygulanan eğitim programları ile işgücü piyasasının ihtiyaçları arasında bir uyum olup olmadığına ilişkin görüşleri bakımından; %21 oranında bir uyum olduğunu, %74 oranında kısmen bir uyum olduğunu ve %5 oranında ise uygulanan eğitim programları ile işgücü piyasasının ihtiyaçları arasında bir uyum olmadığını düşündükleri görülmektedir (Grafik 20).

Grafik 20: Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumlarında Uygulanan Eğitim Programları İle İşgücü Piyasasının İhtiyaçları Arasında Bir Uyum Olup Olmadığı

Ankete katılan kurumların; okuldan mezun olanlarla iletişimin devam edip etmediğine ilişkin olarak; %19 oranında devamlılığı, %72 oranında kısmen devamlılığı, %9 oranında ise mezunlarla iletişimin devam etmediği görülmektedir (Grafik 21).

Grafik 21: Okulumuzdan Mezun Olanlarla İletişiminiz Devam Ediyor Mu?

6.7. Mesleki Eğitim Kurumlarının Sorunlarına Temel Çözüm Önerileri

Ankete katılan kurumların; okullarından mezun olan öğrenci sayıları ile üniversiteye yerleşen öğrenci sayılarına ilişkin olarak 2009-2010 öğretim yılında mezun olan öğrenci sayılarında bir artış görüldüğü ve bu artışın 2010-2011 öğretim yılında da devam ettiği görülmektedir. Bu da son yıllarda mesleki eğitim kurumlarına bir dönüş olduğunu ve bu kurumların önemini daha da arttıracaklarını göstermektedir (Tablo 16).

Tablo 16: Okullardan Mezun Olan Öğrencilerin Sayıları ve Üniversiteye Yerleşme Durumları

Yıllar	Mezun Öğrenci Sayısı (Ortalama)	Üniversiteye Yerleşen Öğrenci Sayısı (Ortalama)	Yerleşme Oranı
2010 - 2011	278,56	20,82	0,075
2009 - 2010	258,17	15,56	0,060

Ankete katılan kurumların; okullarından mezun olan öğrenci sayıları ile işe yerleşen öğrenci sayılarına ilişkin olarak 2009-2010 öğretim yılında mezun olan ve işe yerleşen öğrenci sayılarında bir artış görüldüğü ve bu artışın 2010-2011 öğretim yılında da devam ettiği görülmektedir (Tablo 17)

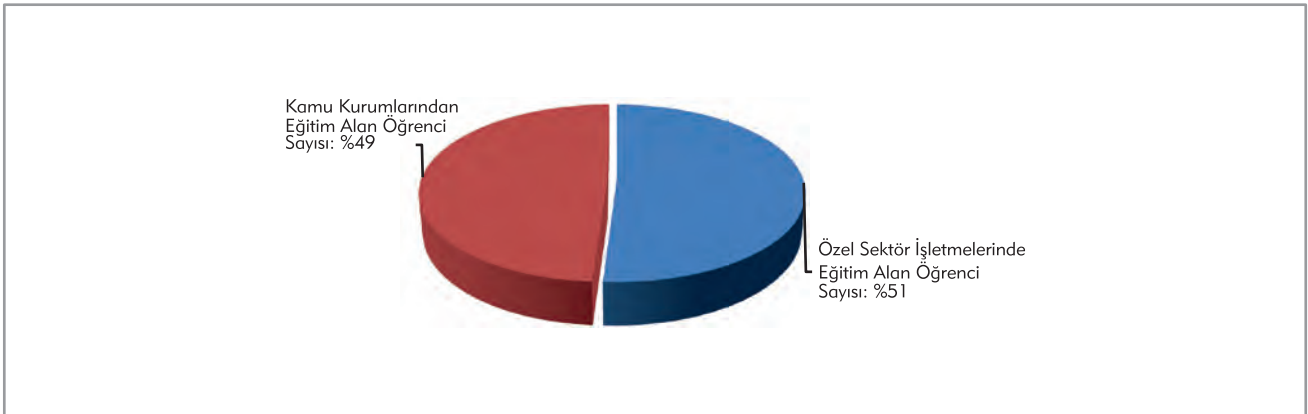
Tablo 17: Okullardan Mezun Olan Öğrencilerin Sayıları ve Üniversiteye Yerleşme Durumları

Öğretim Yılı	Mezun Öğrenci Sayısı (Ortalama)	İşe Yerleşen Öğrenci Sayısı (Ortalama)	Yerleşme Oranı
2010 - 2011	309,33	20,70	0,067
2009 - 2010	246,68	16,06	0,065

Ankete katılan kurumların; okullarından mezun olan öğrencilerin beceri eğitimlerinin durumuna ilişkin olarak kamu kuruluşlarında eğitim alan öğrenci sayısı ile özel sektör işletmelerinde eğitim alan öğrenci sayıları ve yüzdeler dağılımlarına bakıldığında birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Kamu kurumlarında özellikle İşkur ve mesleki eğitim kurumlarındaki artış ve çeşitlilik çok önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır (Tablo: 18, Grafik 22).

Tablo 18: Okullarda Mezun Olan Öğrencilerin Beceri Eğitimlerinin Durumu

Beceri Eğitimi	Toplam
Kamu Kurumlarından Eğitim Alan Öğrenci Sayısı	1320
Özel Sektör İşletmelerinde Eğitim Alan Öğrenci Sayısı	1382

Grafik 22: Okullarda Mezun Olan Öğrencilerin Beceri Eğitimlerinin Durumu

Ankete katılan katılımcı; öğrencilerin staj konusundaki karşılaştıkları güçlüklerle ilişkin olarak en önemli güçlük olarak, staj yeri bulma güçlüğü veya organizasyon eksikliği, staj süresince meslek (branş) dışı alanda çalışma, staj yapan öğrencilerin sosyal güvenlik ve ücret sorunları, işyeri yetkililerinin duyarsızlığı, staj uygulamasının ilgili eğitim kurumu tarafından denetiminin yetersizliği olarak sıralanabilir (Tablo 19).

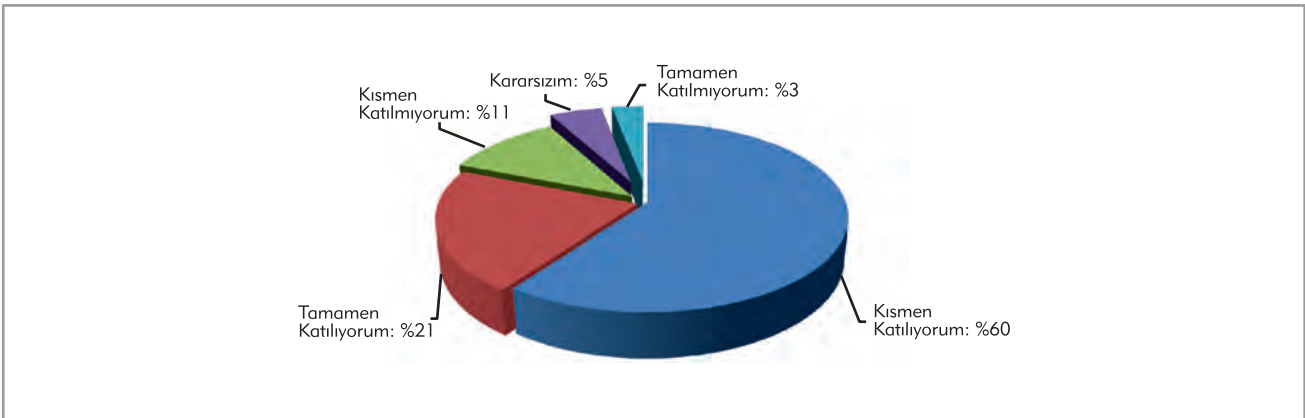
Tablo 19: Öğrencilerin Staj Konusundaki Karşılaştıkları Güçlüklerin Önem Derecesi?

Güçlükler	Önem Derecesi
Staj Yeri Bulma Güçlüğü veya Organizasyon Eksikliği	1
Staj Süresince Meslek (Branş) Dışı Alanda Çalışma	2
Staj Yapan Öğrencilerin Sosyal Güvenlik ve Ücret Sorunları	3
İşyeri Yetkililerinin Duyarsızlığı	4
Staj Uygulamasının İlgili Eğitim Kurumu Tarafından Denetiminin Yetersizliği	5

Ankete katılan kurumların; meslek derslerinde uygulanan öğretim programları, iş hayatının nitelikli insan gücü ihtiyacını karşılamaya uygun olup olmadığına ilişkin olarak; %21 oranında katıldıkları, %60 oranında kısmen katıldıkları ve %14 oranında da katılmadıkları ifade edilmektedir. (Tablo 20, Grafik 23).

Tablo 20: Meslek Derslerinde Uygulanan Öğretim Programları, İş Hayatının Nitelikli İnsan Gücü İhtiyacını Karşılamaya Uygun Olup Olmadığı?

Değişken	Frekans Sayısı	Yüzdeler (%)
Tamam Katılıyorum	13	21
Kısmen Katılıyorum	38	60
Kararsızım	3	4
Kısmen Katılmıyorum	7	11
Tamamen Katılmıyorum	2	3

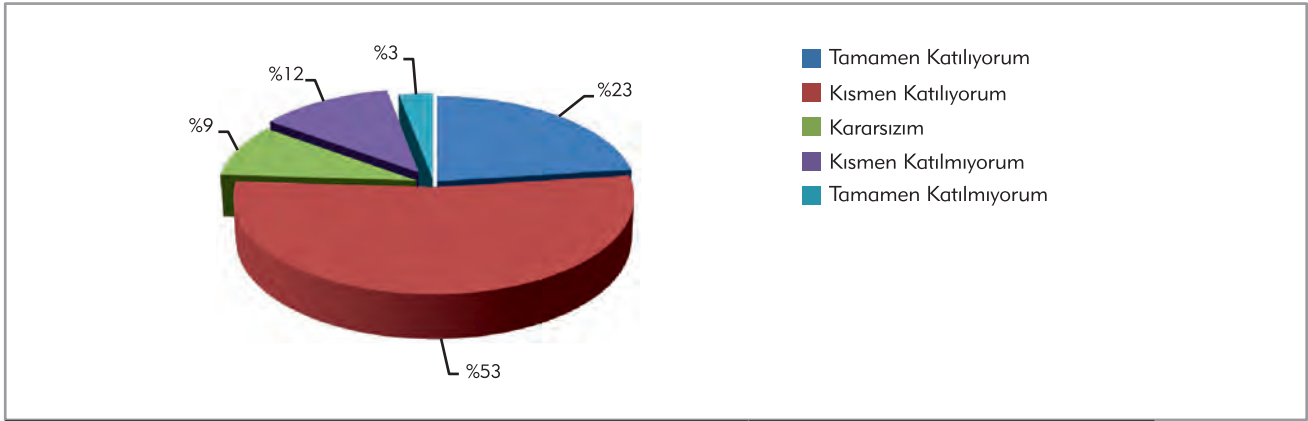

Grafik 23: Meslek Derslerinde Uygulanan Öğretim Programları, İş Hayatının Nitelikli İnsan Gücü İhtiyacını Karşılamaya Uygun Olup Olmadığı

Ankete katılan kurumlar; mezun verdiği okuldaki bölümlerin bölgemizin ara kademe eleman ihtiyacını karşılamada yeterli olup olmadığına ilişkin olarak; %23 oranında katıldıklarını, %53 oranında kısmen katıldıklarını, %15 oranında ise katılmadıklarını ifade etmektedir. (Tablo 21, Grafik 24)

Tablo 21: Mezun Verdiğiniz Okuldaki Bölümler Bölgemizi Ara Kademe Eleman İhtiyacını Karşılama Yeterli Olup Olmadığı

Değişkenler	Frekans Sayısı	Yüzdeler (%)
Tamamen Katılıyorum	13	23
Kısmen Katılıyorum	30	53
Kararsızım	5	8
Kısmen Katılmıyorum	7	12
Tamamen Katılmıyorum	2	3

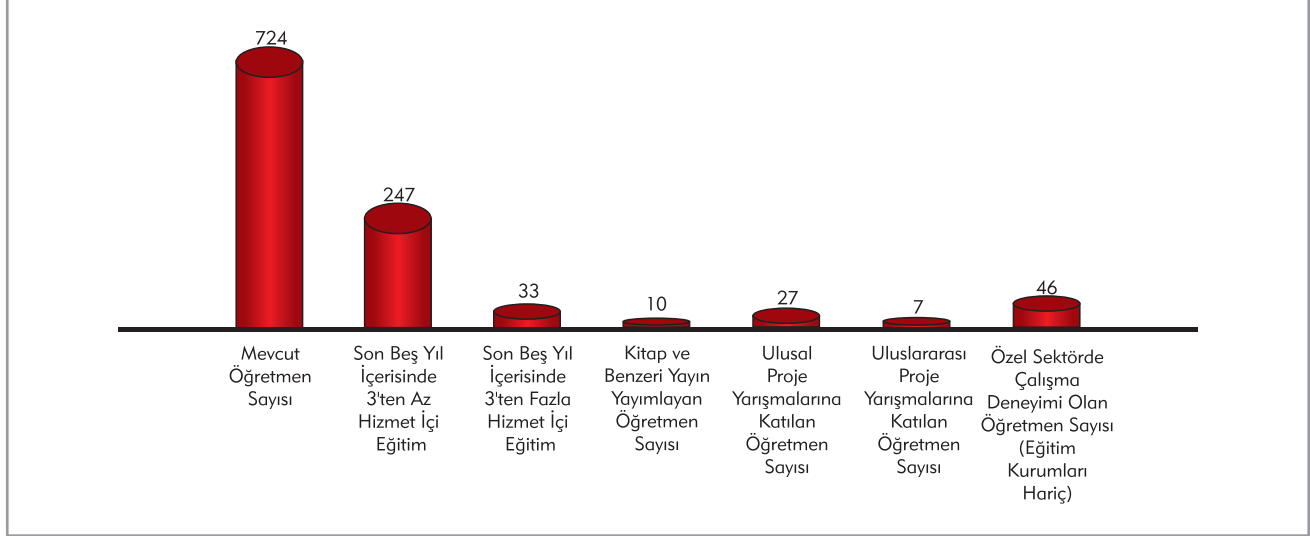

Grafik 24: Mezun Verdiğiniz Okuldaki Bölümler Bölgemizi Ara Kademe Eleman İhtiyacını Karşılama Yeterli Olup Olmadığı

Ankete katılan kurumların; kurumdaki kültür dersi öğretmenlerinin hizmet içi eğitim durumuna ilişkin olarak; mevcut öğretmen sayısının 724 olduğu ve son beş yılda değişik aktivitelere katılımın sağlanması açısından hizmet içi eğitim durumlarına ilişkin iyi konumda olduğu ama yeterli olmadığı görülmektedir (Tablo 22, Grafik 25).

Tablo 22: Kurumunuzdaki Kültür Dersi Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Durumu

Kültür Dersleri Öğretmeni	Toplam
Mevcut Öğretmen Sayısı	724
Son Beş Yıl İçerisinde 3'ten Az Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerine Katılmış Öğretmen Sayısı(3 Dahil)	247
Son Beş Yıl İçerisinde 3'ten Fazla Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerine Katılmış Öğretmen Sayısı	33
Kitap ve Benzeri Yayın Yayımlayan Öğretmen Sayısı	10
Ulusal Proje Yarışmalarına Katılan Öğretmen Sayısı	27
Uluslararası Proje Yarışmalarına Katılan Öğretmen Sayısı	7
Özel Sektörde Çalışma Deneyimi Olan Öğretmen Sayısı	46

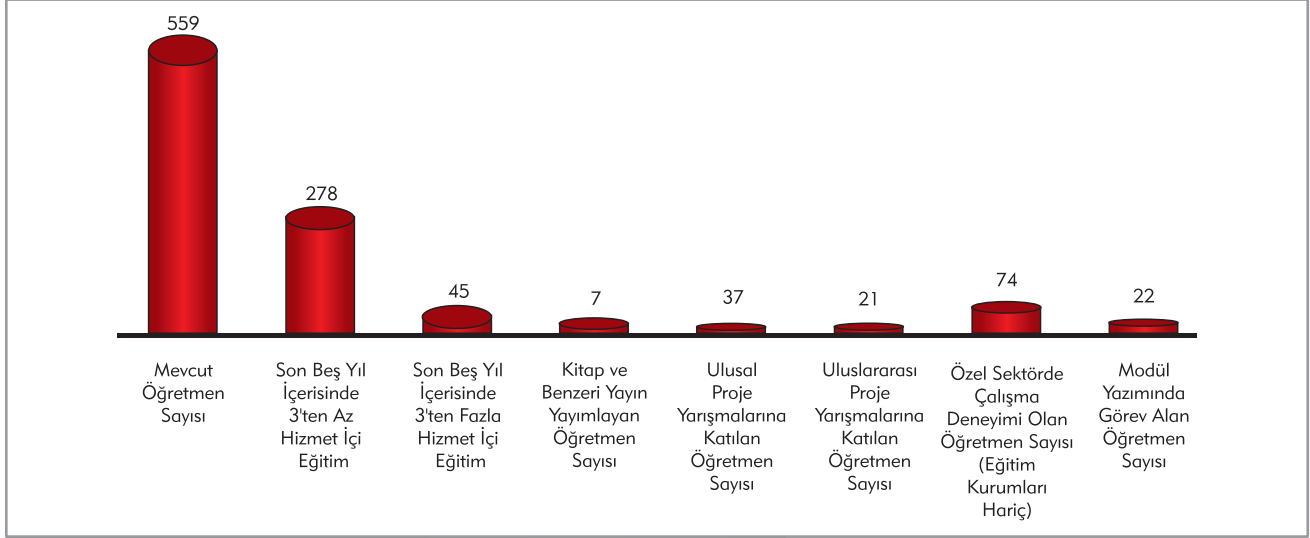

Grafik 25: Kurumunuzdaki Kültür Dersi Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Durumu

Ankete katılan kurumların; kurumunuzdaki meslek dersi öğretmenlerinin hizmet içi eğitim durumuna ilişkin olarak mevcut öğretmen sayısı 559, son beş yıl içerisinde 3'ten az hizmet içi eğitim faaliyetine katılmış öğretmen sayısı (3 dahil) 278, kitap ve benzeri yayın yayımlayan öğretmen sayısı 7, son beş yıl içerisinde 3'ten fazla hizmet içi eğitim faaliyetine katılmış öğretmen sayısı 45, özel sektörde çalışma deneyimi olan öğretmen sayısı (eğitim kurumları hariç) 74, ulusal projelere yarışmalarına katılan öğretmen sayısı 37 ve uluslararası proje yarışmalarına katılan öğretmen sayısı 21, modül yazımında görev alan öğretmen sayısı 22 olduğu görülmektedir. Bu sayıların yeterli olduğu söylenemez (Tablo 23, Grafik 26).

Tablo 23: Kurumunuzdaki Meslek Dersi Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Durumu

Değişken	Toplam
Mevcut Öğretmen Sayısı	559
Son Beş Yıl İçerisinde 3'ten Fazla Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerine Katılmış Öğretmen Sayısı	278
Kitap ve Benzeri Yayın Yayımlayan Öğretmen Sayısı	45
Ulusal Proje Yarışmalarına Katılan Öğretmen Sayısı	7
Uluslararası Proje Yarışmalarına Katılan Öğretmen Sayısı	37
Özel Sektörde Çalışma Deneyimi Olan Öğretmen Sayısı (Eğitim Kurumları Hariç)	21
Modül Yazımında Görev Alan Öğretmen Sayısı	22

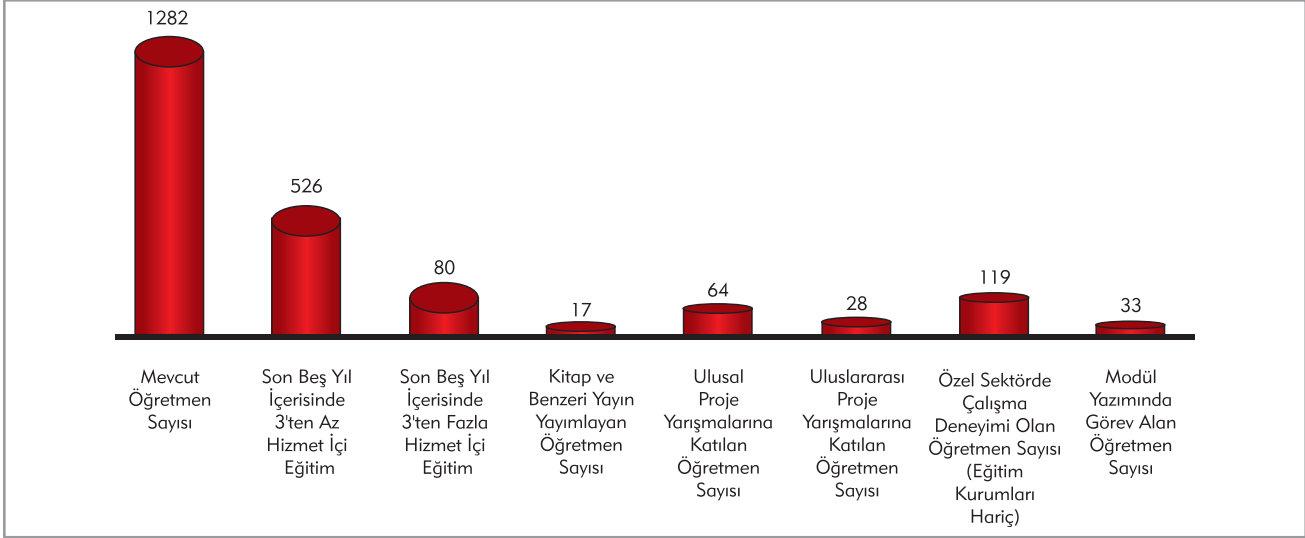

Grafik 26: Kurumunuzdaki Meslek Dersi Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Durumu

Ankete katılan kurumların; kurumunuzdaki öğretmenlerin sayılarının durumuna ilişkin olarak; mevcut öğretmen sayısı 1283 ve son beş yıl içerisinde 3'ten az hizmet içi eğitime katılmış öğretmen sayısı (3 dahil) 526, son beş yıl içerisinde 3'ten fazla hizmet içi eğitime katılmış öğretmen sayısı 80, kitap ve benzeri yayın yayımlayan öğretmen sayısı 17, özel sektörde çalışma deneyimi olan öğretmen sayısı (Eğitim kurumları hariç) 119, ulusal proje yarışmalarına katılan öğretmen sayısı 64, uluslararası proje yarışmalarına katılan öğretmen sayısı 28, modül yazımında görev alan öğretmen sayısının 33 olduğu görülmektedir. (Tablo 24, Grafik 27). Özellikle il genelindeki bütün mevcut öğretmenlerin hizmet içi eğitim faaliyetlerinden geçirilmesi kaliteyi ve güveni arttıracaktır.

Tablo 24: Kurumunuzdaki Öğretmenlerin Sayılarının Durumu

Öğretmen Sayısı	Toplam
Mevcut Öğretmen Sayısı	1283
Son Beş Yıl İçerisinde 3'ten Az Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerine Katılmış Öğretmen Sayısı(3 Dahil)	536
Son Beş Yıl İçerisinde 3'ten Fazla Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerine Katılmış Öğretmen Sayısı	80
Kitap ve Benzeri Yayın Yayımlayan Öğretmen Sayısı	17
Ulusal Proje Yarışmalarına Katılan Öğretmen Sayısı	64
Uluslararası Proje Yarışmalarına Katılan Öğretmen Sayısı	28
Özel Sektörde Çalışma Deneyimi Olan Öğretmen Sayısı (Eğitim Kurumları Hariç)	119
Modül Yazımında Görev Alan Öğretmen Sayısı	33

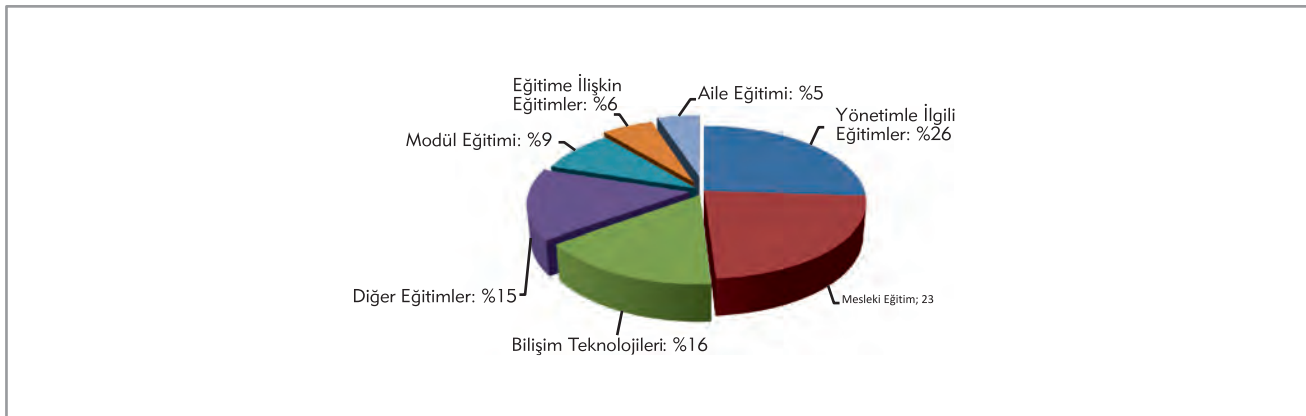

Grafik 27: Kurumunuzdaki Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Durumu

Ankete katılan kurumların; kurumdaki personellerin ihtiyaç duyduğu mesleki eğitim durumlarına ilişkin olarak; %26 oranında yönetimle ilgili eğitimler, %23 oranında mesleki eğitimle ilgili eğitimler, %16 oranında bilişim teknolojileri ile ilgili eğitimler, %15 oranında diğer eğitimler, %9 oranında modül eğitimi, %6 oranında eğitime ilişkin eğitimler, %5 oranında aile eğitimlerine ihtiyaç duyulduğu görülmektedir (Tablo 25, Grafik 28). Gerek mesleki eğitim kurumları açısından gerekse de diğer eğitim kurumları açısından eğitim faaliyetlerinin artırılması ve çeşitlendirilmesinin faydalı olacağı görülmektedir.

Tablo 25: Kurumunuzdaki Öğretmen Sayılarının Durumu

Alan	Frekans Sayısı	Yüzdeler (%)
Bilişim Teknolojileri	14	16
Mesleki Eğitim	20	23
Aile Eğitimi	4	5
Yönetimle İlgili Eğitimler	22	26
Eğitime İlişkin Eğitimler	5	9
Modül Eğitimi	8	6
Diğer Eğitimler	13	15

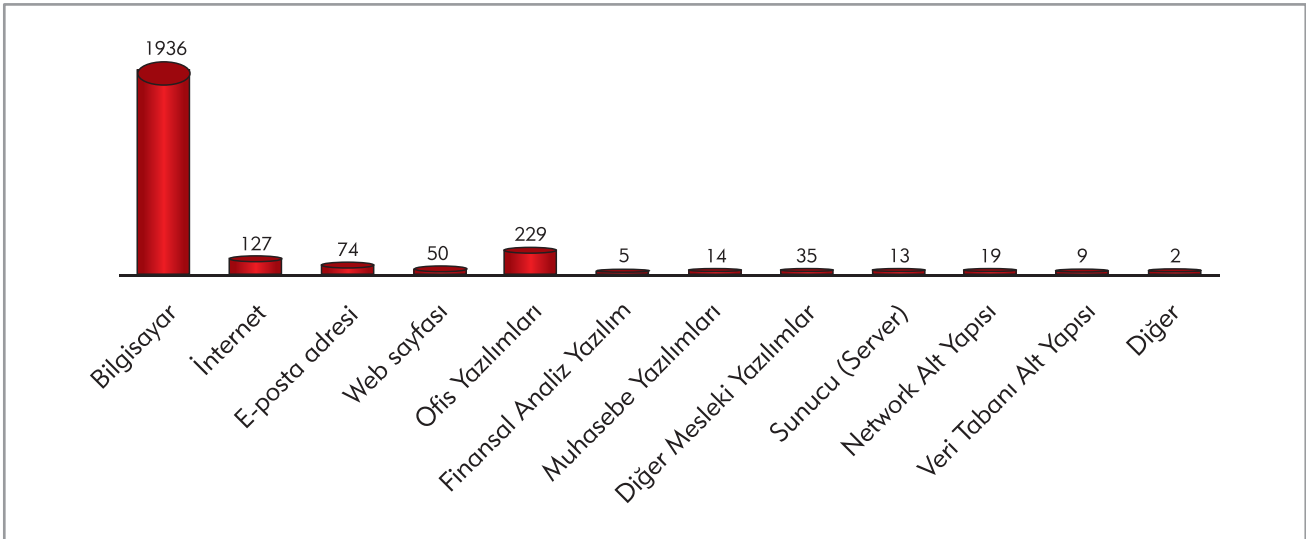
Grafik 28: Personellerin İhtiyaç Duyduğu Mesleki Eğitimler

Ankete katılan kurumları; yazılım, donanım, teçhizat ve bilgi teknolojisi altyapısında hangilerine sahip olduğuna ilişkin olarak; 1936 adet bilgisayar, 229 adet ofis yazılımları, 127 internet bağlantısı, 74 e-posta adresi, 50 web sayfası, 14 muhasebe yazılımları, 13 sunucu(server), 19 network alt yapısı, 9 veri tabanı alt yapısı, 35 diğer mesleki yazılımlara sahip oldukları görülmektedir (Tablo 26, Grafik 29). Ancak 21. Yüzyılda küreselleşen dünyada bilişim toplumu olmaya aday olan ülkelerden biri olan Türkiye'nin eğitim kurumlarındaki bilişim altyapı eksiklikleri giderilmesine yönelik politikaları bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Tablo 26: Okulunuz Yazılım, Donanım, Teçhizat ve Bilgi Teknolojisi Altyapısında Hangilerine Sahiptir?

Ürünler	Toplam	Ortalama
Bilgisayar	1934	29,33
İnternet	127	1,92
E-posta adresi	74	1,12
Web sayfası	50	0,76
Ofis Yazılımları	229	3,47
Finansal Analiz Yazılım	5	0,08
Muhasebe Yazılımları	14	0,21
Diğer Mesleki Yazılımlar	35	0,53
Sunucu (Server)	13	0,20
Network Alt Yapısı	19	0,29
Veri Tabanı Alt Yapısı	9	0,14
Diğer	2	0,03

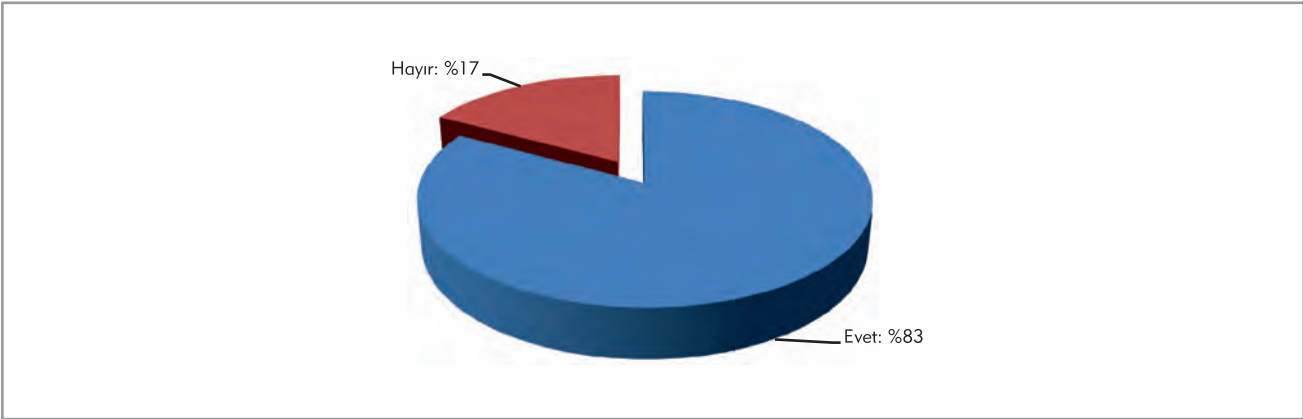

Grafik 29: Okulunuz Yazılım, Donanım, Teçhizat ve Bilgi Teknolojisi Altyapısında Hangilerine Sahiptir?

Ankete katılan kurumların; okulu tanıtmaya yönelik çalışmalarının olup olmadığına ilişkin; %83 oranında olumlu, %17 oranında olumsuz olduğu görülmektedir. (Tablo 27, Grafik 30).

Tablo 27: Okulu Tanıtmaya Yönelik Çalışmalarınız Var mı?

Değişken	Sayı	Frekans
Evet	45	83
Hayır	9	17
Toplam	54	100

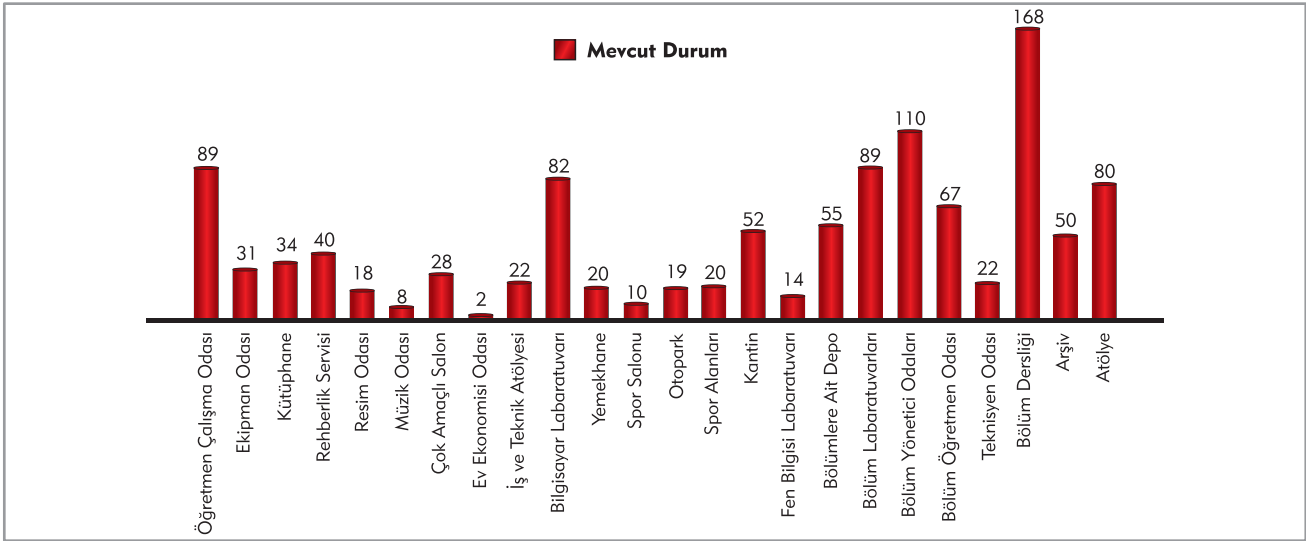
Grafik 30: Okulu Tanıtmaya Yönelik Çalışmaların Olup Olmadığı

Ankete katılan kurumların; mevcut fiziki alt yapıları ile ihtiyaç duyulan fiziki alt yapılarına ilişkin olarak; mevcut olan toplamın bütün kalemlerde en az %50 kadar bir ihtiyaç olduğu ve bu açığı kapatmak için yapılması gereken ilgili paydaşlar bir an önce harekete geçilip var olan fiziki alt yapı eksikliklerinin giderilmesi gerektiği anlaşılmaktadır (Tablo 28, Grafik 31, Grafik 32).

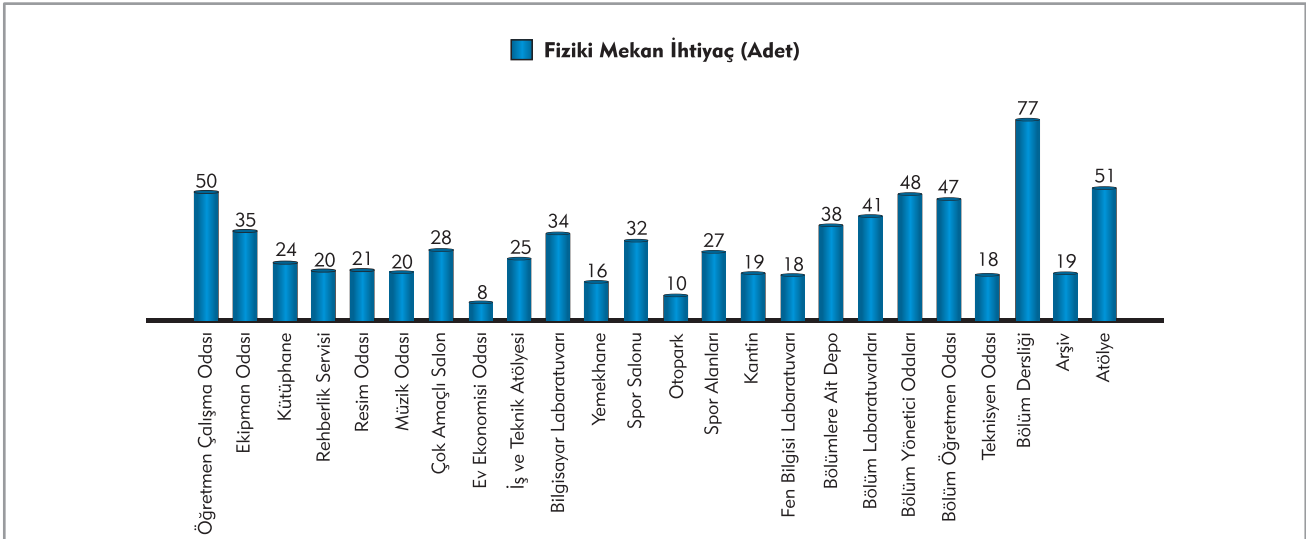
Tablo 28: Kurumunuzun Fiziki Alt Yapısı

Fiziki Mekan Mevcut	Mevcut Toplam (Adet)	İhtiyaç Toplam (Adet)
Öğretmen Çalışma Odası	89	50
Ekipman Odası	31	35
Kütüphane	34	24
Rehberlik Servisi	40	20
Resim Odası	18	21
Müzik Odası	8	20
Çok Amaçlı Salon	28	28
Ev Ekonomisi Odası	2	8
İş ve Teknik Atölyesi	22	25
Bilgisayar Laboratuvarı	82	34
Yemekhane	20	16
Spor Salonu	10	32
Otopark	19	10
Spor Alanları	20	27
Kantin	52	19

Fen Bilgisi Labaratuvarı	14	18
Bölmelere Ait Depo	55	38
Bölüm Labaratuvarları	89	41
Bölüm Yönetici Odaları	110	48
Bölüm Öğretmen Odası	67	47
Teknisyen Odası	22	18
Bölüm Dersliği	168	77
Arşiv	50	19
Atölye	80	51

Grafik 31: Mevcut Durum

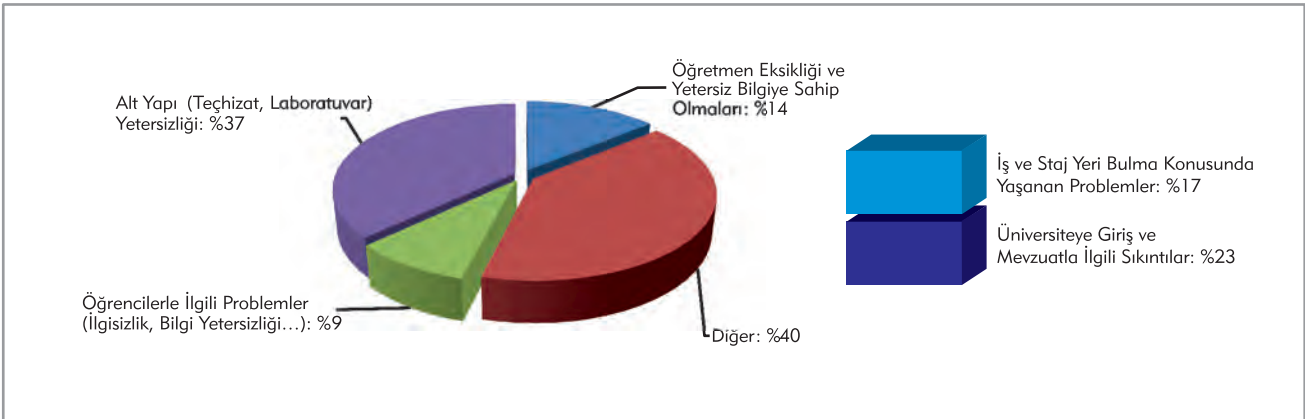
Grafik 32: Kurumunuzun Mevcut ve İhtiyaç Fiziki Alt Yapısı

Ankete katılan kurumların; mesleki eğitimde karşılaşılan temel sorunların içerisinde; %37 oranında alt yapı (teçhizat, laboratuvar) yetersizliği, %23 oranında üniversiteye giriş ve mevzuatla ilgili sıkıntılar, %17 oranında iş ve staj yeri bulma konusunda yaşanan problemler, %14 oranında öğretmen eksikliği ve yetersiz bilgiye sahip olmaları ve %9 oranında da öğrencilerle ilgili problemler (ilgisizlik, bilgi yetersizliği...) olduğu görülmektedir (Tablo:29, Grafik:33).

Bununla birlikte mesleki eğitimde karşılaşılan temel sorunların başında alt yapı yetersizliği ve üniversiteye giriş sistemindeki sıkıntılar olduğu görülmektedir.

Tablo 29: Mesleki Eğitimde Karşılaşılan Temel Sorunlar

Mesleki Eğitimde Karşılaşılan Temel Sorunlar	Frekans Sayısı	Yüzdelerik (%)
Altyapı, (Teçhizat, Laboratuvar) Yetersizliği	69	37
Öğretmen Eksikliği ve Yetersiz Bilgiye Sahip Olmaları	26	14
Öğrencilerle İlgili Problemler (İlgisizlik, Bilgi Yetersizliği...)	16	9
İş ve Staj Yeri Bulma Konusunda Yaşanan Problemler	32	17
Üniversiteye Giriş ve Mevzuatla İlgili Sıkıntılar	43	23

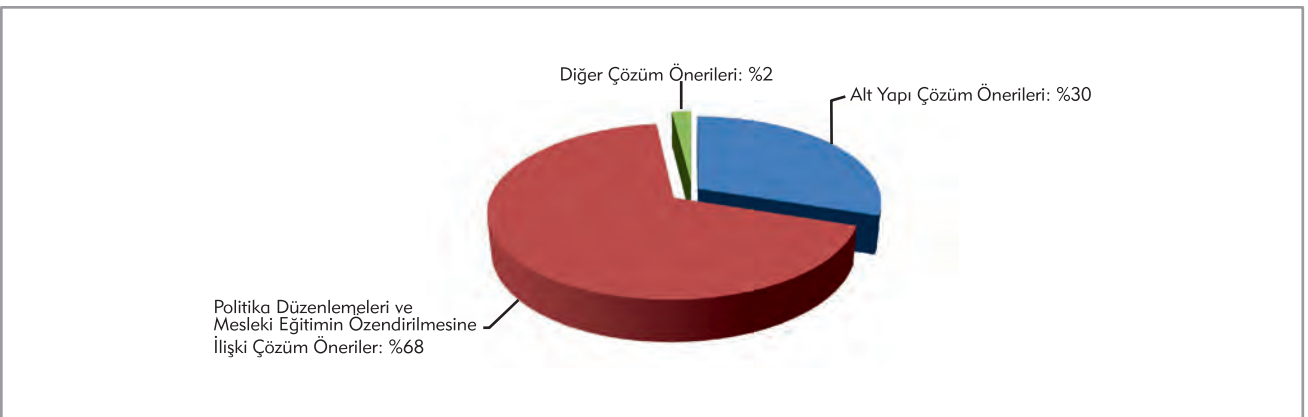

Grafik 33: Mesleki Eğitimde Karşılaşılan Temel Sorunlar

Özellikle mesleki eğitim sorunlarının çözümü için sunulan öneriler genel anlamda politika düzenlemeleri ve mesleki eğitimin özendirilmesine ilişkin çözüm önerileri %68 oranında ilk sırada yer alırken, alt yapı çözüm önerileri %30 oranında ikinci sırada yer aldığı ve diğer çözüm önerileri ise %2 oranında olduğu görülmektedir (Tablo 30, Grafik 34).

Tablo 30: Mesleki Eğitim Sektörü Sorunlarının Çözümü İçin Öneriler

Mesleki Eğitim Sektörü Sorunlarının Çözümü İçin Öneriler	Frekans Sayısı	Yüzdelerik (%)
Alt Yapı Çözüm Önerileri	51	30
Politika Düzenlemeleri ve Mesleki Eğitimin Özendirilmesine İlişki Çözüm Öneriler	113	68
Diğer Çözüm Önerileri	3	2

Grafik 34: Mesleki Eğitim Sektörü Sorunlarının Çözümü İçin Önerileri

7. SWOT ANALİZİ

Güçlü Yönler	Zayıf Yönler	Fırsatlar	Tehditler
<ul style="list-style-type: none">● Devletin eğitim politikası.● Disiplin ve devam durumu.● Başarı durumu.● Türkiye ekonomisinin güçlenmesi.● Personel durumu.● Öğrenci bulma sorunu olmaması.	<ul style="list-style-type: none">● Fiziki alt yapı yetersizliği ve eski teknoloji.● Mesleki eğitim kurumlarında yaşanan problemler.● Öğrenci velilerin eğitim düzeyi.● Mesleki eğitime bakışın olumsuz olması.	<ul style="list-style-type: none">● Yüksek öğrenime devam edemeyenlerin ara eleman olarak piyasada yetiştirip istihdam olanağının oluşturulması.● Yüksekokullara ilgili bölümlere uygun tercih yapmaları durumunda hem ek puan hem de sınavsız geçiş hakkı olmaları.● Bölgede kalifiyeli ara elemana ihtiyaç duyulması.	<ul style="list-style-type: none">● Türkiye'de ailelerin sosyo-ekonomik durumları.● Mesleki eğitimde okuyan öğrencilerin ulaşım ve ilgi yetersizlikleri.

8. DEĞERLENDİRME

Sonuç olarak Mesleki ve teknik eğitim kurumlarının etkinliği, yetiştirdiği nitelikli ve teknik işgücünün, işgücü piyasasının talepleriyle nitelik ve nicelik yönünden uygunluğu ile orantılıdır. İşgücü talebi ekonomik ve teknolojik gelişmelere göre değişmektedir. Bu nedenle sürekli ve düzenli olarak izlenmesi gerekmektedir. Reel sektörle yaşanan uyumsuzluklar istihdam problemini de beraberinde getirmektedir. Mesleki eğitim kurumlarının düşük profilli öğrencilerin tercih ettiği okullar haline dönüşmesi, yetenekli öğrencilerin mesleki eğitimden uzaklaşması ve eğitim sisteminden kaynaklanan problemler, reel sektörün ihtiyaç duyduğu nitelikli eleman sıkıntısını da beraberinde getirmiştir. Verilen eğitimin niteliğinden kaynaklanan, mezunların sektörün ihtiyacını karşılayamaması nedeniyle mezunların istihdamında güçlükler yaşanmaktadır.

9. SONUÇ VE ÖNERİLER

Günümüzde mesleki ve teknik eğitim, gerek ortaöğretim gerekse yükseköğretim düzeyinde bir takım sıkıntılarla karşı karşıya kaldığı görülmektedir. Bu çalışmada Diyarbakır ilinde mesleki teknik eğitimin mevcut durumu tespit edilerek, yaşanan sorunlar belirlenmeye çalışılmıştır. Küreselleşen dünyada mesleki eğitimin sürekliliği, gittikçe önemi artmaya devam etmekte ve bu çerçevede ele alınmaya başlanmaktadır. Buna yönelik eğitimsel politikanın devam ettirilmesi gerekir. Bu izlenecek politika sonucunda, çalışanların aldıkları eğitimler ve kazandıkları beceriler meslekte yeterlilik kabiliyetini geliştirecektir.

Türkiye'de iş gücü arzı ile işgücü talebi arasında önemli derecede uyumsuzluklar bulunmaktadır. Bunun nedeni mesleki eğitim kurumlarında uygulanan eğitim programları, bu programlarla yetiştirilen teknik iş gücü ile iş gücü piyasasının ihtiyaçları arasında nitelik ve nicelik yönünden bir uyum sağlanamaması görülmektedir. Yapılan saha çalışmasıyla, Diyarbakır ilinde faaliyet gösteren ve bu çalışmanın sınırlılıkları dâhilinde 66 katılımcı mesleki eğitim kurumu ve diğer bazı sektör paydaşlarından toplanan saha verilerine dayalı olarak yapılan istatistiksel analiz sonucunda; sektörün mevcut kapasitesinin, ihtiyaçlarının, beklenti ve eğilimleri ile bölgenin rekabet gücü açısından değerlendirilmiştir.

Elde edilen bulgular ana hatlarıyla aşağıdaki gibidir. Katılımcı kurumların içerisinde mesleki eğitim sorunlarının çözümü için sunulan öneriler kapsamında, genel anlamda politika düzenlemeleri ve mesleki eğitimin özendirilmesine ilişkin çözüm önerileri %68 oranında ilk sırada yer alırken, alt yapı çözüm önerileri %30 oranında ikinci sırada yer aldığı ve diğer çözüm önerileri ise %2 oranında olduğu görülmüştür.

Katılımcı kurumların mesleki eğitimde karşılaşılan temel sorunların içerisinde; %37 oranında altyapı (teçhizat, laboratuvar) yetersizliği, %23 oranında üniversiteye giriş ve mevzuatla ilgili sıkıntılar, %17 oranında iş ve staj yeri bulma konusunda yaşanan problemler, %14 oranında öğretmen eksikliği ve yetersiz bilgiye sahip olmaları ve %9 oranında da öğrencilerle ilgili problemler (ilgisizlik, bilgi yetersizliği...) yer almıştır. Bununla birlikte mesleki eğitimde karşılaşılan temel sorunların başında altyapı yetersizliği ve üniversiteye giriş sistemindeki sıkıntılar olduğu, bu sıkıntıları gidermede ilgili politika yapıcıların yeni sistemle bunu gidermeye yönelik faaliyetlerde bulunduğu görülmektedir.

Katılımcı kurumların bünyesindeki personellerin ihtiyaç duyduğu mesleki eğitim durumuna ilişkin olarak %26 oranında yönetimle ilgili eğitimler, %23 oranında mesleki eğitimle ilgili eğitimler, %16 oranında bilişim teknolojileri ile ilgili eğitimler, %15 oranında diğer eğitimler, %9 oranında modül eğitimi, %6 oranında eğitime ilişkin eğitimler, %5 oranında aile eğitimleri yer almaktadır. Gerek mesleki eğitim açısından gerekse diğer eğitim kurumları açısından eğitim faaliyetlerinin artırılması ve çeşitlendirilmesinin faydalı olacağı görülmektedir.

Katılımcı kurumların temel ihtiyaçlarına ilişkin olarak ilk başta bina yetersizliği, atölye eksikliği, makine-teçhizat eksikliği, donanım yetersizliği, personel yetersizliği, temrin malzeme yetersizliği, sosyal alanların eksikliği, konferans salonu eksikliği, altyapı yetersizliği, ulaşım yetersizliği görülmektedir.

Katılımcı kurumlarda mesleki yeterlilik kurumu çalışmaları hakkında bir hazırlık/girişim olup olmadığına ilişkin, %64 oranında mesleki yeterlilik kurumu çalışmaları hakkında bir hazırlığı/girişimi olmadığı, %36 oranında mesleki yeterlilik kurumu çalışmaları hakkında bir hazırlığı/girişimi olduğu görülmektedir.

Katılımcı kurumların öğrencilerin mesleki okul ve bölümü tercih etme nedenleri dağılımına ilişkin en önemli neden; meslek sahibi olma, kolay iş bulma, üniversiteye sınavsız geçiş, eğitim esnasında ödenen ücret, öğretmen tavsiyesi ile çevre ve arkadaşların önerisi olarak sıralanabilir.

Katılımcı kurumlara ilişkin bakıldığında %36 oranında mesleki ve teknik lise, %21 oranında Anadolu Sağlık-Meslek ve Teknik Lisesi, %16 oranında ise Açık Lise (Mesleki, Yüz Yüze Eğitim...), %10 oranında Mesleki Eğitim Merkezi veya Kursu olduğu geri kalan oranın normal lise eğitiminden oluştuğu görülmektedir.

Araştırmada elde edilen bulgu ve sonuçlara dayanarak aşağıda belirtilen önerilerde bulunmak mümkündür.

İşgücü piyasasının meslek eğitim kurum mezunlarından beklentilerini ortaya koyacak araştırmalar yapılmalıdır. Bu araştırmalar sonucunda, bu okullar daha çok istihdama ve piyasaya dönük hale gelebilecektir.

Mesleki eğitim sisteminin daha aktif hale gelebilmesi için araştırmaya katılanların konu ile ilgili duygu, düşünce ve algılarını içeren nitel bir araştırma yapılarak bir farkındalık yaratılabilir.

Mesleki eğitim kurumlarını toplumda saygın bir yere getirmek başta aile olmak üzere, ilköğretim okulları ve basın gibi ilgili kurumlara düşmektedir. Mesleki eğitim son yıllarda kan kaybetmektedir. Öğrenci olmadığı için bazı bölümleri de kapanmaktadır. Meslek liselerinin yeniden aktif hale getirilebilmesi için eğitim programları yeniden gözden geçirilmeli, bilgi toplumunda teknolojik gelişmeler ve sanayinin ihtiyacı programlar da dikkate alınmalıdır. Meslek liseleri esnek bir yapıya kavuşturulmalı, çevrenin ihtiyaçları da dikkate alınarak yeni programlar açılabilir veya bazıları kapatılabilir. Meslek lisesi mezunlarının, meslek yüksek okullarına geçişi kolaylaştırılmakla birlikte meslek yüksek okullarının fakültelere geçiş kontenjanları da artırılmalıdır.

Ortaöğretimdeki okullaşma oranının düşüklüğü ara eleman yetiştirmede önemli bir sıkıntı yaşanmaktaydı. Ancak Milli Eğitim Bakanlığınca yeni yürürlüğe konulan 4+4+4 sisteminin bu açığı kapatacağı düşünülmektedir.

Meslek liselerinin itibarının giderek zayıflamasının önüne geçilecek teşvik politikalarının uygulanmalıdır.

Artan işsizlik oranında en önemli faktör, "kalifiyeli eleman olmaması" olarak kabul edilmektedir. Sanayide nitelikli iş gücünün yeterli olmaması ve bunun önüne geçilmesi için sanayi kurumlarıyla protokoller imzalayarak gerekli alt-yapı çalışmalarının hızlandırılması gerekmektedir.

10. DİYARBAKIR İLİNDEKİ MESLEKİ EĞİTİMİN SORUNLARI

1. Sertifika diploma ve ön lisans eğitim programlarının iş piyasası ihtiyaçlarına cevap vermemesi.
2. Alan / dal uzman eleman eksikliği.
3. Öğretmen, usta öğretici ve öğretim görevlilerinde hizmet içi eğitim eksikliği.
4. Yöneticilerin mesleki eğitime olan ilgisizliği.
5. Mesleki eğitimin uygulanmasındaki maddi yetersizlikler.
6. Mesleki eğitim konusunda yeterli tanıtımın olmaması.
7. Altyapı yetersizliği.
8. Meslek seçiminde meslek odalarının yeterli çalışma yapmaması ve meslek odalarının ilgisizliği.
9. Öğrenci talebine göre bölümlerin yetersiz kalması.
10. Derslik ve atölye sayısının yetersiz olması.
11. İl ve ilçe milli eğitim müdürlüklerinde teknik öğretmen kökenli yönetici eksikliği.
12. Yöremize uygun alan ve dalların eksikliği.
13. Öğrencilerin sınavsız geçiş nedeniyle okulumuza yerleşmeleri ve nitelik bakımından yetersizliği.
14. İşverenler ile eğitim kurumlarının iletişim eksikliği.
15. Alt yapısı hazırlanmadan açılan okullar.
16. Atölye derslerinin gerektiği gibi işlenmemesi, yetersiz uygulama.
17. Meslek öğretmenlerinin mesleklerine olan ilgisizlikleri.
18. Atölye ve laboratuvarlardaki araç-gereç ve teçhizatın çağın şartlarına uygun olmaması.
19. Temrinlik malzeme eksikliği.
20. Üst öğrenime devam edememe korkusu.
21. Özellikle doğu ve güneydoğu bölgesindeki illere atanan öğretmenlerin yetersizliği ve ilgisizliği.
22. Mezun öğrencilerin iş bulamaması.
23. Mesleki eğitime devam eden öğrencilerin niteliklerinin çok düşük olması.
24. Atölye olanaklarının çok kısıtlı olması.
25. Sanayi ihtiyaçlarına yönelik atölye ve ders müfredatlarının hazırlanamaması.
26. Mezun öğrencilerin iş bulamaması.
27. Fiziki altyapı ve donanım eksikliği, öğretmenlerin teknolojik gelişimin gerisinde kalması.
28. Öğrencilerin, beceri eğitimini göreceği işyeri sıkıntısı ve bu sıkıntıdan dolayı öğrencilerin eğitim gördükleri alan dışında beceri eğitimi almaları (fotokopi çekme, evrak kayıt defteri tutma, çay yapma ve hiçbir iş yapmama vb).
29. Mesleki yönlendirmede öğrencinin yeteneklerinden ziyade, ailenin talepleri ve çevresel faktörler belirleyici olması.
30. Mesleki eğitimi seçenlerde ilgi ve yetenekleri ile yapacağı işin gerektirdiği yeterlilikler arasındaki uyumsuzluk, meslek seçiminin isabetli olmaması.
31. Okullarda verilen rehberlik hizmetlerinin de, ilköğretim öğrencilerinin meslek seçimini doğru yapması yönünden yetersiz kalması.
32. Uygulama eğitimleri yetersizliği.
33. İhtiyaç alanlarına yönelik meslek eğitimlerinin yetersizliği.
34. Reel sektörle yaşanan uyumsuzluklar.

11. ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1. Eğitim merkezleri çağın koşullarına göre dizayn edilmeli.
2. Öğretim elemanı ihtiyacı giderilmeli.
3. Bilgi teknolojisi araç-gereçleri temin edilmeli.
4. İlin eğitim ihtiyaçlarının belirlenebilmesi için projeler üretilmeli.
5. Danışmanlık hizmetleri desteklenmeli ve geliştirilmeli.
6. İlköğretimde mesleki eğitim tanıtımları yapılmalı.
7. Modüler eğitime göre atölye ve laboratuvarlar yeniden dizayn edilmeli ve donatılmalı.
8. Teknolojik gelişmeye paralel yöremizin sosyo ekonomik yapısına uygun yeni alan ve dallar açılmalı.
9. Meslek odaları, STK 'lar ve iş adamları mesleki eğitim sürecine dâhil edilmeli.
10. Üniversiteye sınavsız geçiş sistemi geliştirilmeli.
11. Sektörün ihtiyaçlarına paralel ders planları oluşturulmalı.
12. Dönüştürülen okulların altyapısı hazırlanmalı.
13. Yeterli sayıda personel ataması yapılmalı.
14. Yeterli derecede ödenek gönderilmeli.
15. Teknik personel ihtiyacı karşılanmalı.
16. Güvenlik ve hizmet alımı problemi çözülmeli.
17. ÖSYM sınav sistemi sık sık değişmemeli.
18. Meslek liselerine öğrenci alımı sınavla yapılmalı.
19. Sıkı, disiplinli ve yeterli bir mesleki eğitim uygulaması yapılmalı.
20. Öğretmenler kendilerini iyi yetiştirmeli, mesleki saygınlıklarını geri kazanmalı.
21. Sanayinin ve piyasanın ihtiyaçlarına göre yeterli modern araç-gereçler sağlanmalı.
22. Mesleki ve teknik okul ve kurumların ödenek sorunu giderilmeli.
23. Bölge öğretmenlere cazip hale getirilmeli (ücret, özlük haklar vb).
24. Firmaların kalifiye ve ara eleman taleplerinde mesleki eğitim alan öğrencileri istihdam etmede öncelikli olması yasal güvenceye alınmalı.
25. Mesleki okul ve kurumlara devam eden öğrenci ve kursiyerlerin öğrenimleri süresince sigortalanmalı ve sosyal güvenceleri sağlanmalı.
26. Mesleki eğitim almış kişilerin iş olanakları artırılarak mesleki eğitim teşvik edilmeli.
27. Sanayi ile işbirliği yaparak uzun süreli ücretli sanayi stajları yaptırılmalı.
28. Sanayi ile işbirliği içerisinde müfredatlar düzenlenmeli.
29. Bölümlerin alt bölümleri oluşturularak belirli alanlarda uzmanlaşmış bireyler yetiştirilmeli.
30. Mesleki eğitim alan öğrencilere piyasada çalışan ustaların başarı hikayelerini anlatacakları kariyer günleri düzenlenmeli.
31. Öğrenci ve kursiyerlerin öğrenimleri süresince sosyal güvenceleri sağlanmalı.
32. Fiziki yapılar süratle iyileştirilmeli, fiziki mekanlar dış cephelerinden başlanarak yeniden düzenlenmeli, öğrenim görececek öğrencileri ve eğitim çalışanlarını cezbedecek hale getirilmeli.
33. Meslek okullarının ekipman eksikleri süratle tamamlanmalı, okul sektör işbirliğine önem verilmeli.
34. Her ilçedeki meslek liselerinden bir pilot okul seçilmeli ve bu okulda mutlaka konferans salonu olmalı, gerek bakanlığımızdan gerekse bölge sanayi ve ticaret odaları vasıtasıyla 5-10 yıllık planlar yapılarak istihdam edilecek personel sayıları ve istenen iş kriterleri mutlaka öğrencilere belirtilerek öğrenciye hedef konması sağlanmalı.
35. Öğrenci ve velilerine asıl sorunun işsizlik değil mesleksizlik olduğu bilinci mutlaka verilmeli.

- 36.12. Sınıfta beceri eğitimine gönderilen öğrencilerin 10 ve 11 sınıflarında sanayii kuruluşlarıyla işbirliğine giderek karşılıklı eğitim gezileri düzenleyerek, öğrencilerden istenen iş tanımları hatta kuruluşların (resmi ve özel) ustabaşları, teknisyenleri ve mühendisleri vasıtasıyla öğrencilere iş hayatı ve çalışma prensipleri hakkında rehberlik ve seminerler verilmeli
37. Uygulamalı eğitimlere öncelik verilmeli, uygulama eğitimleri döneminde öğrencilerin uygulama pratiklerini zenginleştirecek bir program uygulanmalı
38. Uygulamada öğrencilerinin başarılarını pekiştirecek bir müfredat esas alınmalı, zengin materyaller ile eğitim desteklenmeli
39. Seçilecek mesleki alanların sürekli eğitim hedefine uygun olması önemsenmeli, bu konuda öğrencilerin başarılarını negatif etkileyecek eksikler giderilmeli.
40. Mesleki eğitim alanları seçilirken, bölgesel sanayii yapısı ve kalkınma hedefleri dikkate alınmalı, buna uygun eleman yetiştirilmesi hedeflenmeli.
41. İstihdam önceliği ya da finansman desteği sağlanabilecek özel sektör yapıları desteklenmeli, bunların eğitim sürecine etkin katılmaları sağlanmalı.
42. Staj olanakları artırılmalı ve stajyer öğrencilere ekonomik destek verilmeli.
43. Mesleki eğitimin modernizasyonuna yönelik yürütülen projeler artırılmalı, genel bütçeden mesleki ve teknik eğitime ayrılan pay yükseltilmeli.
44. Ülkemizde ilköğretimin ikinci kademesinden itibaren mesleki yönlendirme yapılmalı, mesleki yönlendirmede bireyin yetenekleri dikkate alınmalı.
45. Gelişen teknolojik ihtiyaçları karşılayabilmek için, teknolojik gelişmelere hızla ayak uydurabilecek, daha esnek bir mesleki eğitim programı oluşturulmalı.
46. Mesleki alanlar bölgesel ve sektörel ihtiyaçlar doğrultusunda belirlenmeli, bu çerçevede gelişen teknoloji ile birlikte ortaya çıkan yeni mesleklerle ilgili çalışmalar yapılmalı. Mesleki ve teknik eğitim kurumlarının, yetiştirdiği insanlar, işgücü piyasasının talepleriyle nitelik ve nicelik yönünden uygun hale getirilmeli.
47. Mesleki eğitim kurumları teknolojinin durmak bilmeyen ilerlemesini takip etmelidir. Avrupa Birliği fonları ve genel bütçe kaynakları kullanılarak geliştirilen projelerle mesleki teknik eğitimin modernizasyonu konusunda çalışmalar yapılmalı.

11.1. İlçe İçinde Çözömlenebilecek Problemler

- 1.İhtiyaca cevap verebilecek geçici bir kurum binası tahsis edilmeli (örgün eğitim kurumları bünyesinde, kamu kurum ve kuruluşlarının kullanılmayan birimlerinde).
2. Çevrenin eğitim ihtiyaçlarının sağlıklı belirlenmesinde gerekli personel desteğinin sağlanmalı.
3. Kampanya çalışmalarına destek sağlanmalı.
- 4.Sağlık grup başkanlığınca aile hekimi uygulamalarında okuma-yazma bilmeyenlerin tespitinde destek sağlanmalı.
5. Köyden gelecek öğrencilerin ulaşım sorunu çözümlenmeli
- 6.Okulların bahçe düzenlenmesi, sportif faaliyet alanlarının yapımını, okulların güvenliğinin sağlanması, okul çevresinde uyuşturucu maddelerle mücadele ve internet kafelerin denetlenmesi gibi konularda kaymakamlık, belediyeler ve ilçe emniyet müdürlüğü işbirliği yapmalı.
7. Kurslara katılan ve ihtiyaç sahibi öğrencilere SYDV tarafından hammadde desteği sağlanmalı.
- 8.Güvenlik ve yardımcı hizmetler açısından personel ihtiyacı karşılanmalı. Ayrıca belediyeler tarafından çevre düzenlemesi yapılmalı.
9. Temrinlik malzeme ihtiyaçlarının yerel imkânlar vasıtasıyla sağlanmalı (SYDV gibi).
10. Okul ve kurumlara devam edenlere yönelik periyodik sağlık taramaları yapılmalı.
- 11.Madde bağımlısı gençlerin rehabilitesi sağlanmalı ve bu kişilerin emniyet müdürlüklerince gözetlenerek okul ve kurumlardan uzak tutulmaları sağlanmalı.
12. İlçenin ulaşımı düzenli bir şekilde sağlanmalı.
13. İlçedeki sosyal aktiviteler artırılmalı.
14. Eğitim olanaklarının iyileştirilmesi için atölyelere destek olunmalı.
15. Okulun temel fiziki ihtiyaçları giderilmeli
16. Şehirden uzak okul ve kurumlara belediye tarafından ücretsiz servis konulmalı.
17. Belirtilen bütün kurum ve kuruluşların mesleki eğitime yönelik bürokratik iş ve işlemleri en asgari seviyeye çekilmeli. İlçemizde iş gücü arzı ile talebi arasında ciddi uyumsuzluklar mevcuttur. Bunun arka planında; mesleki ve teknik eğitim kurumlarımızda uygulanan eğitim programları ile iş piyasasının beklentilerinin birbiri ile örtüşürülememesi vardır. İlçemizin kaymakamlık çatısı altında bürokrasinin asgariye indirilmesi ile birlikte bir meslek tanıtım ve planlama ofisi kurulmalıdır. Gerçekleştirilecek pilot çalışmaların sonuçları ilçe içerisinde alınıp, gerekli düzeltmeler yapılarak il geneline yaygınlaştırılmalı.
18. Her türden resmi ve idari işlemler kolaylaştırılmalı, bu çerçevede kurumlar arası bir iletişim ağı oluşturulmalı.
19. Kaymakamlık ve belediye tarafından mesleki kurslara katılan kursiyerleri teşvik etmek amacıyla ödöl verilmeli. Yer, kaynak ve materyal temini konusunda kursiyerlere destek olunmalı.
20. İlçe milli eğitim müdürlüğünce gerekli koordinasyon ve işbirliği sağlanmalı. Okul yönetimleri mesleki kurslara yönelik mekan konusunda destek olmaları hususunda ilçe milli eğitim müdürlüğünce yönlendirilmeli.
21. İlçe emniyet müdürlüğü ve ilçe sağlık grup başkanlığı tarafından mesleki kurslardaki kursiyerlere kendi alanları ile ilgili konularda seminerler vermeli.

11.2. İL BAZINDA MESLEKİ EĞİTİM İLE İLGİLİ ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1. İl planlama kurulu kararlarının uygulanmasının takibi ve birimler arası koordinasyonun sağlanması
2. Mesleki eğitim kurumlarının müstakil uygulama binalarının olmayanlara bina tahsisi yapılması
3. Diğer ilçelerde bulunan okul ve kurumlara ait spor tesisleri , spor salonları veya çok amaçlı salonlardan yararlanma imkanının sağlanması
4. Öğrencilere staj imkanı veren kurumların valilikler tarafından ayarlanması
5. Sportif faaliyet alanları, bahçelerin ağaçlandırılması ve bakımı, yolların asfaltlandırılması. Okulların onarımları kamu kurum ve kuruluşları aracılığıyla yaptırılabilir. Ayrıca okulların etrafındaki seyyar satıcıların ve ruhsatsız iş yerleri kapatılmalı, internet kafeler sıkı denetlenmeli. Okullarda personel fazlalıklarının dağıtımı, branşı olmayan teknik elemanlar branşına uygun okullara dağıtılmalıdır.
6. Milli eğitim sisteminde yapılacak değişiklikler ilgi ve ihtiyaçlar doğrultusunda yapılmalı
7. Pilot bölgeler oluşturulmalı
8. Açılan ve açılması planlanan alanlar için gereken altyapı eksikliği tamamlanabilir, ayrıca hazır olmayan okulların dönüşümü için bakanlığa teklif yapılmaması gerekir
9. Meslek okullarından okuyan öğrencilere yeterli ilginin gösterilmesi onlara uygun staj yerlerinin sağlanmasında yardımcı olunması ve yetenekli öğrencileri işe yerleştirmelerinin sağlanması
10. Öğrencilerin barınma ve sosyal olanaklarının geliştirilmesi için bir öğrenci yurdu ve spor salonu yapılmalı
11. Yeni teknolojik donanıma sahip atölyeler kurulmalı
12. Okulun idari personel ihtiyaçları giderilmeli
13. Belirtilen bütün kurum ve kuruluşların mesleki eğitime yönelik bürokratik iş ve işlemleri en asgari seviyeye çekerek, farklı kurumlara yönlendirilmesi yerine ilçemizde işgücü arzı ile talebi arasında ciddi uyumsuzluklar mevcuttur. bunun arka planında; mesleki ve teknik eğitim kurumlarımızda uygulanan eğitim programları ile iş piyasasının beklentilerinin birbiri ile örtüşürülememesi vardır. ilçemizin kaymakamlık çatısı altında bürokrasinin asgariye indirilmesi ile birlikte bir meslek tanıtım ve planlama ofisi kurulmalıdır. gerçekleştirilecek pilot çalışmaların sonuçları ilçe içerisinde alınıp gerekli düzeltmeler yapılarak il geneline yaygınlaştırılarak, sorunların çözümünde etkin olacaktır.
14. İlde bulunan tüm mesleki eğitim kurumlarının güncel ve planlanmış bir genel mesleki eğitim ağına uygun eğitim veri tabanının hazırlanması
15. Verilen eğitimlerin iş piyasasına uyumlu olması sağlanmalı
16. Mesleki eğitim kurumları aynı eğitimleri vermemeli, ihtiyaçlara uygun eğitimler hedeflemeli
17. OSB gelişimine uygun yeni bir mesleki eğitim modeli uygulamalı
18. Valilik ve büyükşehir belediyesi tarafından mesleki kurslara katılan kursiyerleri teşvik etmek amacıyla ödül verilmesi, yer, kaynak ve materyal temini konusunda destek olunmalı
19. İl Milli Eğitim Müdürlüğüne mesleki eğitim veren okul ve kurumlar arasında işbirliğini arttırmak için çalışmalar yapılmalı
20. İl Milli Eğitim Müdürlüğüne mesleki eğitim okul ve kurumlarında çalışan öğretmenlere hizmet içi eğitim verilmeli

11.3. M.E.B. Nezdinde Çözüm Önerileri

1. Tip projeye uygun, il ve ilçe ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kurum binaları tahsis edilmeli
2. Kurumların norm kadroları günün şartlarına göre yeniden belirlenmeli
3. Kurum ihtiyacı olan araç-gereçler gönderilmeli (makine, temrinlaikleri malzemeler v.b)
4. Kurumlardaki öğretmen ihtiyaçları giderilmeli
5. Donatım ihtiyaçları, eğitim öğretim materyalleri, personel eksikliği giderilmeli(gece bekçisi, kaloriferci, memur)
6. Bakanlık açılan ya da açılması planlanan mesleki ve teknik eğitim kurumlarının tekliflerini kabul etmeden önce bünyesinden kuracağı komisyonları yerinde inceleme yapmak üzere göndermeli, ancak bu sayede tam donanımlı eğitim kurumları kurulmalı
7. Şu anda açılmış olan okullara yeterli sayıda mesleki ders öğretmenleri alınmalı, meslek okullarındaki idarecilerin mesleki eğitim alanlarından mezun olan öğretmenlerden atanmalı, açılacak olan meslek okullarının yeterli altyapılarının tamamlanmasından sonra açılması ve öğretmenler atandıktan sonra öğrencilerin alınması rastgele mevcut liselerin aniden meslek okullarına çevrilmemesi (yeterli atölye ve laboratuvarın) yapıldıktan sonra, öğretmenler atandıktan sonra öğrencilerin alınmalı ve okul açılmalı
8. Öğrencilerin barınma ve sosyal olanaklarının geliştirilmesi için bir öğrenci yurdu ve spor salonu yapılmalı
9. Yeni teknolojik donanıma sahip atölyeler kurulmalı
10. Okulun idari personel ihtiyacı giderilmeli
11. Bölgesel ekonomik yapıya ve sanayi gelişime uygun tamamı ile yerel olarak uygulanabilecek öncelikli bir mesleki eğitim modeli ve müfredatı uygulama ve bunu eğitimlerle destekleme
12. Mesleki eğitimin kolaylaştırılmasını sağlayacak olan ders kitabı ve eğitim-öğretim materyalini oluşturma ve bunları mesleki eğitim gören öğrencilerin istifadesine sunma
13. İhtiyaç duyulan alanlarda gece eğitimini olanaklı kılma bununla ilgili birimleri oluşturmalı
14. Mesleki eğitimi zenginleştirilmesine katkı sağlayacak olan STK ya da sivil yapılarla koordinasyonu sağlayacak olan birimlerin kurulması
15. Mesleki eğitim programlarının günümüz piyasa ihtiyaçlarına göre güncellenmeli
16. Sanayi sektörüyle işbirliğinin arttırılması
17. Yetersiz altyapı olanaklarının iyileştirilmesi
18. Yeni teknolojik materyallerin mesleki eğitim okul ve kurumlarına kazandırılması
19. Mesleki eğitimi özendirici kampanyalar düzenlenmesi

12. MESLEKİ EĞİTİMİN GELECEK VİZYONU İLE İLGİLİ GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

1. Usta öğretici görevlendirme uygulamasından vazgeçilip kadrolu öğretmen atanmalı
2. Modüler eğitim programlarının daha güncel hale getirilmeli
3. Personel ve araç-gereç ihtiyacının karşılanması
4. Kurslara katılan kursiyerlere temrin sağlanması
5. Alınan sertifikaların geçerlilik düzeylerinin günün şartlarına göre güncellenmeli
6. Ailelerin eğitime katılarak kız öğrencilerin okula gelmeleri kolaylaştırılmalı
7. Bölgelere uygun bölümlerin açılması, derslik ve atölyelerin eksikliklerinin giderilmeli
8. Özürlü (işitme engelli, görme engelli, öğrenme zorluğu çeken) öğrencilere yönelik okulların açılması. İşletmelerin okullarına karşı olan ön yargılarının giderilmesi. İş alımda mesleki diploması olan kişilere öncelik verilmesi. Sanayi ticaret odası ve diğer STK'ların mesleki eğitime önem vermesi
9. Milli eğitim sisteminde yapılacak değişiklikler ilgi ve ihtiyaçlar doğrultusunda yapılmalı
10. Mesleki eğitimde Pilot bölgeler oluşturularak uygulanmalı
11. Yıllara göre dağılım açısından arz talep ilişkisinin göz önünde bulundurulması gerekir.
12. Sektör analizleri yapılmalı ve sektörün ihtiyaçlarının en etkili şekilde belirlenmesi. Buna paralel şekilde ders içerikleri güncellenmeli
13. Maalesef dönüştürülen kurumların alt yapısı hazır olmadığı için sadece tabela değişikliği ile mesleki ve teknik okullar açılmıştır. Dönüştürülen kurumların alt yapısının en ivedi şekilde tamamlanarak mezun olacak öğrencilerin alanlarında donanımlı bireyler olması sağlanmalı.
14. Meslek yüksekokullarının problemlerinin azaltılması
15. Meslek okullarından gelen bütün öğrencilerin yeterli meslek bilgisine sahip olması gerekir
16. Yüksekokullar lise ile fakülteler arasındaki köprüdür. Köprüyü sağlam yapmak gerekir
17. Yüksekokullardaki uygulama derslerinin az olması nedeniyle öğrenci yeterli oranda uygulama olmadığı için fakültelere de kaliteli öğrenci gidişi sağlanamamaktadır
18. Yüksekokullarda programlar için yeterli atölye ve donanım sağlanmadığından uygulamalar yeterince yapılmamaktadır
19. Yüksekokullarda programa öğrenci alınmadan önce program altyapısının donatılması gerekir
20. Rastgele program açılmamalı açılan programın bölgenin ihtiyacını karşılamalı
21. Programların açılması bölgede oluşturulacak bütün paydaşların içinde olacağı bir komisyon tarafından kararlaştırıldıktan sonra açılması için teklifte bulunulmalı
22. Her meslek yüksekokulu için bir öğrenci yurdunun olması gerekir
23. Bölgede kız öğrencilere yönelik programların açılmasının sağlanması gerekir
24. Bölgedeki meslek liseleri ile yüksekokullar arasında bir bütünlük olması gerekir
25. Telafi eğitiminin kaldırılması gerekir
26. Sınavsız geçişlerin kaldırılması gerekir
27. Belirli bir yaştan sonra meslek yüksekokullara öğrencilerin alınmaması bu öğrencilerin açık öğretim fakültelerinde okutulmasının sağlanması. örneğin programa kayıt yapan öğrencilerin profillerine baktığımızda bir kısmı düz lise, bir kısmı meslek liseli, bir kısmı genç, bir kısmı 40-50 yaşlarında ; çoğu çalışan öğrencilerden oluşmasının zorluğu
28. Yüksekokulların fiziksel ve sportif alanlarının yetersiz olması.
29. Yüksekokul eğitim süresinin 3-4 yıla çıkartılması ve bunun yarısının uygulama olmasının sağlanması.

30. Kurumumuzun ilçede daha verimli bir hale gelmesi için müstakil bir binanın yapılması gerekir. Binada kursların özelliklerine göre malzeme ile donatılması gerekir. Kurslarda görev alacak deneyimli öğretmenlere ihtiyacımız vardır. Halk eğitimi merkezlerinden alınan belgelerin önemi ve işlevi artmalıdır. Halk eğitimi merkezlerine ayrı bir statü verilmelidir

33. Öncelikle böyle geniş kapsamlı olarak hazırlanan ve kapsayıcı olması düşünülen bir projenin ticari faaliyeti ve ticari kâr kaygısı olmayan kurum ve kuruluşlarla yapılması gerektiğine inanıyoruz. Böylesi projelerin paydaşlarının kamu kurum ve kuruluşları ya da sadece stk faaliyetleri yürüten kurum v kuruluşlar olması bizler gibi hem eğitim kurumu ama aynı zamanda ticari bir kuruluş olan kurumların bilgi belge düşünce ve öngörülerini paylaşmasında kolaylayıcı olacak ve ticari kaygıların önüne bir nebze de olsa geçecektir. Bununla birlikte bir eğitim kurumu olarak mesleki eğitimin gelişimi için bizler açısından önemli görülen hususları şu şekilde sıralayabiliriz

34. Mesleki eğitim ve öğretim sisteminin ülkenin sosyo-ekonomik ihtiyaçları ve hayat boyu öğrenme ilkeleri doğrultusunda modernleştirilmeli

35. Ülkemizin sosyo-ekonomik gereksinimlerine cevap veren ve hayat boyu öğrenme ilkelerine dayalı modern, esnek ve yüksek nitelikli bir mesleki eğitim sistemi geliştirilmeli

36. Mesleki eğitim ve öğretim sistemleri, sürekli değişen iş piyasası koşullarıyla uyumlu hale getirilmeli,

37. Yerel düzeyde resmi ve özel eğitim kurumları, işletmeler arasında mesleki eğitim konusunda ortaklıklar kurulmalı ve güçlendirilmeli

38. Mesleki eğitim okul ve kurumları teknolojik bakımdan geliştirilmeli

39. Mesleki eğitim okul ve kurumlarında çalışan öğretmenlere hizmet içi eğitim verilmelidir

Ek: MESLEKİ EĞİTİMİN İHTİYAÇ ANALİZ FORMU

Sayın Yetkili,

Bu çalışma Karacadağ Kalkınma Ajansı tarafından desteklenen Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayi Destekleme Vakfı'nın Diyarbakır İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Diyarbakır Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği ile ortaklaşa yürüttüğü "Sanayi ile Mesleki Eğitim Kol Kola Aynı Amaca" projesi kapsamında yapılmaktadır. Bu çalışmanın genel amacı, Diyarbakır ilindeki işgücü piyasası ile mesleki eğitim/öğretim ilişkisinin güçlendirilmesine katkıda bulunmaktır. Bu proje ile ilk olarak; Diyarbakır ilinde faaliyet gösteren meslek liseleri, meslek Yüksek Okulları ve Diğer Özel kurumların mevcut durumlarını analiz edilerek mesleki kurumların ihtiyaçları belirlenerek bu ihtiyaçların karşılanabilmesi için çözüm önerileri geliştirilecek ve bu öneriler ilgili taraflar ile paylaşılacaktır. İkinci olarak; Diyarbakır Sanayisi temsilcileri ile Diyarbakır Mesleki Eğitim Kurumları arasında ortak bir ağ oluşturulacaktır. Son olarak da; Diyarbakır Sanayisinin işgücü talepleri doğrultusunda Mesleki Eğitim kurumlarının eğitim yapmasını sağlayacak bir irtibat merkezi oluşturulacaktır. Bu çalışma ile elde edilecek veriler proje amacı ve bilimsel çalışmalar dışında kullanılmayacaktır. Çalışmaya, değerli zamanınızı ayırarak yardımcı olduğunuz için teşekkür ederiz./02/2012

Saygılarımızla

A. OKUL GENEL BİLGİLERİ

Okul Adı	Kuruluş Tarihi	Telefon	Faks
Web	E-Posta	Formu Dolduranın Adı Soyadı	Unvanı

Toplam Öğrenci Kapasitesi	Mevcut Öğrenci Sayısı	Kurumun Açıldığı Günden Bugüne Eğitim Verdiği Meslek Kursiyer Sayısı
Derslik Sayısı	Atölye - Laboratuar Sayısı	İdari Oda Sayısı

1. Kurumun Yapısı (Bir veya Birden Fazlasını İşaretleyiniz)

a. ☐ MEB'e Bağlı Meslek Lisesi (Kamu)	e. ☐ Meslek Eğitim Merkezi (MEB)
b. ☐ MEB'e Bağlı Meslek Lisesi (Özel)	f. ☐ Meslek Edindirme Merkezi (Belediye)
c. ☐ Meslek Lisesi	g. ☐ STK (Vakıf, Dernek Vb.)
d. ☐ Özel Eğitim Kurumu	h. ☐ Halk Eğitim Merkez

2. Okul Türü (MEB'e Bağlı Meslek Lisesi Seçeneğini İşaretleyener Dolduracak)

Okul Türü	Öğrenci Sayısı

3. Aşağıdakilerden Hangileri Kurumumuzla İlgili Verilen Eğitim Faaliyetleridir.

Tekli Öğretim	İkili Öğretim	Tam Gün Tam Yıl Eğitim	Açık Meslek Lisesi Yüz Yüze Eğitim

4. Okulunuz Bünyesinde Aktif Olarak Uygulama Yapılan Hangi Mesleki Eğitim Programları Bulunmaktadır?

Tekli Öğretim	Alan / Bölüm	Dal / Kurs	Mevcut Öğrenci Sayısı		2011 Mezun Öğrenci Sayısı	2012 Yılı İçin Kayıt Yapılması Planlanan Öğrenci Sayısı
			Kadın	Erkek		
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						

5. Kurumunuzda Mezun Olan Öğrencilerin Yıllara Göre Dağılımını Belirtiniz.

2008/2009 Mezun Sayısı	2009/2010 Mezun Sayısı	2010/2011 Mezun Sayısı	Mezun Olduğu Alanda Çalışmaya Başlayanların Sayısı

6. Okulun Personel Sayısı ve Cinsiyet Dağılımı

Personel Sayısı	Erkek	Kadın
Yönetici		
Öğretmen		
Teknisyen		
Usta Öğrenci		
İdari Personel		
Yardımcı Personel		
Toplam :		

7. Kurumunuzda Son Üç Yılda Uygulanan Projeleri (AB, Leonardo UMEM, İşkur, Özel Protokol, vb.)
Aşağıdaki Tabloya Göre Doldurunuz.

Projenin Adı	Konusu	Mezun Alan Kursiyer Sayısı	Görev Alan Yönetici Sayısı	Görev Alan Eğitmen Sayısı

8. Öğrencilerin Mesleki Okul ve Bölümü Tercih Etme Nedenleri (Önem Derecesine Göre Sıralayınız
(1: En Çoğu,....., 7: En Azı)

Sıra	Tercih Nedenler
	Mesleki Sahibi Olma
	Kolay İş Bulma
	Öğretmen Tavsiyesi
	Aile İsteği
	Çevre Arkadaşların Önerisi
	Üniversiteye Sınavsız Geçiş
	Eğitim Esnasında Ödenen Ücret (İŞKUR, AB, SODES vb.)
	Diğer.....

9. Mezun Olan Öğrenciler Mesleki Bilgi Yönünden Yeterli Donanımlara Sahiptir.

Değişkenler	X
Tamamen Katılıyorum	
Kısmen Katılıyorum	
Kararsızım	
Kısmen Katılmıyorum	
Tamamen Katılmıyorum	

10. Meslek Kurumlardan Mezun Olunması İş Hayatında Başarılı Olunmasına Etki Etmektedir.

Değişkenler	X
Tamamen Katılıyorum	
Kısmen Katılıyorum	
Kararsızım	
Kısmen Katılmıyorum	
Tamamen Katılmıyorum	

11. Mesleki Eğitim Kurumlarında Verilen Eğitim İş Hayatı İçin Yeterlidir.

Değişkenler	X
Evet	
Kısmen Evet	
Hayır	

12. Meslek Eğitim Kurumlarında Verilen Mesleki Eğitim Kamuoyu ve İşverenler Tarafından Yeterli Derecede Tanınmaktadır.

Değişkenler	X
Evet	
Kısmen Evet	
Hayır	

13. Meslek Eğitim Kurumlarında Verilen Mesleki Eğitim İle İlgili Kamuoyu ve Sanayici Kesimden Yeterli Derecede Destek Görüyor Musunuz?

Değişkenler	X
Evet	
Kısmen Evet	
Hayır	

14. İşverenler Kurumunuzda Çalıştırmak Üzere Kursiyer / Öğrenci Talep Ediyor Musunuz?

Evet

Hayır

15. MYK (Mesleki Yeterlilik Kurumu) Çalışmaları (Meslek Standartları, Yeterlilik, Belgelendirme, Akreditasyon, vb.) Hakkında Bir Hazırlığınız / Girişiminizi Belirtiniz.

Değişkenler	X
Evet	
Kısmen Evet	
Hayır	

16. Mesleki Eğitim Kurumlarında Meslek ve Kültür Ders Saatleri Hakkında Görüşleriniz Nelerdir? Uygun Kutuları İşaretleyiniz

Meslek Dersleri			Kültür Dersleri		
Yeterli	Yetersiz	Fazla	Yeterli	Yetersiz	Fazla

17. Okulunuzda AR-GE alanında önemli çalışmalarınız oldu mu?

Değişkenler	
Evet	
Hayır	

18. Mesleki eğitim kurumlarındaki öğretmenler mesleki ve bilgi becerileri yönünden yeterlidir.

Değişkenler	
Evet	
Kısmen Evet	
Hayır	

19. Kurumunuzdaki öğretmen sayısını belirtiniz.

	Norm Kadroya Göre İhtiyaç Duyulan Öğretmen Sayısı (a)	Mevcut Öğretmen Sayısı (b)	Oranı % (b/a)
Meslek Dersi Öğretmenleri			
Kültür Dersi Öğretmenleri			

20. Okulunuzda gerçekleşen öğretmen sirkülasyonu nedir?

Yıl İçerisinde Kurumdan Ayrılan Öğretmen Sayısı			Yıl İçerisinde Göreve Başlayan Öğretmen Sayısı		
2009	2010	2011	2009	2010	2011

21. Mesleki eğitim veren kurumlardan mezun olanların büyük çoğunluğu hangi sektörde iş bulmaktadır?
Önem derecesine göre sıralayınız (1: en çoğu,.....,8: en azı).

Önem Derecesi	Sektörler
	Sanayi Sektörü
	Hizmet Sektörü
	İmalat Sektörü
	Tarım Sektörü
	Eğitim Sektörü
	Turizm Sektörü
	Sağlık Sektörü
	İnşaat Sektörü

22. Okulunuzun temel ihtiyaçları nelerdir? Önem derecesine göre sıralayınız (1: en çoğu,.....,10: en azı).

Sıra	Okulun Temel İhtiyaçları Neler Olabilir?
	Okul Binasının Yetersizliği
	Personel Yetersizliği
	Makine-Teçhizat Eksikliği
	Donanım Yetersizliği
	Temrin Malzeme Yetersizliği
	Atölye Eksikliği
	Konferans Salonu Eksikliği
	Sosyal Alanların Eksikliği
	Alt Yapı Yetersizliği
	Ulaşım Yetersizliği

23. Mesleki ve teknik eğitim kurumlarında uygulanan eğitim programları ile iş gücü piyasasının ihtiyaçları arasında bir uyum var mıdır?

Değişkenler	
Evet	
Kısmen Evet	
Hayır	

24. Okulunuzdan mezun olanlarla iletişiminiz devam ediyor mu?

Değişkenler	
Evet	
Kısmen Evet	
Hayır	

25. Son 2 yılda mezun olan öğrencilerin üniversiteye yerleşme durumu nedir?

Yıllar	Mezun Öğrenci Sayısı	Üni. Yerleşen Öğrenci Sayısı	Yerleşme Oranı

26. Son 2 yılda mezun olan öğrencilerin işe yerleşme durumu nedir?

Yıllar	Mezun Öğrenci Sayısı	İşe Yerleşen Öğrenci Sayısı	Yerleşme Oranı
2010-2011			
2009-2010			

27. İşletmelerde beceri eğitimi gören öğrenci dağılımı nasıldır?
(MEB'e bağlı Meslek Lisesi seçeneğini işaretleyenler dolduracak).

	Kamu Kuruluşundaki Öğrenci Sayısı(Ücretsiz)	Özel Kuruluşlardaki Öğrenci Sayısı(Ücretli)	Toplam
İşletmelerde Eğitim Alan Öğrenci Sayısı			

28. Öğrencilerin staj konusunda karşılaştıkları güçlükleri önem derecesine göre sıralayınız
(1: en çoğu,.....,5: en azı).

Önem Derecesi	Güçlükler
	Staj Yeri Bulma Güçlüğü veya Organizasyon Eksikliği
	Staj Süresince Meslek (Branş) Dışı Alanda Çalışma
	İş Yeri Yetkililerinin Duyarsızlığı
	Staj Uygulamasının İlgili Eğitim Kurumu Tarafından Denetiminin Yetersizliği
	Staj Yapan Öğrencilerinin Sosyal Güvenlik ve Ücret Sorunları

29. Meslek derslerinde uygulanan öğretim programları, iş hayatının nitelikli insan gücü ihtiyacını karşılamaya uygundur.

Değişkenler	X
Tamamen Katılıyorum	
Kısmen Katılıyorum	
Kararsızım	
Kısmen Katılmıyorum	
Tamamen Katılmıyorum	

31. Kurumunuzdaki öğretmenlerin hizmet içi eğitim durumu nedir?

	Meslek Dersleri Öğretmeni	Kültür Dersleri Öğretmeni	Toplam
Mevcut Öğretmen Sayısı			
Son Beş Yıl İçerisinde 3'ten Az Hizmet İçi Eğitim Faaliyetine Katılmış Öğretmen Sayısı (3 Dahil)			
Son Beş Yıl İçerisinde 3'ten Az Hizmet İçi Eğitim Faaliyetine Katılmış Öğretmen Sayısı (3 Dahil)			
Kitap ve Benzeri Yayın Yayımlayan Öğretmen Sayısı			
Ulusal Proje Yarışmalarına Katılan Öğretmen Sayısı			
Uluslararası Proje Yarışmalarına Katılan Öğretmen Sayısı			
Özel Sektörde Çalışma Deneyimi Olan Öğretmen Sayısı (Eğitim Kurumları Hariç)			
Modül Yazımında Görev Alan Öğretmen Sayısı			

32. Hangi alan sizin veya personellerinizin mesleki kursa ve danışmanlığa ihtiyacınız var? (X koyunuz)

Sıra No	Kurs veya Danışmanlık

33. Okulunuzun yazılım, donanım, teçhizat ve bilgi teknolojisi alt yapısında aşağıdakilerden hangilerine sahiptir?

	Sayı Adet
Bilgisayar	
İnternet	
E-Posta Adresi	
Web Sayfası	
Ofis Yazılımları	
Finansal Analiz Yazılımı	
Muhasebe Yazılımları	
Diğer Mesleki Yazılımlar	
Sunucu (Server) Network Alt Yapısı	
Veri Tabanı Alt Yapısı	
.....	

34. Okulunuzu tanıtmaya yönelik çalışmalarınız var mı? (Dergi çıkarma, web, katalog, billboard vb.)

Evet.....

Hayır

35. Kurumunuzun fiziki alt yapısını belirtiniz.

	Mevcut (Adet)	İhtiyaç (Adet)
Öğretmen Çalışma Odası		
Ekipman Odası		
Kütüphane		
Rehberlik Servisi		
Resim Odası		
Müzik Odası		
Çok Amaçlı Salon		
Ev Ekonomisi Odası		
İş ve Teknik Atölyesi		
Bilgisayar Laboratuvarı		
Spor Salonu		
Oto Park		
Spor Alanları		
Kantin		
Fen Bilgisi Laboratuvarı		
Bölmelere Ait Depo		
Bölüm Laboratuvarları		
Bölüm Yönetici Odaları		
Bölüm Öğretmen Odası		
Teknisyen Odası		
Bölüm Dersliği		
Arşiv Atölye (.....)		
Atölye (.....)		
Atölye (.....)		
Atölye (.....)		
Atölye (.....)		

36. Sizce mesleki eğitimde karşılaşılan temel sorunlar nelerdir?

Sıra	Temel Sorunlar
1	
2	
3	
4	

37. Mesleki eğitim sektörü sorunlarının çözümü için neler yapılabilir?

Sıra	Çözüm Önerileri
1	
2	
3	
4	

38. İlçe içinde çözümlenebilecek problemlerinizi

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

39. İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafında çözümlenebilecek problemler (Valilik, Büyükşehir Belediyesi, v.d. tarafından)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

40. İl Millî Eğitim Bakanlığı'na teklif edilmesi ile çözümlenebilecek problemler

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

41. Mesleki eğitimin gelecek daha iyi noktalara gelmesi ya da kurumunuzun problemlerin en aza indirilmesi ile daha verimli ve etkili çalışma için görüş ve önerilerinizi sayfa sınırlanması olmaksızın buraya yazınız

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Diyarbakır İlinde Mesleki Eğitim
Sorunları ve Çözüm Önerileri Paneli

Bölüm -2-

2012

Sanayi mesleki eğitim kol kola aynı amaca adlı projemizin en önemli çalışmalarından birisi de ilimizde mesleki eğitim paydaşlarının katılacağı ve ilimizdeki mesleki eğitim sorunları ve çözüm önerilerinin tartışılacağı panelimize ilimizde mesleki eğitim veren kurum müdürleri, mesleki eğitim öğretmenleri, işveren örgütlerimiz ve işverenlerimiz ile beraber MEKSA Vakfı bünyesinde mesleki eğitim alan öğrencilerimiz katılmışlardır. Mesleki eğitim sistemimiz özellikle karar vericilerin ilgili alanlarında vermiş olduğu bilgi ve tecrübeler mesleki eğitim sorunların çözümünde kamuoyu yaratmayı amaçlamıştır. Mesleki eğitim sorunları ve çözüm önerileri panelimiz 04/05/2012 yılında DESOB konferans salonunda gerçekleşmiştir. Gerçekleştirilen bu panelde mesleki eğitim sorunlarının tüm alanlarda sorunların kapsam alanına alması açısından özellikle ilimizde en üst düzeyde temsili için panelistler aşağıdaki gibi oluşturulmuştur.

PANELİSTLER

- 1 - **Zafer ENGİN** (Vali Yardımcısı) Moderatör
- 2 - **Şeymus AYAN** İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı
- 3 - **Alican EBEDİNOĞLU** Diyarbakır Esnaf Ve Sanatkarlar Odası Başkanı
- 4 - **Prof. Dr. Mustafa UÇAR** Diyarbakır Meslek Yüksekokulu Müdürü
- 5 - **Sertaç IŞIK** MEKSA Vakfı Diyarbakır Proje Başkanı
- 6 - **Baver AYDIN** Karacadağ Kalkınma Ajansı YDO Uzmanı

Panelimiz proje koordinatörü sayın İlhami BİRKAN'ın proje tanıtım sunumu ile başlamıştır. Proje sunumunda İlhami BİRKAN projenin gerekliliğine değinerek; ilimizde şu ana kadar yapılan mesleki eğitim çalışmalarının iş piyasasının istenilen nitelikte olmadığını bunun en önemli sebeplerinden birinin mesleki eğitim veren kurumların temel ihtiyaçları olduğunu söylemiştir. İlhami BİRKAN teknolojik rekabet dünyasında yer alması için mesleki eğitim sisteminin bilgi ve becerinin tam anlamı ile öğrencilerimize kazandırılması gerektiğini ve bunu yaparken mesleki eğitimde duyulan ihtiyaçların en kısa zamanda giderilmesi için özellikle konu ile ilgili karar vericilerin ilgili çalışmaların yapılması gerekliliğini belirtmiştir.

Projemiz kapsamında mesleki eğitim kurumlarında yapılan ve tarafımıza değerlendirmeye alınan analizlerle ilgili olarak mesleki eğitim veren kurumlarımızın çeşitli olduğu ve bu çeşitliliğin okul türleri ve mesleki alanlarda bir karmaşaya yol açtığına değinilmiştir. Yrd.Doç.Dr. Cahit AYDEMİR, mesleki eğitim sisteminde oluşan bu karmaşanın ortadan kaldırılması için gerekli çalışmaların bakanlık düzeyinde yapılması gerektiğini belirterek, mesleki eğitim sistemindeki dikkat edilmesi gereken konulardan bir tanesinin de belli alanlarda yığılmanın olduğu bu yığılmanın giderilmesi hususunda çalışmalar yapılması gerektiğini yapılan bu projenin devamında iş sektöründe ihtiyaç duyulan meslek alanlarının belirlenmesi için de benzeri projeye ihtiyaç duyulduğunu söylemiştir. Analiz sonucu ortaya çıkan sonuç ve verileri sunum eşliğinde dinleyicilere aktarmıştır.

Mesleki eğitim kurumlarının değerli yöneticileri ve sevgili gençler; İş ve insan birbirini tamamlayan iki unsurdur. İnsanın yetkin ve mutlu olabilmesi ve toplumun ekonomik ve sosyal hayatına katkıda bulunabilmesi için yetenekleri ve ilgisi doğrultusunda bir meslek sahibi olması ve uygun bir meslekî eğitim almış olması gerekir.

Etkili bir meslekî eğitim sistemi iş piyasasındaki dinamik kuvvetlerle uyumlu ve hizmet ettiği kültüre saygılı olmalıdır. Meslekî eğitim almış bireyler hem mevcut sanayi ve ticaret piyasalarının gereksinimini

karşılatabilmeli, hem de bu dinamik kuvvetlerin gelecekte alacağı şekillere uyum sağlayabilmelidir. Bu amaç doğrultusunda meslekî eğitime gereken önem verilmeli ve meslekî eğitim sistemi güçlendirilmelidir.

Bugün burada Karacadağ Kalkınma Ajansı tarafından değerlendirilip uygulanması için desteklenen ve MEKSA Vakfı tarafından yürütülen "Sanayi ile Mesleki Eğitim Kol kola Aynı Amaca" adlı projemizin panelindeyiz. Mesleki eğitim kurumlarında yapılan ve hocalarımız tarafından değerlendirilip bugün sizlerin huzurunda açıklanan analiz sonuçlarından ortaya çıkmış ihtiyaçları ve ilimizdeki mesleki eğitim sorunlarını ve sizlerin bize sunacağı çözüm önerilerini düzenlenen panelde tartışmak için buradayız.

Umarım bu panelin neticeleri Diyarbakır'da meslekî eğitimin daha fazla ivme kazanmasına, hepimizin şikâyetçi olduğu işsizliğin azaltılması konusuna ve istihdamın artırılması konusundaki gayretlere önemli ölçüde yol gösterici olacaktır.

İlimizde ortaya çıkan bu tablo üzerine kurumlar üzerine düşen çalışmaları yapmak için gayret sarf etmeli ve Diyarbakır Valiliği olarak gerekli koordinasyon çalışmaları için yapılması gerekli düzenlemeleri yaparak gerekli ihtiyaçların ortadan kaldırılması için düzenlemeler yapmalıdır. Demek istediğim şudur ki; bu konudaki faaliyetleri birleştirmemiz, koordinasyonu iyi yapmamız, zaman ve kaynak israfına yol açmamamız gerekiyor. Bu sadece devlet kurumlarının kendi arasında yapacağı bir koordinasyon değil, aynı zamanda sendikalarımız, sivil toplum örgütlerimiz ve uluslar arası birliklerle, uluslar arası kuruluşlarla da bu koordinasyonu gerçekleştirmemiz gerekiyor. Yani hepimizin toplu olarak aynı hedefe ulaşmasında bu çalışmaların önemli olduğunu ifade etmek istiyorum. Evet, Diyarbakır genç bir iş gücüne sahip; Bu Türkiye'nin fırsat penceresi dediğimiz çok önemli bir avantajı. Ancak, bu avantajı en iyi şekilde kullanabilmek ya da heba etmek bizim elimizde. Nüfusumuz genç diyoruz. Ama bu nüfus gerekli mesleki eğitimi tam donanımlı bir şekilde almadığı ya da mesleki eğitimi istenilen okullaşma düzeyine çekemediğimiz zaman genç nüfusumuzun arzu ettiğimiz avantajı yakalayabilmesi mümkün değildir. Bu yüzden biz belki de önceliklerimizin en başına, insan kaynaklarına yatırım konusunu almak zorundayız.

Bunu yapmadığımız takdirde, bu gelişen teknoloji karşısında, dünyada yaşanan bu hızlı gelişim karşısında bizim dünyayla yarışmamız mümkün olmayacaktır. Mutlaka ve mutlaka insanlarımızı eğitmek, onları değişen dünya şartlarıyla tanıştırmak ve ona göre donatmak zorundayız; dünyadaki yarışa katılmak istiyorsak, uluslar arası rekabet koşullarının en birincil şartı budur. Nitelsiz bir iş gücüyle isterseniz nüfusunuz 1.5 milyon değil, 15 milyon olsun, bu yarışta istenilen noktaya, istenilen hedefe ulaşmamız mümkün değil.

Onun için, hep gördük ki, hep biliyoruz ki, mutlaka ve mutlaka insan kaynaklarımıza yatırım konusunda hem öncelik açısından, hem kaynak açısından, hem de işbirliği açısından en üst düzeyde organizasyonları gerçekleştirmek durumundayız. Diyarbakır bunu yapmak durumunda. Bunu yapmadan, demin de ifade ettiğim gibi, bizim bu küresel rekabet içerisinde ön planlarda olmamız pek mümkün gözükmemektedir.

Bugüne kadar yapılan gayretler elbette takdire değerdir. Ama bütün bunlara rağmen meslekî eğitim konusunda daha atacağımız adımlar çoktur. Bu panelde meslekî eğitim açısından, gerek okullaşma açısından, gerekse Avrupa Birliği'yle kıyasladığımız zaman bu mevcut düzen içerisinde daha kat etmemiz gereken çok mesafe olduğunu görüyoruz. Evet, ben bu meslekî eğitim konusunda gerek devletimizin ilgili birimleriyle, gerekse sivil toplum örgütleriyle, sendikalarımızla, gerekse Avrupa Komisyonu'yla en üst düzeyde işbirliği yapma konusundaki kararlılığımızı irademizi bir kez daha huzurunuzda tekrar ediyor, bu panelin hayırlara vesile olmasını diliyorum. Saygılar, sevgiler sunarak sözü Dicle Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu Müdürümüz Sayın Profesör Dr. Mustafa UÇAR'a meslek yüksek okullarının sorunları hakkında söz vermek istiyorum.

Zafer ENGİN
Diyarbakır Vali Yardımcısı

Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Durum Bilindiği üzere meslek yüksekokulları "Mesleki ve Teknik Eğitim Sistemi"nin en önemli aşamalarından biridir. Meslek Yüksekokulları sanayi, ticaret ve hizmet sektörlerine yeterli bilgi ve beceriyle donanmış ara eleman yetiştirmek amacıyla kurulmuştur. Meslek Yüksekokulları lisans düzeyinde eğitim veren mesleki ve teknik eğitim kurumları ile ortaöğretim kurumlarının hedef aldığı istihdam sahaları arasında kalan boşluğu doldurma işlevini yerine getirmektedir.

Ekonomik gelişmelerin tetiklediği istihdam talebi ve nitelikli işgücü ihtiyacına gibi nedenlerin mesleki eğitime olan ilgiyi arttırmaması beklenirken Türkiye'de tam tersi bir durum yaşanmaktadır. Dünyada tam tersi bir gidiş yaşanırken Türkiye'de mesleki eğitime ilginin azalmasının temelinde sorunlu bir eğitim sistemine sahip olmamızın etkisi olduğu gibi, bu ilgi azalmasının oluşturduğu sorunlar da vardır.

Mesleki Yönlendirmede Yaşanan Olumsuzluklar Ülkemizde mesleki yönlendirmede bireyin yeteneklerinden ziyade ailenin talepleri ve çevresel faktörler belirleyici olmaktadır. Çocuğunun üniversite okumasını isteyen aileler, Üniversiteye giriş sınavında göreceli olarak dezavantaja sahip olan meslek okullarına yönelmemektedirler. "Çocuğum üniversite okusun"düşüncesi ile öğrencilerin enerjisi yıllarca derslane yollarında tüketilmektedir.

Eğitim programlarından kaynaklanan sorunlar Örgün ve yaygın mesleki ve teknik eğitim kurumlarında uygulanan eğitim programları, bu programlarla yetiştirilen becerikli ve teknik işgücü ile işgücü piyasasının ihtiyaçları arasında nitelik ve nicelik yönünden bir uyum görülmemektedir. Bu durumun genelde mesleki eğitime olumsuz etkileri olmaktadır.

İşletmelerde beceri eğitimi de belirtilen durumdan olumsuz yönde etkilenmektedir. Hangi mesleklerin hangi seviyede yetişkinlik gerektirdiği, eğitim talebinin örgün ve yaygın hangi eğitim kurumlarında etkili olarak karşılanabileceği belirlenmelidir. Bu durum uygulanan mesleki ve teknik eğitim programlarının yeniden tanımlanmasını gerektirecektir.

Reel sektörle yaşanan uyumsuzluklar Ülkemizde işgücü arzı ile talebi arasında ciddi uyumsuzluk mevcuttur. Bunun nedeni olarak mesleki eğitim kurumlarında uygulanan eğitim programları, bu programlarla yetiştirilen teknik işgücü ile işgücü piyasasının ihtiyaçları arasında nitelik ve nicelik yönünden bir uyum sağlanmamasından kaynaklanmaktadır. İş gücü piyasası ve eğitim kurumu arasındaki uyumsuzluk, mesleki ve teknik eğitime gerek ortaöğretim ve gerekse de yükseköğretim düzeyindeki ilgisizliğin temel nedenlerindedir. Türkiye'deki teknik ara insan gücünün sahip olduğu "insan sermayesi"nin piyasa ihtiyaçları ile uyumlu olup olmadığının saptanması çözüm yolunda atılacak en önemli adım olacaktır. Bu saptama nitelikli insan gücü problemini ortadan kaldırmasının yanında verimlilik probleminin çözümü için de önemlidir.

Yetersiz altyapı ve eski teknoloji Ülkemizdeki orta ve yükseköğretim kademesindeki mesleki teknik eğitim kurumları gerek alt yapı, gerekse de mesleki donanım olarak büyük sıkıntılarla mücadele etmektedir. Mesleki teknik eğitim pahalı bir eğitimidir. Bunun yanında mesleki eğitim kurumları teknolojinin durmak bilmeyen ilerlemesini takip etmek zorundadır. Dijital devrimden bahsedilen bir teknoloji dünyasında ihtiyaç duyulan nitelikli işgücünün 60'lı yıllardan kalma klasik makine ve teçhizatlarla yapılan eğitimle yetiştirilemeyeceği açıktır.

Sınavsız Geçiş Sistemi ÖSS sisteminde yapılan değişiklikle meslek yüksek okullarına(MYO) meslek liselerinden doğrudan sınavsız geçiş imkanı sağlanmıştır.Bu uygulama ile iş piyasasının ihtiyaç duyduğu nitelikli işgücü ihtiyacı karşılamak hedeflenmektedir. Mesleki eğitimi yükseköğretimde yaygınlaştırma düşüncesi de "sınavsız MYO" sistemini ortaya çıkarmıştır. Uygulamanın hayata geçirildiği 2002 yılında öğrenci sayısı % 159 artmıştır. Daha sonraki yıllarda bu artış eğilimi devam etmiştir. MYO'lardaki bu büyük öğrenci artışına karşın bu kurumların altyapı, fiziksel mekan, donanım ve öğretim elemanı ihtiyaçları aynı oranda karşılanmamıştır. Bunun sonucunda uygulama, MYO'ların eğitim kalitesini düşürmüş ve deyim yerindeyse sistem felç olmuştur. MYO'lara ciddi ve bilimsel kriterlere dayanmadan yapılan öğrenci alımları sonucunda MYO'lar iş piyasasının kalifiye eleman ihtiyacını karşıladığı eğitim merkezleri olmaktan çıkmış başarısız öğrencilerin eğitimde son durağı haline gelmiştir.

Üniversiteye giriş sınavında uygulanan katsayı sistemi değiştirilmelidir. Mesleki ortaöğretim mezunları ortaöğretim eğitimlerinin devamı niteliğindeki okullara girebilmelidir. Örneğin, Endüstri Meslek lisesi mezunları alanları ile ilgili mühendislik fakültelerine, Ticaret Lisesi mezunları alanları ile uyumlu iktisadi ve idari bilimler fakültelerindeki ilgili bölümlere girebilmelidir.

Yeni Mesleki ve Teknik Eğitim Fakülteleri ve MYO'lar bölgesel ve ulusal ihtiyaçlar doğrultusunda açılmalıdır. Bu konuda ciddi bir planlama politikasına ihtiyaç olduğu açıktır. Mesleki yüksek öğretimi iç siyaset malzemesi olmaktan kurtaracak bağlayıcı kamu politikaları gündeme gelmelidir. Mesleki alanlar bölgesel ve sektörel ihtiyaçlar doğrultusunda belirlenmeli, bu çerçevede gelişen teknoloji ile birlikte ortaya çıkan yeni mesleklerle ilgili çalışmalar yapılmalıdır. Gelişen teknolojik ihtiyaçları karşılayabilmek için, teknolojik gelişmelere hızla ayak uydurabilecek, daha esnek bir mesleki eğitim yapısı oluşturulmalıdır. MYO'ların üniversitelere bağlı biçimde çalışması ve MYO'lara sınavsız geçiş uygulamasının gerek fiziki gerekse de öğretim elemanı sorunu çözülerek yürütülmesi sorunları azaltacaktır.

Mesleki eğitimin modernizasyonuna yönelik yürütülen projeler arttırılmalı, genel bütçeden mesleki ve teknik eğitime ayrılan pay yükseltilmelidir.

Öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısını çağdaş ülkeler düzeyine getirebilmek için öğretmen ve öğretim elemanı sayısı arttırılmalıdır. Özel kursların mesleki eğitim içindeki payı yükseltilmelidir. Özel kursların mesleki eğitim içindeki oranı % 2'ler seviyesindedir. Bu oran Rusya'da % 8, AB ülkelerinde % 10-12 düzeyindedir. Meslekî eğitim programı, içerik ve uygulama sürelerine göre, diplomaya (örgün eğitim) ya da sertifikaya (yaygın eğitim) götüren programlar olarak sınıflandırılarak; meslekî yeterlik kazandırıcı eğitim uygulanmalı; program sonunda kazanılan meslekî yeterlikler, hak edilen sertifikada belirtilmelidir.

- MYO ders programları gözden geçirilerek ders kredilerinin düşürülmesi (Ör.:20-22 saat/hafta gibi)

- Derslerden arta kalan sürelerde, öğrenciler sanayi işbirliği yapılarak, iş başında uygulama yapılması sağlanması.

- Fiziki alanların yetersiz kalmasından dolayı sorunlar yaşanmaktadır. Meslek yüksek okulu kontenjanları meslek yüksek okullarının fiziki durumuna göre ayarlanmalı.

- Öğretim elemanlarının bilgi ve deneyimlerini arttırmak için Meslek yüksek okulları arasında işbirliği sağlanarak öğrenci, öğretim elemanı değişimi yapılması konusunda teşvik edilmesi sağlanmalı.

- Yaz yarı yılında yapılan (yaz okulu) eğitim-öğretimin ya belli merkezlerde ya da Meslek yüksek okulları ile dönüşümlü olarak yapılmasının sağlanması.(Ör. : Fiziki durumu uygun olan meslek yüksek okullarında yapılması gibi.)

- Meslek yüksek okullarının bütçeleri kendilerine yetecek seviyede olmalıdır.
meslek yüksek okullarında kuruluş geliştirme ödeneklerinin yeniden gözden geçirilerek, Meslek Yüksekokullarının gelişmişlik düzeylerine göre ayarlanmalıdır.

- Bilimsel araştırma projelerinin meslek yüksek okullarında teşvik edilmesi sağlanmalıdır.
Sosyal ve kültürel faaliyetler, meslek yüksek okulları tarafından halka açık yerlerde sergilenerek toplumla bütünleşme sağlanmalıdır.

Ülke çapında ilgili kurumlar tarafından MYO' larla ilgili tanıtım filmleri hazırlanmalıdır. Bu filmler mesleki eğitim içinde MYO 'ların işlevi ve önemi vurgulanmalıdır.

- Her MYO kendi bölgesindeki ticaret odaları, Esnaf odaları, Sanayici ve İş adamları dernekleri ile işbirliği yapmak için ortamlar hazırlanmalıdır. Belirli sektörlerde işyerindeki işçi sayısına, işyerinin niteliğine göre ön lisans çalıştırılması zorunluluğu getirilmelidir.

Öğrenciler Açısından Çözüm Önerileri

- Sınavsız geçiş sistemi gözden geçirilerek, meslek yüksek okullarına gelen öğrencilerin bir sınavdan geçirilmesi için mesleki teknik eğitimde okuyan lise öğrencilerinin YÖK tarafından şartları belirlenecek bir sınavın konulması (Ör. : Soruların % 50'si öğrencinin kendi alanından olması gibi).

- Meslek yüksek okullarına gelen öğrencilerin sosyal ve kültürel açıdan eksikliklerinin tamamlanması için önlemler alınması.

Öğrencilerin bilgi ve deneyimlerini arttırmak için teknik geziler düzenlenmesi için olanaklar hazırlanmalıdır.

- Meslek yüksek okulu mezunlarının askerlik süreleri ortaöğretim mezunlarının askerlik süreleri ile aynı olmamalıdır. (Mesela 10 veya 12 ay gibi olabilir)

- Meslek yüksek okulu mezunlarının lisans tamamlama kontenjanlarının artırılması.

- Ders saatlerinin azaltılarak uygulama yapacak sürelerinin artırılması. (Sanayi ile işbirliği sağlanarak iş başında eğitim imkanı sağlanmalıdır)

- Meslek yüksek okulu ile sanayi işletmeleri arasında işbirliği sağlanarak bilgi ve deneyimlerin paylaşılması sağlanmalıdır.

Meslek liseleri ve teknik liseler gibi meslek yüksek okulu öğrencilerinin de okudukları sürenin çalışma süresinden sayılması.

- Meslek yüksek okulu mezunlarının sosyal statü, istihdam ve özlük haklarına yönelik sorunlar, yıllardan beri bir türlü çözülememektedir. Bu sorunun çözümü için bir statünün belirlenmesi gerekmektedir.

Prof. Dr. Mustafa UÇAR
Dicle Üniversitesi M.Y.O. Müdürü

İlimizde Mesleki Eğitim uygulamaları İl Milli Eğitim Müdürlüğü'müzce 3 ayrı Genel Müdürlük çatısı altında Mesleki Eğitim diploma ve sertifika programları bakımından uygulanmaktadır.

1-Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'ne bağlı 17 ilçe Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğünde;

-2010-2011 eğitim öğretim yılında 787 Mesleki ve Teknik Sertifika Programı açılmış. 9.116 bayan olmak üzere toplam 18.617 kişi eğitim almıştır.

-2011-2012 eğitim öğretim yılında bu güne kadar 1.748 Mesleki Teknik Sertifika

Programında 24.009'u bayan olmak üzere toplam 31.580 kişi mesleki eğitim almıştır.

2-Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü olarak ilimiz genelinde 12 ilçede 33 Mesleki Eğitim Kurumunda 26 Meslek alanında 56 Meslek dalında okullarımızda şu an kayıtlı 18.550 öğrenciye mesleki eğitim hizmeti verilmektedir.

-2011 yılındaki mesleki eğitim kurumlarından mezun olan öğrenci sayımız 2.304 kişidir, 2012 yılındaki mezun öğrenci sayımız 2.489 olmuştur.

3-Özel Öğretim Genel Müdürlüğümüze bağlı 5 sertifika programı veren özel mesleki eğitim kursu, 2 özel Anadolu Sağlık Meslek Lisesi hizmet vermektedir.

İlimizde toplam olarak mesleki eğitim sertifika programı veren 17'si Kamu Kurumu 5'i Özel Mesleki Eğitim kurumu ve 4.seviye diploma programı veren 33 kamu kurumu ile beraber 2 özel mesleki eğitim kurumu olmak üzere toplam 58 mesleki eğitim kurumu ile Milli Eğitim Müdürlüğü'müz mesleki eğitim alanında hizmetini sürdürmektedir.

2006 yılında Bakanlığımız genelinde uygulanan MEGEP projesi çalışmaları ile mesleki eğitim sistemimiz modüler mesleki eğitim haline gelmiştir. Modüler mesleki eğitim sisteminin yapmış olduğu en önemli yeniliklerden birisi her ilin karakteristik özelliklerine göre kendi mesleki eğitim sistemini oluşturmasına imkân vermektedir. Müdürlüğümüz bünyesinde bu amaçla çalışmalar yapılmakta olup, yapılmakta olan projelere de Müdürlüğümüzce gerekli destekler sağlanmaktadır.

Yine 2010 yılında yapılan İKMEP projesinde ilimiz etkin rol alarak okullarımızda bazı alanlarda donatım ve eğitim bakımında son derece başarılı çalışmalar yapılmıştır.

Mesleki eğitim sisteminin modüler hale gelmesi ile birlikte oluşabilecek olan mesleki eğitim karmaşık yapısını öğrencilerimize anlatmak ve bu alanda çalışmalar yapmak için ilimizde mesleki eğitim bilgi merkezi kurulmuş ve bu merkez özellikle sivil toplum kuruluşu ve kamu kurumları ile

çalışmalar yaparak mesleki eğitimin ilimizde yaygınlaştırılması ve modüler eğitim sisteminin uygulanması için çalışmalar yapmıştır.

İl Milli Eğitim Müdürlüğümüz bu çalışmalar ışığında 2011 yılında Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası tarafından yapılan ve yürütülen mesleki eğitim yerel ağ oluşturma projesi kapsamında ortak çalışmalar yürütmüş, mesleki eğitim ihtiyaç analiz çalışmalarına katılarak modüler mesleki eğitim sistemi için gerekli olan çalışmalara destek vermiştir.

Mesleklerin uygulama süreçlerine bakıldığı zaman gelişen teknolojik kurallar ve global rekabet şartları mesleklerin artık mesleki eğitimin tam donanımlı ve mesleği profesyonelce öğreten öğretmenlerle mesleki eğitim kurumlarında öğrenilmesini zorunlu kılmaktadır.

Modüller mesleki eğitim sistemi bireysel olarak öğrenmeyi amaçlayan, bilgi beceri ve mesleki tavır ve davranışları aynı anda kazandıran bir sistemdir. Okullarımız ve mesleki eğitim veren kurumlarımızın modüler mesleki veren kurumlar haline dönüştürülerek çağımız teknolojisine uygun donanımlı kurumlar haline gelmesi kaçınılmazdır. Bunun için mesleki eğitim bileşenlerinden olan sektör temsilcilerinin de bu sürece katılmaları zorunlu hale gelmiştir.

Mesleki eğitim bileşenlerinden olan özel sektör temsilcilerinin bu yapılanmada hem sektörel bakımdan, hem donanım, hem de istihdam bakımından mesleki eğitim sisteminde üzerine düşen görevleri yapması gerekmektedir. Bu çalışmalar ilimiz endüstrisinin ve gelişmişliğinin artırılması açısından çok önemli olacaktır.

Yapılan analiz çalışmalarında özel sektör temsilcilerinin görülen aksaklıkların kendi üzerlerine düşen kısmını gerçekleştirmeleri birçok ihtiyacı karşılayacaktır.

Şeyhmus AYAN
Milli Eğitim Müdür Yrd.

yetiştirilmesi gerekmektedir.

Kalifiye elemanların bilgi ve becerisi, ekonomik başarının temelidir. Meslek eğitimi özellikle iki amaca yöneliktir. Bir tarafta genç insanlara başarılı bir meslek yolu hazırlamak, diğer yandan ekonomiyi vasıflı eleman yetiştirmektir.

Günümüzde, hızlı teknolojik değişme ve dünya düzeyindeki yapılaşma değişiminde mesleki eğitimin öneminin çok büyük olduğu herkes tarafından bilinen ve sürekli olarak gündeme getirilen bir gerçektir.

Yıllardır bölgemizde cereyan eden olaylar ve bu olaylar nedeniyle yaşanan göç dalgasının sonucunda oluşan işsizliğe yıllardır çözüm aranmaktadır. Bu konuda kamu kurum ve kuruluşlarımız birçok başarılı projeyi hayata geçirdiler. Ancak ilimizdeki büyük işsizlik sorununun çözümünde bu projelerin yetersiz kaldığı açıkça görülmektedir.

Bir diğer taraftan baktığımızda ise organize sanayi bölgemizde, küçük sanayi siteleri ve hizmet sektöründeki birçok işletmemizde büyük bir kalifiye eleman sorununun olduğunu, özellikle altını çizmek istiyorum.

İşte tam da bu noktada DESOB ve MEKSA Vakfı işbirliği ile kalifiye eleman ihtiyacı duyulan alanlar tespit edilerek kurslar açılıp, ülkemizin ve şehrimizin en büyük sorunu olan mesleki eğitim alanında eğitimler verilmeye başlanmıştır.

Bu kapsamda Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği olarak; İlçe esnaf odalarımız ile beraber esnaf teşkilatımızın tüm birimleri dezavantajlı grupların lokomotifleri olarak bu eğitim çalışmalarının içinde fiilen yer alacaktır.

Yine 10 binlere aş, iş yaratan ve istihdamının lokomotifleri olan esnaf teşkilatımız, bu dezavantajlı gruplarımıza da istihdamının sağlanması için tüm imkânlarını seferber edecektir.

Sonuç olarak; bir ülkenin kalkınması ve gelişmesinde, sağlıklı ve sürdürülebilir büyüme performansına sahip olması nitelikli işgücü ve nitelikli nüfusa sahip olmasıdır. Bugün küreselleşme, rekabeti oldukça mikro hale getirmiştir. Eskiden ülkelerin rekabeti söz konusu iken bugün, kentlerin, işletmelerin rekabetinden söz ediyoruz. Markaların rekabetinden söz ediyoruz. Bu rekabet ortamında değer yaratan ancak ve ancak sahip olduğunuz nitelikli işgücü olduğunu hiçbir zaman unutmamalıyız. Bu nedenle Diyarbakır iş camiası olarak en önemli önceliğimizin nitelikli işgücü oluşturmak olduğunu bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Alican EBEDİNOĞLU
Diyarbakır Esnaf ve Sanatkarlar
Odası Birliği Başkanı

Diyarbakır, mesleki eğitim anlamında son dönemde büyük bir atak gerçekleştirmektedir. Bu atak, kentin dinamiklerinin etkin biçimde ortaya çıkmasıyla başlamış, ülke politikalarının da eş zamanlı bu eksenli tespitiyle yükselen bir ivmeyle artış yakalamıştır. Finans sağlayan kuruluşların sunulan projeleri değerlendirirken uyguladıkları yöntemlerin şeffaflaşması, katkı sunacakları projeleri kente artı değer sağlayacakları içinden seçmeleri, sürdürülebilirlik gibi temel kriteri göz ardı etmemeleri gibi keskin kriterlerin itinalı bir şekilde uygulanması istihdam ve sosyal

projelerin öne çıkmasını sağlamıştır. Finans sağlayıcı kurumların, aktif bir şekilde projelerin içinde yer alması, izleme ve değerlendirme süreçlerini sahada yer alarak denetlemesi projelerin başarısını arttırmaktadır. Bu genel ve temel bilgiler ışığında özelde uygulanan projenin somut verilerle gözlemlenebilir veriler üretmesini sağlamıştır.

Projelerin temel çıktılarında birinin de model oluşturarak ülke genelinde uygulanabilirliğinin sağlanmasıdır. Bir proje üretirken kentin temel ihtiyaçları gözetilerek üretilen değerler, emekler ve ürünler, aynı koşullara ve sosyal yapıya sahip bir başka il için yol gösterici olmalıdır. Yerel motiflerle bezenmiş bir projenin başarısı aynı zamanda ülkenin renklerinden birinin parlayarak kendini göstermesini sağlayacaktır. AB sürecindeki ülkemizin en önemli ihtiyaçlarından biri de parlayan renklerle dolu bir haritadır.

Sık sık telaffuz edilen, karşılanması halinde işsizliğin biteceği var sayılan (özellikle iş çevrelerinde) kalifiye eleman ihtiyacı da mesleki eğitim veren kuruluşların tepesinde Demokles'in kılıcı gibi durmaktadır. Bu projede gerçekleştirilen mesleki eğitimin usul ve esasları değildir, öğretmenlere yeni yöntemler sunmak da değildir. Bu proje bir ilk adım olarak durum tespitini ortaya koymuştur. Biz neyiz? Neredeyiz? Ne yapabiliriz? Potansiyelimiz ihtiyaçları karşılamaya yeterli mi? Bu soruların cevaplarını aramaya çalıştık. Bir çok projeye zemin oluşturmasını ve var olan eksiklikleri gidermek için üretilecek projelere projeksiyon tutmasını amaçladık. Mesleki eğitim veren kurumlarımızın kapasiteleri bu araştırmada anlatılıyor. Üretilecek yeni projelerin bu eksiklikleri gidermek üzere oluşturulması gerekmektedir. İş dünyasının artık istediği kalifiye elemanlar için Mesleki Eğitim kurumlarını desteklemesi gerekmektedir. Nitelikli işgücü ihtiyacı duyarlı işverenlerin çabalarıyla gerçekleştirilecektir. Aynı zamanda mesleki eğitim kurumlarının da eğitim mekânlarını çağın gereklerine uygun bir şekilde revize etmesi ve iş piyasasındaki gelişmeleri takip etmesi gerekmektedir. Projenin ihtiyaçları karşılamış olması umudu ile.

Sertaç IŞIK
MEKSA Vakfı
Diyarbakır Proje Başkanı

TRC2 (Diyarbakır – Şanlıurfa) Bölgesinde faaliyet gösteren Karacadağ Kalkınma Ajansı, 22 Kasım 2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2008/14306 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur. 24 uzman ve 6 destek personeli istihdam edilmesinden sonra 5 Aralık 2009 tarihinde hizmet binamızın açılmasıyla çalışmalarımız hız kazanmıştır. Ajansımız şu an 30 uzman ve 6 destek personeli ile hizmet vermektedir.

Kamu sektörü, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirerek, bölgelerin potansiyellerini yerelde harekete geçirerek rekabet gücünü

artırmanın, bölgelerarası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmanın Kalkınma Ajanslarının temel amaçlarından olduğunu görürüz.

Bu amaçları gerçekleştirmek üzere; kurumlar arasında işbirliğini artırmak, sağlayacağı proje ve faaliyet desteklerinde kişi, kurum ve kuruluşların ortak proje üretme ve yönetme kültürünü geliştirmek, iş ve yatırım imkanlarının araştırılması ve tanıtılmasıyla başta girişimciler olmak üzere bütün yerel aktörlerin kalkınma çabalarına katılımını teşvik etmek ajansların temel görevleri arasında sayılmaktadır.

Ajansın organizasyon yapısı incelendiğinde Diyarbakır ve Şanlıurfa Valileri, Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı, Şanlıurfa Belediye Başkanı, Diyarbakır ve Şanlıurfa İl Genel Meclisi Başkanları, Diyarbakır ve Şanlıurfa Sanayi ve Ticaret Odaları Başkanlarından oluşan Yönetim Kurulu ve iki ilden, yüz kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesim ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinden oluşan danışma organı Kalkınma Kurulu'nun yapısının ortaklık ve işbirliğini temel aldığından bahsedilebilir.

Ajansımızın 2010 ve 2011 yıllarında bölgesel kalkınmaya destek olmak üzere kullandığı destek mekanizmalarından Mali Destek Programları kapsamında:

Ekonomik Gelişme Mali Destek Programı ile özellikle işletmelerin kapasitelerini artırmak üzere 30.000 ₺ ile 500.000 ₺ arasında, toplamda yaklaşık 25 milyon ₺ bir destek sağlanmıştır. Diğer taraftan Turizm Altyapısı Destek Programı ile turizm altyapısını iyileştirmek, turizm potansiyelini harekete geçirmek ve sürdürülebilir kılmak için yaklaşık 16 milyon ₺ destek sağlanmıştır.

Mali destek programı dışında, MEKSA Vakfının bu projesinin de desteklediği, Doğrudan Faaliyet Desteği kapsamında, Bölgenin potansiyellerinin tespit edilip harekete geçirilmesi; kalkınmanın önündeki risklerin engellenmesi ile bölgede yenilikçilik ve rekabetçiliğin artırılması amacıyla yapılacak araştırma, geliştirme, planlama ve diğer faaliyetlere yönelik yaklaşık 58 projeye destek sağlanmıştır.

Ayrıca, eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici faaliyetlere yönelik olarak verilen Teknik Destek kapsamında bölgemizde 55 proje desteklenmiştir. Eğitimin, bireyin gelişimi, kendini ve içinde yaşadığı dünyayı algılaması ve kendini bu çevrede konumlandırabilmesinin temel araçlarından biri olduğu kuşku götürmez bir gerçektir. Eğitimin bir diğer işlevi de toplumun ekonomik gelişmesi için gerekli olan teknik bilginin aktarılması, uygulanması ve geliştirilmesi için gerekli insan gücünün yetiştirilmesidir.

Ekonomik anlamda bakıldığında bu teknik bilginin üretimi ve dağıtımını süreci ekonomik kalkınmanın en temel unsurlarından biri olduğu açıktır.

Günümüz dünyasının sürekli gelişen ve değişen; iletişim, bilgi, yenilik odaklı ekonomik gelişmeleri teknik donanıma sahip, kendisini sürekli geliştirebilen bireylere olan ihtiyacı artırmaktadır. Bu noktada mesleki eğitim, genel eğitim kapsamı dışında kalan mesleki becerilere olan ihtiyacın karşılanmasında önemli bir yöntemdir. Aynı zamanda mesleki nitelikleri, değişen işgücü piyasası ihtiyaçları karşısında yetersizleşen işgücünün de değişime uyumunu sağlama noktasında önemli bir araç olarak görülebilir.

Yeni ekonomik düzen ile birlikte, mesleki eğitimin içeriği ve yöntemi konusunda da gelişmeler yaşanmıştır. Aynı zamanda mesleki nitelikleri, değişen işgücü piyasası ihtiyaçları karşısında yetersizleşen işgücünün de değişime uyumunu sağlama noktasında önemli bir araç olarak görülebilir.

Yeni ekonomik düzen ile birlikte, mesleki eğitimin içeriği ve yöntemi konusunda da gelişmeler yaşanmıştır. Her şeyden önce mesleki eğitimin planlanması sadece kamu eli ile değil kamu, özel sektör ve STK'ların işbirliği ile gerçekleştirilmesi yönüne adımlar atılmaktadır. Sanayi İle Mesleki Eğitim Kol Kola Aynı Amaca projesi gibi yerel ve ulusal çapta gerçekleştirilen projelerin çıktıları, ileride atılacak adımlara ışık tutmaktadır.

Toplumun farklı kesimleri ile beraber gerçekleştirilen bu tarz çalışmalar işgücü piyasası ihtiyaçları doğrultusunda eğitim altyapısının tamamlanması, insan yetiştirmeyi ve yetişmiş işgücünün istihdamını sağlayacaktır. İşbirliğinin getirdiği diğer bir yenilik ise işletmeye özel programların bulunması, hem işverenler hem de öğrencilerin teşvik edilerek, okul ile fabrika arasındaki duvarların yavaş yavaş yıkılıyor olmasıdır.

Baver AYDIN
Karacadağ Kalkınma Ajansı
YDO Uzmanı

Soru ve Cevaplar

Soru: Coşkun BULUT Bismil Halk Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısıyım. İlk sorum sayın Şeyhmus Bey'edir.Yıllar önce Açık Öğretim Fakültesi Eskişehir de kurulduğunda Türkiyenin en önde gelen İş Adamına soruldu denildi ki; Açık Öğretimden mezun olup o diplomayı alanları kendi işyerinizde çalıştıracak mısınız? Diye iş adamının cevabı ; zaten biz örgün öğretimden gelenleri de sadece diplomalarını alıyoruz ve kendi mutfağımızda çalıştırıp geliştiriyoruz. Mesleki eğitimde de hem mutfağı hem de laboratuvarı olan atölyelerin olmadan mesleki eğitimin yapılamayacağını

düşünüyorum. Şu anda bir çok okul mesleki eğitim adı altında açıldı, fakat bir çoğunun atölyesi olmadığından beklenen çalışmayı yapamıyorlar.

Bir konu da daha; bundan 104 yıl evvel bir mütefekkir şöyle bir tespitte bulunuyor. "Bizim en büyük düşmanımız cehalet, zaruret ve ihtilafıdır. Bunları ilim, sanat ve ittifak silahıyla yeneceğiz" diyor. Bunda birbiriyle alakalı iki konu ortaya çıkıyor. Birincisi eğitim, ikincisi sanat. Sanatta eğitimle ortaya çıktığına göre; o zaman hem eğitime hem de sanata yani kalifiye elemana yani ara gücü insanına ihtiyacımız olduğundan bu sözlerin ve bu düşüncelerin de bulunduğu kitapçık oluşturulmasını tavsiye ediyorum bunu Sayın Valime yönlendiriyorum. 104 Yıllık bir düşünce var ve bizlerinde bu mütefekkirlerden yararlanmamız gerektiğini düşünüyorum.

Şeyhmus AYAN(İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı)

Mesleki eğitimde konuşmamda bahsettiğim gibi önemli gelişmeler ve değişimler devam etmektedir Mesleki eğitimin en önemli paydaşı özel sektör ve işdünyasının değerli işadamlarıdır. İş adamlarımız şayet bizden istenilen niteliklerde elaman ihtiyaçlarını belirttiği taktirde bizim okullarımız ve halk eğitim merkezlerimizde istenilen meslek programlarımızı açmamamızda bir sorun olmaz. Modüler mesleki eğitim sisteminin en önemli yönüde budur.

Onlar bizlerden talep ettikleri zaman istenilen programı açabiliriz. Şu anda bakanlığımız tarafında ilimizde uygulanan UMEM projesi tam olarak iş adamlarının isteklerini karşılayacak özellikte olmasına rağmen iş adamlarımızın uygulanan projeye soguk durmalarından dolayı yürütülmesinde sıkıntılar yaşanmaktadır.

Soru: Selahattin ATATEKİN Marangozlar ve Mobilyacılar Oda Başkanı ; tüm katılımcılara vermiş oldukları bilgilerden dolayı teşekkür ediyorum . Sorum Şeyhmus Bey'edir (bilgilendirme amaçlıdır). Bizler eğitimciler olarak staja gönderdiğimiz öğrencilerimizin farklı işlerde çalıştırıldıklarından şikayet ediyoruz. İşletmeler istihdam edilen öğrencilerin eğitimlerini tam almış iş yapmaya hazır hale gelen öğrencileri bekliyorlar ki stajlar anlamlı ve verimli olsun.

Stajdan söz ettiğimiz zaman işletmeler var olan sistemin içindeki sistemi iyi tanımamız lazım yani piyasadaki var olan koşullarının bilinmesi lazım. Piyasanın koşulları ile konuşmamız lazım. İstihdam edilecek ön hazırlığı iyi yapılmış elemanları işletmelere gönderdiğimizde işletmede kalıcı olması kaçınılmazdır. O kalıcılığın iyi olması için mutfağının da iyi olması lazım. O mutfağın iyi olması için sizlerin bir çabası olduğunu duydum ve memnun oldum. Bir diğer konuda bir meslek lisesi veya METEM'lerde çocuk gelişiminde mezun olmuş birisi müdür olarak atandığında Meslek alanlarının takibini nasıl yapacaktır. Örneğim; motor, mobilya, metal v.b. alanlarda.

Bir diğer konuda rotasyon adı altında uygulanan bir kıyım bana göre siz nasıl değerlendirirseniz değerlendirin.

Yetmiş insanlar farklı okullara atandığı zaman oraya verimlilik sağlıyorlar, oradan boşalan yerlere Meslek Lisesine sınıf öğretmeni atanıyor biz de oradan verim bekliyoruz. Sınıf öğretmeni bilgisayarlı fal açma dışında bir verimi olmuyor ne yazık ki bunlar acı ama yaşadığımız gerçeklerdir. Bunları burada çözmemiz söz konusu değil var olan bir gerçek vardır. Bunlar bizi üzüyor daha verimli bir Diyarbakır ve daha verimli bir Türkiye için çaba gösteren bireyleriz. Teşekkürler.

Şeymus AYAN (İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı)

Şimdi mesleki eğitim kurumlarımızda öğrencilerimizin işletmelerde beceri eğitimi görmesi için işletme sıkıntısı yaşanmaktadır. İl millî eğitim müdürlüğümüz sosyal güvenlik kurumundan aldığımız verilere göre 20 kişi ve üstü eleman çalıştıran işyerlerimize valiliğimizin onayı ile işyerlerinde mesleki eğitim beceri eğitimi almalarını sağlamak için davetiyeler gönderdik özellikle öğrencilerimizin 3308 sayılı Kanun gereği ücret ödemeleri gerekmektedir. İş adamlarımız bu konuda yeteri destek vermedikleri için sıkıntılar yaşanmaktadır.

İkinci olarak işletmelerde yapılan mesleki eğitim müfredat programı dâhilinde yapılan bir eğitimidir. Mesleki eğitim kurumlarımızda çalışan meslekleri öğretmenleri tarafında uygulanan programın uygunluğu kontrol edilmektedir. Yalnız yasal boşluklardan ve iş yeri sıkıntısından dolayı az da olsa söylentiler tarafımıza gelmektedir. Mesleki orta öğretim kurum müdürleri ile yapacağımız toplantılarda konunun üzerinde çalışmalar yapılması için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Rotasyon konusunda ise yönetmelik gereği okullarımıza atanabilme koşulları olarak hizmet yılı ve kurumda okutacağı dersin olması gibi bir puanlama usulü uygulanmaktadır. Ancak Bakanlığımızın yapacağı çalışmalar ile bu sıkıntıların kısa zamanda giderileceğine inanıyorum.

2012

MESLEKİ EĞİTİM İHTİYAÇ ANALİZ
RAPORU ve DİYARBAKIR'DA MESLEKİ
EĞİTİM SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ PANELİ

MEKSA Vakfı Diyarbakır Proje Başkanı Sertaç IŞIK
proje kapsamında gösterdikleri katılım ve çalışmalarından dolayı
Vali Yardımcımız Sayın Zafer ENGİN'e,
DESOB Başkanımız Sayın Alican EBEDİNOĞLU'na,
İl Millî Eğitim Müdür Yardımcımız Sayın Şeyhmus AYAN'a,
Karacadağ Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Sayın Dr. İlhan KARAKOYUN'a
ve Meslek Yüksek Okulu Müdürümüz Sayın Prof. Dr. Mustafa UÇAR'a
teşekkür plaketi sunmuştur.

Zafer ENGİN - Vali Yardımcısı

Alican EBEDİNOĞLU - DESOB Başkanı

Şeyhmus AYAN - İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı

Dr. İlhan KARAKOYUN Adına Baver AYDIN
Karacadağ Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri

Prof. Dr. Mustafa UÇAR Adına
Yrd. Doç. Dr. Salahattin ALTUNDAĞ
Dicle Üniversitesi M.Y.O. Müdürü